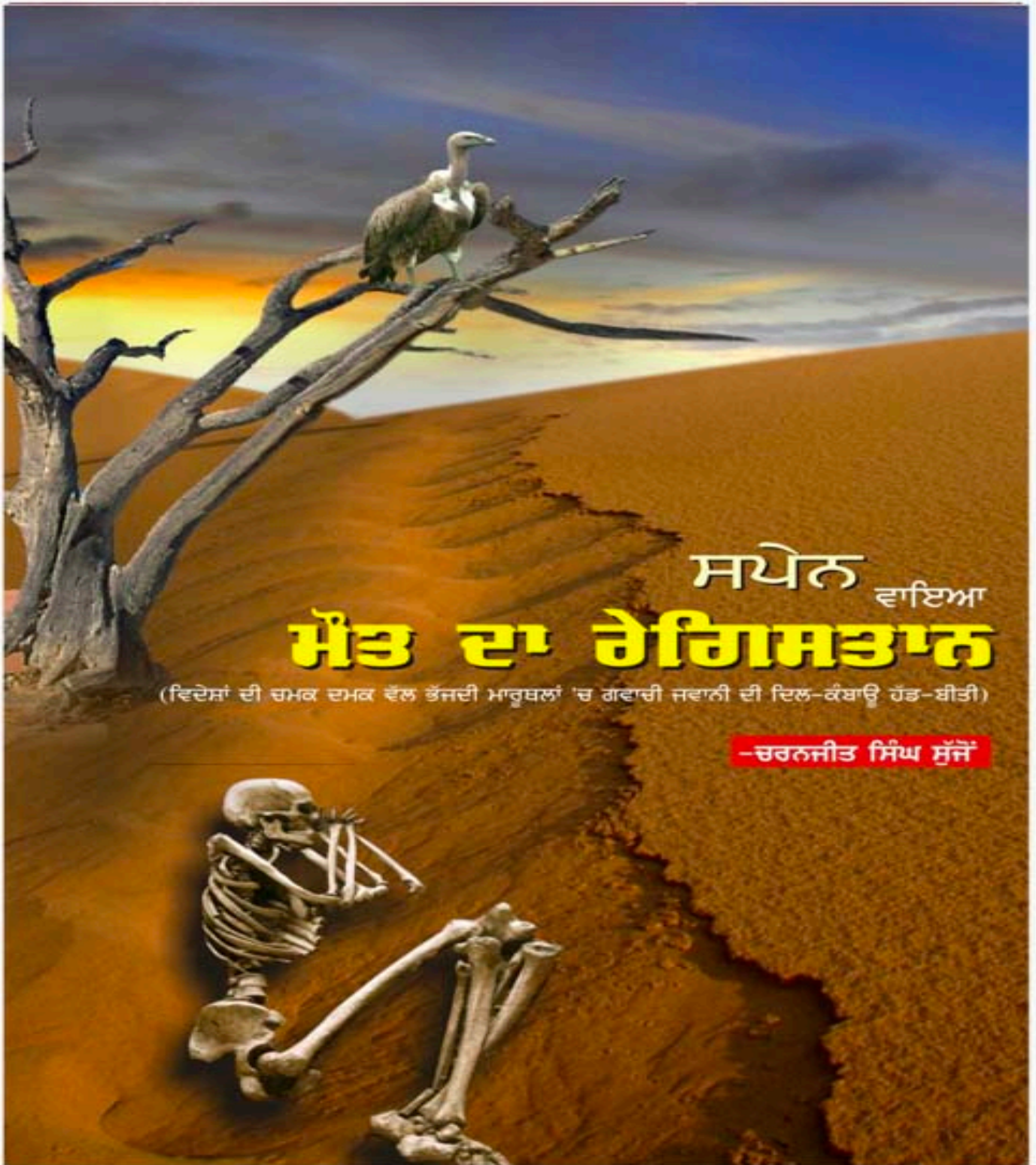

ਸਪੇਨ ਵਾਇਆ ਮੌਤ ਦਾ ਰੇਗਿਸਤਾਨ

ਸਪੇਨ ਵਾਇਆ ਮੌਤ ਦਾ ਰੇਗਿਸਤਾਨ

(ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਵੱਲ ਭੱਜਦੀ ਮਾਰੂਥਲਾਂ 'ਚ ਗਵਾਚੀ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਦਿਲ-ਕੰਥਾਊ ਹੱਡ-ਬੀੜੀ)

-ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁੱਜੋਂ

www.PunjabiLibrary.com

ਸਪੇਨ ਵਾਇਆ ਮੌਤ ਦਾ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ...ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁੱਜੋਂ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ (Part-1)

ਸਪੇਨ ਵਾਇਆ ਮੌਤ ਦਾ ਰੇਗਿਸਤਾਨ

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁੱਜੋਂ ਭਾਜੀ ਦੀ ਹੱਡਬੀਤੀ
ਜਿਹੜੀ ਉਹਨਾ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਰਾਹੀ ਸਾਰਿਆ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਦੀ ਸੀ...
ਤੇ ਅਸੀ ਹੁਣ ਫੇਸਬੁਕ ਰਾਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ
ਹੈ....

ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕਾਪੀ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਨੀ ਲਿਖ ਸਕਦੇ.... ਪਰ ਜਿਨਾ ਹੋ
ਸਕਿਆ ਕਰਾਰੋਂ.....

Source: Whatsapp Groups & Internet.

Edited by PunjabiLibrary

www.PunjabiLibrary.com

www.PunjabiLibrary.com

ਸਪੇਨ ਵਾਇਆ ਮੌਤ ਦਾ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ...ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁੱਜੋਂ

ਸੇ ਕਹਾਣੀ ਇਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ..ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ.....

ਇਹ ਘਟਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਆ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਾ ਭੁੱਲਣਯੋਗ ਗਾਥਾ ਆ.ਜਦ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਰੁਝਾਨ ਵੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਐਸਪਰਸਤੀ ਵੇਖੀ ਤਾਂ, ਮੈਂ ਵੀ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ! ਏਜੰਟ ਨੇ ਵੀ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੇਨ ਭੇਜਣ ਦਾ ਵਾਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ.

8 ਅਗਸਤ 2004 ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅੱਠ ਨੌਜਵਾਨ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਕ ਵਜੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ. ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਏਜੰਟ ਨੇ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਜੇ ਲੈ ਲਿਆ. ਪੰਜਾਬ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ.

ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਏਅਰਪੋਰਟ ਦੇ ਵੇਟਿੰਗ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਫੜਾ ਕੇ ਇਹ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾ ਮਾਲੀ ਸ਼ਹਿਰ (ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਮਹਾਦੀਪ ਦੇ ਇਕ ਦੇਸ) ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬੋਮਾਕੋ ਹੈ. ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ ਕੋਈ ਕੁਝ ਬੋਲਿਆ ਨਹੀਂ. ਕਿਉਂਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਏਸ ਨਵੇਂ ਏਜੰਟ ਦੇ ਹੱਥ ਜੂ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ. ਪਰ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇੰਦਰ ਜੀਤ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਹੋਸਲਾ ਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛ ਹੀ ਲਿਆ" ਕੇ ਭਾਜੀ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਸਪੇਨ ਜਾਣਾ ਸੀ."

ਤਾਂ ਏਜੰਟ ਕਹਿੰਦਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਮਾਲੀ ਤੇ ਅੱਗੇ ਏ ਸੀ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਸਪੇਨ ਚਲੇ ਜਾਣਾ. ਕਿਉਂਕੇ ਉਥੇ ਸਾਡੀ ਮਿਲਟਰੀ ਵਾਲਿਆ ਨਾਲ ਫੁੱਲ ਸੈਟਿੰਗ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਆ ਬਾਰਡਰ ਤੇ....

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ!!!

ਏਜੰਟ ਨੇ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਮਾਨ ਦੇ ਬੈਗ ਫੜਾ ਦਿੱਤੇ, ਕਹਿੰਦਾ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣੇ ਆ..

ਇਹਨਾਂ ਬੈਗਾਂ ਵਿਚ ਆਟਾ ਦਾਲ ਤੇ ਮਸਾਲੇ ਸੀ. ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕੇ ਇਹ ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਨੇ. ਪਰ ਫਿਰ ਸੋਚਿਆ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੰਗਵਾਏ ਹੋਣਗੇ. ਕੀ ਪਤਾ ਸਪੇਨ ਇਹ ਸਮਾਨ ਨਾ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ.

ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਜੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਗਏ. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਾਨ ਦਾ ਭਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬੋਰਡਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ, ਇੱਕ ਲੇਡੀਜ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪੁਛਿਆ "ਬੇਟੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਹੇ ਜੇ" ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਮਾਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਚੱਲੇ ਆ.

ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਬੇਟਾ ਜੀ ਮਾਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਦੇਂ ਸਾਰੇ ਜਹਾਜ ਵਿੱਚ ਆ, ਪਰ ਵਾਪਿਸ ਸਾਰੇ ਬਕਸੇ ਵਿਚ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ. ਮਾਲੀ ਤੇ ਲਾਸ਼ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਵੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੁਪਇਆ ਲਗਦਾ . ਅਜੇ ਕੱਲ ਹੀ ਇਕ ਲਾਸ਼ ਆਈ ਆ। ਅਜੇ ਵੀ ਮੁੜ ਜਾਉ ਟਾਇਮ ਹੈਗਾ ਆ..

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾ ਤਾਂ ਘਬਰਾ ਗਏ, ਪਰ ਫਿਰ ਸੋਚਿਆ ਏਵੇ ਡਰਾਈ ਜਾਦੀਂ ਆਂ. ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਏ ਸੀ ਵਾਲੀਆ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ

ਬੈਠ ਕੇ ਸਪੇਨ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਾ....

ਸੇ ਜੀ ਬਾਬੇ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜ ਰਾਜ ਫੜ ਲਿਆ... ਮਾਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ....

ਜਦ ਮਾਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਏਅਰਪੋਰਟ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇੰਨੀ ਕੁ ਜਿਆਦਾ ਖਸਤੀ ਸੀ ਕੇ, ਏਦਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਬੰਗੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹੋਈਏ...

ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਏਜੰਟ ਰਾਜੇਸ਼ ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਲੈਣ ਆਏ ਹੋਏ ਸੀ... ਜਦ ਅਸੀਂ ਬੈਲਟ ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਚੱਕਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਵੇਖਿਆ ਸਾਡਾ ਇੱਕ ਬੈਗ ਚੋਰੀ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਸੀ..... ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕੇ ਇਸ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਚੋਰੀ ਆਮ ਹੀ ਗੱਲ ਆ.....

ਤੇ ਇਥੇ ਦੇ ਅਫਸਰ ਵੀ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਪੈਸੇ ਵਿਚ ਵਿਕ ਜਾਦੇ ਨੇ..

ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ.....

ਭਾਗ-ਦੂਸਰਾ (Part 2)

ਹੁਣ ਏਜੰਟ ਸਾਨੂੰ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਡਾਲਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੇ ਲੈ ਲਏ. ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅੱਠਾਂ ਜਣਿਆ ਨੂੰ ਚਟਾਈ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਕੇ ..

" ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ. ਤੁਸੀਂ ਦਿਨ ਿਵਚ ਸਿਰਫ ਇਕ ਵਾਰ ਦੇ-ਦੇ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੌਲ ਹੀ ਖਾਣੇ ਆ. ਸਤਾਈ ਮੁੰਡਿਆ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਗਰੁੱਪ ਆਉਣੇ ਨੇ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਤਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਹੋਰ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇ.....!!!!

ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ, ਪਰ ਹਦਾਇਤ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ..

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਫੋਨ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਬੜੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕੇ " ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫੋਨ ਆਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿਣਾ... ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਹੋਟਲ ਿਵੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਆ.. ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ... ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੱਚ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਪੇਨ ਦੀ ਜਗਾ ਸਿੱਧਾ ਇੰਡੀਆ ਘਰ ਹੀ ਜਾਉ...""

ਇੰਨੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਕਿਉਂਕੇ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ. ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਹਦੀ ਪਰਵਾਹ ਸੀ. ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਹੌਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਸਪੇਨ ਜਰੂਰ ਜਾਵੋਗੇ.....

ਥੋੜੇ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਹੋਰ ਮੁੰਡੇ ਆ ਗਏ. ਇਸ ਘਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕਮਰੇ ਸੀ. ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚ ਬਾਰਾਂ ਬਾਰਾਂ ਮੁੰਡਿਆ ਨੂੰ ਤਾੜ ਦਿੱਤਾ.

ਇਹ ਮਕਾਨ ਕੀ ਸੀ, ਨਿਰਾ ਕੈਦਖਾਨਾ. ਨਾ ਕੋਈ ਖਿੜਕੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਹਵਾ ਲਈ ਜਾਲੀ. ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੱਛਰ ਇੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕੇ ਕੋਈ ਸੌਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ... ਥੋੜੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਦ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਮੁੰਡੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਸੋਲਾਂ ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਛੇ ਸੱਤ ਮੁੰਡੇ ਡਾਡਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਂਦੇ ਸੀ, ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ " ਹਏ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਰੋਜ ਦਿਹਾੜੀ ਵਿਚ ਚਾਰ ਚਾਰ

ਵਾਰ ਰੋਟੀ ਖਾਦੇ ਤੇ ਕੇਕ ਪੀਦੇ ਸੀ...

ਪਰ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਦਿਨ ਵਿਚ ਇਕ ਰੋਟੀ ਨਾਲ ਗੁਜਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ.. ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਇਹਨਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਧਰਮ ਵੱਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ. ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਾਠ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਧਿਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ.... ਮੈਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹੀ ਨਿਤਨੇਮ ਤੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ..

ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਦੇ ਰੋਟੀਆ ਤੇ ਚੌਲਾਂ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ...! ਫਿਰ ਨੇ ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਏਜੰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ- ਕੱਲ ਤਹਾਨੂੰ ਬਮਾਕੇ ਤੇ ਗਾਓ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ. ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਵੋ. ਤਿੰਨ ਮੁੰਡਿਆ ਕੋਲ ਇੱਕ ਬੈਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੇ, ਤੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੋਤਲ.....

ਇਕ ਇਕ ਹੱਥ ਵਾਲੀ ਪੱਖੀ ਏਜੰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡਿਆ ਨੂੰ ਫੜਾਈ.. ਏਜੰਟ ਦੀਆ ਦਿਤੀਆ ਪੱਖੀਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸੇ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਏ ਸੀ ਬੱਸਾ ਤੇ ਆ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪੱਖੀਆ ਕਿਉ ਫੜਾਈ ਜਾਦਾਂ.....???? ਪਰ ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕੁਝ ਨਾ..

ਏਜੰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਵੇਰੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣਾ...ਦੋ ਦੋ ਰੋਟੀਆ ਨਾਲ ਬੰਨ ਲੈਣਾ... ਕਿਉਕੇ ਸਫਰ ਲਗਭਗ ਬਾਰਾਂ ਘੰਟਿਆ ਦਾ ਹੋਣਾ..... ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਖਾਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ... ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਇਥੇ ਛੱਡ ਦਿਉ, ਇਹ ਨਾ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਣੇ.....

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਤੜਕੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਉਠੇ. ਸਪੇਨ ਜਾਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੜਾਹ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਦੇਗ ਬਣਾਈ.. ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਜਾ ਰਹੇ ਆ ਤੇ ਥੋਡੇ ਸਰੂਪ ਇਥੇ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਆ..

ਪਰ ਜਦੋ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਿਵਚੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੂਪ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਆ.. ਕਿਰਪਾ ਕਰਿਓ.. ਅਰਦਾਸ ਪਿੱਛੇ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਚਰਨਜੀਤ ਤੂੰ ਗੁਟਕੇ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾ.....

ਪਰ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਹੀ ਲੈ ਲਏ..

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਟੈਕਸੀਆ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਜਦੋ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਗਏ ਤੇ ਉਥੇ ਵੱਡੀਆ ਟੂਰਿਸਟ ਬੱਸਾ ਲੱਗੀਆ ਸੀ. ਪਰ ਜਦੋ ਵਿਚ ਵੜ ਕੇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕੇ ਨਾ ਏ ਸੀ ਚਲਦਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਪੱਖਾ.... ਤੇ ਅਫਰੀਕਨ ਏਜੰਟ ਨੇ ਸਖਤ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਕੇ ਸੀਸੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖੋਲਣੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੂੰਹ ਉਪਰ ਕਰਨੇ ਕਿਉਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਵੀਜੇ ਵੀ ਖਤਮ ਆ ਤੇ ਸਖਤਾਈ ਬਹੁਤ ਆ.....

ਸੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ ਗਰਮੀ ਵਿਚ. ਗਰਮੀ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਸੀ ਬੱਸ ਿਵਚ,,,,, ਜੇ ਕੋਈ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸੀਸਾ ਖੋਲਦਾ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਰੋਲਾ ਪਉਣ ਲੱਗ ਜਾਦੇ. ਕੇ "ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਮਰਵਾਉਣਾ ਨਾਲ..."

ਗਰਮੀ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਈ ਮੁੰਡੇ ਤਾਂ ਉਲਟੀਆ ਹੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ.....

ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਚੱਲ ਕੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਪੰਗਾ ਪੈ ਗਿਆ... ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਬੱਸ ਪਾਸੇ ਲਵਾ ਲਈ. ਪਰ ਫਿਰ ਘੰਟੇ ਕੁ ਬਾਦ ਏਜੰਟ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਲੈ ਦੇ ਕਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਉਥੇ ਕਢਵਾਇਆ.....

ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸੱਤ ਕੁ ਘੰਟਿਆ ਬਾਦ ਫੇਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਰੋਕ ਲਿਆ... ਤੇ ਸਾਡੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਖੋ ਲਏ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੈਂਤੀ ਜਣਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਇਨ ਵਿੱਚ ਲਾ ਲਿਆ.....

ਫਿਰ ਏਜੰਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਹੀ ਲੈ ਤੁਰਿਆ ਉਥੇ.... ਅਸੀਂ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਉਸਨੂੰ ... ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਜੰਗਲ ਵੱਲ ਲੈ ਵੜਿਆ.... ਸਾਡਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਬੱਸ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ.....
ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ...

ਭਾਗ - 3 (Part 3)

ਮੌਤ ਦਾ ਰੇਗਿਸਤਾਨ

ਹੁਣ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਤੁਰਦੇ ਗਏ.. ਲਗਾਤਾਰ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਚਲਦੇ ਰਹੇ. ਅਖੀਰ ਥੱਕ ਕੇ ਉਥੇ ਬੈਠ ਗਏ. ਤੇ ਨਾਲ ਲਿਆਦੀਆਂ ਸੁਕੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਰੋਟੀਆਂ ਲੂਣ ਨਾਲ ਖਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ, ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੋਣ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲੱਗੇ.

ਕਈ ਮੂੰਡੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ " ਅੱਗੋਂ ਕਿੰਨਾ ਤੁਰਨਾ ਆ???" ਸਾਡੀ ਤਾਂ ਬੇਵੱਸ ਹੋਈ ਪਈ ਆ.."

ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸੱਚ ਸੀ ਰੇਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤੁਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ. ਸਾਨੂੰ ਬੈਠਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ.. ਏਜੰਟ ਨੇ ਹੁਣ ਝਿੜਕਾ ਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ. ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰ ਪਏ..

ਦੋ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੁਰ ਕੇ ਅੱਗੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਆ ਗਿਆ. ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਸ ਰਿਹਾ.

ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਸਟੀਮਰ ਖੜੇ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ " ਸ਼ੁਕਰ ਹੁਣ ਅੱਗੋਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਜਾਵਾਂਗੇ"

ਪਰ ਜਦ ਅਸੀਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਖੜੇ ਸੀ ਤਾਂ ਅਫਰੀਕਨ ਏਜੰਟ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ. ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਇੱਕ ਟੁੱਟੀ ਜਹੀ ਚੱਪੂ ਵਾਲੀ ਬੋੜੀ ਆ ਗਈ....

ਏਜੰਟ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ...

" ਕਿਸੇ ਨੇ ਬੋਲਣਾ ਨਹੀਂ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਚੁਪ ਚਪੀਤੇ ਤੇ ਬਾਰਾਂ ਬਾਰਾਂ ਜਣਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਬੋੜੀ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਉਸ ਪਾਰ ਜਾਣਾ ਵੀ... ਕੋਈ ਵੇਖ ਨਾ ਲਵੇ"

ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠਿਓਂ ਜਮੀਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬਾਰਾਂ ਜਣੇ ਟੁਟੀ ਜਹੀ ਬੋੜੀ ਵਿਚ ਕਿੱਦਾ ਉਸ ਪਾਰ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ..

ਇਕ ਤਾਂ ਬੋੜੀ ਛੋਟੀ, ਉਤੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਚੋਰੀ, ਉਤੇ ਰਾਤ ਵੀ ਹਨੇਰੀ...! ਬੋੜੀ ਇੰਨੀ ਛੋਟੀ ਸੀ ਕੇ ਮਸਾ ਛੇ ਕੁ ਬੰਦੇ ਬੈਠ ਸਕਦੇ ਸੀ....

ਪਰ ਏਜੰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਾਰਾਂ ਮੂੰਡੇ ਹੀ ਬੈਠਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸੀ... ਕੋਈ ਬੈਠ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਡਰਦਾ. ਹਾਰ ਕੇ ਏਜੰਟ ਖੁਦ

ਬੇੜੀ ਿਵਚ ਵੜ ਗਿਆ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗਾ. ਕਹਿੰਦਾ ਆਉਣਾ ਤਾਂ ਆਉ ਨਹੀ ਤਾਂ ਮੈ ਚਲਿਆ.....

ਅਖੀਰ ਰੋਦੇ ਰੋਦੇ ਬਾਰਾਂ ਮੁੰਡੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਏ, ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚ ਮੈ ਵੀ ਸੀ.....

ਬੇੜੀ ਤੁਰਨ ਲੱਗੀ ਹੁਲਾਰੇ ਜਰੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਈ, ਫਿਰ ਬੇੜੀ ਜਹੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਜਿਆਦਾ ਡਿੱਕੇ ਡੇਵੇ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪਈ.

ਮਲਾਹ ਸਾਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਲੇ ਨਾ, ਨਹੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਰੇ ਜਾਵਾਗੇ।.....

ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹੇ. ਬੇੜੀ ਟੁੱਟੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਵੀ ਵਿਚ ਪੈਦਾਂ ਸੀ.. ਇੰਨੇ ਤੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਬੇੜੀ ਦੂਸਰੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ. ਇਸ ਤਰਾ ਤਿੰਨ ਗੋੜੇ ਲੱਗੇ ਤੇ ਸਾਰਿਆ ਤੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੀ ਰਹੀ..

ਪਰ ਜਦੋ ਏਜੰਟ ਨੇ ਸਾਰਿਆ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਘੱਟ ਸੀ. ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕੇ ਯੂ ਪੀ ਸਟੇਟ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਗਾਇਬ ਆ.. ਅਾਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕਿਤੇ ਨਜਰ ਨਹੀ ਸੀ ਆਉਦਾ, ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਡਰ ਗਏ..

ਫਿਰ ਅਫਰੀਕਨ ਏਜੰਟ ਨੇ ਮੋਬਾਇਲ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ. ਤਾਂ ਇਕ ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਰੇਤ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆ ਲੈਡ ਕਰੂਜਰ ਤਿੰਨ ਗੱਡੀਆ ਆ ਗਈਆ. ਸਾਨੂੰ ਏਜੰਟ ਨੇ ਫਟਾਫਟ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ. ਪਰ ਅਸੀ ਆਪਣੇ ਯੂ ਪੀ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਏਜੰਟ ਸਾਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਪਿਆ. ਅਸੀ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਗੱਡੀਆ ਿਵਚ ਬੈਠ ਗਏ.. ਗੱਡੀਆ ਤੁਰੰਤ ਤੁਰ ਪਈਆ....

ਗੱਡੀਆ ਬਹੁਤ ਤੇਜ ਭੱਜੀਆਂ. ਅਸੀ ਡਰਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮੇ ਹੋਏ ਸੀ. ਤੜਕੇ ਜਿਹੇ ਗੱਡੀਆ ਸਿਧੀਆ ਇਕ ਮਕਾਨ ਿਵਚ ਵਾੜ ਦਿਤੀਆ.. ਤੇ ਮਕਾਨ ਦਾ ਗੇਟ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ....

ਜਦੋ ਅਸੀ ਗੱਡੀਆ ਵਿਚੋ ਉਤਰੇ ਤਾਂ, ਮਕਾਨ ਿਵਚ ਤੀਹ ਚਾਲੀ ਮੁੰਡੇ ਪਹਿਲਾ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸੀ. ਪੰਦਰਾਂ ਪੁੰਡੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਪੰਜ ਪੰਜਾਬੀ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਨੀਗਰੇ ਸਨ..

ਜਦੋ ਅਸੀ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡਿਆ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਚੀ ਉਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ..ਕਹਿੰਦੇ" ਭਾਅ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਇਥੇ ਬੈਠਿਆ ਨੂੰ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਜੇ ਲੱਗੇ, ਨਾ ਸਾਡਾ ਏਜੰਟ ਸਾਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਭੇਜਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਪੇਨ"

ਤੇ ਨਾ ਹਾ ਸਾਨੂੰ ਘਰਦਿਆ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰਨ ਦਿੰਦੇ ਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ. ਬੱਸ ਚੋਲ ਹੀ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਆ.....

ਅਜੇ ਉਹ ਮੁੰਡੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਹੀ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ, ਦੋ ਨੀਗਰੇ ਆਏ ਤੇ ਉਹਨਾ ਪੰਜਾਂ ਮੁੰਡਿਆ ਨੂੰ ਘੜੀਸਦੇ ਹੋਏ, ਦੂਸਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ.

ਅਸੀ ਹੈਰਾਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸੀ. ਇਸ ਪਿਛੇ ਸਾਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੇ ਤੁਸੀ ਸੈਂਤੀ ਮੁੰਡੇ ਸਿਰਫ ਆਪਿਸ ਵਿਚ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜੇ. ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀ...

ਉਧਰੇ ਦੂਸਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਚੀਕਾ ਮਾਰਦੇ ਉਚੀ ਉਚੀ ਰੋਦੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਸੀ...

ਅਸੀ ਅਜੇ ਉਤੇ ਬੈਠੇ ਹੀ ਸੀ ਕੇ ਇੰਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਨਾਲੇ ਵਿਛੜਿਆ ਯੂ ਪੀ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਸਾਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਰਾਜੇਸ ਤੇ

ਅਜੇ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਆ ਗਿਆ... ਅਸੀ ਉਸਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ..

ਫਿਰ ਯੂ ਪੀ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ, ਸੇ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਆਹ ਏਜੰਟ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਲਿਆਏ ਨੇ.....

ਉਧਰੇ ਦੂਸਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਉਚੀ ਉਚੀ ਚੀਕਾ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪੇਨ ਭੇਜ ਦਿਉ....

ਰਾਜੇਸ਼ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਹ ਮੁੰਡੇ ਸਾਡੇ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਆ ਗਏ. ਪਰ ਏਜੰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਤਹਾਨੂੰ ਅਜੇ ਸਪੇਨ ਨਹੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪੇਮੈਂਟ ਨਹੀ ਕੀਤੀ...

ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਏਜੰਟ ਚਲੇ ਗਏ.....

ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ.....

ਭਾਗ 4 (Part 4)

ਹੁਣ ਅਸੀ ਤਾਂ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਮੁੰਡਿਆ ਨੇ ਇੱਥੇ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਸੀ.... ਸੇ ਮੈਂ, ਕਾਲੇ, ਇੰਦਰਜੀਤ, ਧਰਮਿੰਦਰ, ਮਨਪਰੀਤ, ਜੀਤੇ ਤੇ ਗੜਸੰਕਰ ਵਾਲੇ ਅਲੀ ਨੇ ਦਸ ਦਸ ਡਾਲਰ ਮਦਦ ਵਜੇ ਉਹਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੇ....

ਉਹਨਾ ਮੁੰਡਿਆ ਨੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕੇ ਤੁਹਾਡਾ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਫਰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਣਾ " " " ਸੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਰਹਿਓ....

ਅਸੀ ਕਿਹਾ ਯਾਰ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕੇ ਤੁਸੀ ਏ ਸੀ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਸਪੇਨ ਜਾਵੋਗੇ.... ਸੇ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀ ਆਵੇਗੀ...

ਤਾਂ ਉਹਨਾ ਮੁੰਡਿਆ ਨੇ ਵਿਅੰਗਮਈ ਢੰਗ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ.." ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਇੰਡੀਆ ਆਹੀ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣੋ.....!!!!

ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸੁਣਨ ਲੱਗੇ!

ਉਹਨਾ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਏਜੰਟਾ ਨੇ ਹੁਣ ਤਹਾਨੂੰ ਅਲਜੀਰੀਆ ਨਹੀ, ਮੁਰਤਾਨੀਆ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਤੇ ਭੇਜਣਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਹਾਨੂੰ ਚਾਰ ਦਿਨ ਲੱਗਣੇ ਨੇ, ਪਰ ਤਹਾਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਨਹੀ ਮਿਲਣਾ! ਬੱਸ ਰੇਤ ਹੀ ਰੇਤ, ਕੋਈ ਦਰੱਖਤ ਵੀ ਨਹੀ ਮਿਲਣਾ. ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਸਰਫੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ, ਕੁਰਲੀ ਵੀ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਮੂੰਹ ਵੀ ਨਾ ਧੋਣਾ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੱਜ ਕੇ ਪੀਣਾ. ਜਿੰਨੀ ਕੁ ਲੇੜ ਹੋਵੇ ਬੱਸ ਏਨਾ ਕੁ ਪੀਣਾ. ਤੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਡੋਕਰ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਜਾਦੇ ਨੇ.....

ਇਸ ਤਰਾ ਉਹਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਿਵਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਾਗ ਉਹਨਾ ਦੀਆ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ.....

ਰਾਤ ਤਿੰਨ ਲੈਂਡ ਕਰੂਜਰ ਗੱਡੀਆ ਸਾਡੇ ਮਕਾਨ ਿਵਚ ਆਈਆ. ਨੀਗਰੋ ਮੁੰਡਿਆ ਨੇ ਸਾਡਾ ਸਮਾਨ ਗੱਡੀਆ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਪ ਦਿੱਤਾ.

ਤਿੰਨ ਡਰੰਮ ਤੇਲ ਦੇ ਅਤੇ ਦਸ ਦਸ ਕੈਨੀਆ ਵੀਹ ਵੀਹ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦੀਆ ਰੱਖ ਲਈਆ. ਸਾਡੇ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਪੰਜਾਹ ਕਿਲੋ ਦੇ ਥੈਲੇ ਚੋਲਾ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਤੇ.. ਲਗਭਗ ਸੱਠ ਡੱਬੇ ਸਬਜੀ ਦੇ, ਦਸ ਕਿਲੋ ਖੰਡ, ਤੇ ਪੰਜ ਪੈਕਟ ਕਿਲੋ ਕਿਲੋ ਵਾਲੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਰਖ ਦਿਤੇ....

ਇੰਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਇਕ ਅਲੀ ਨਾਮ ਦਾ ਬਦਮਾਸ਼ ਟਾਈਪ ਬੰਦਾ ਸਫਾਰੀ ਵਰਗੀ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਆਇਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ.. ! ਇਸ ਬੰਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰ ਪੰਜ ਗੰਨ ਮੈਨ ਵੀ ਸਨ.

ਸਾਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡਿਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਇਹ ਸਾਰਿਆ ਦਾ ਬੋਸ ਆ.. ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡਾ ਮਾਫੀਆ ਡੈਨ ਆ।।।।। ਇਹ ਏਜੰਟਾ ਕੋਲੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖਰੇ ਦੇਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੁੰਡੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਵਾ..! ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹਾਜੀ ਬਲਾਉਦੇ ਸੀ. ਕਿਉਕੇ ਇਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਿਵਚ ਹੱਜ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਸੀ.....

ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਗੱਡੀਆ ਿਵਚ ਦੇ ਦੇ ਡੈਕਰ ਤੇ ਦੇ ਗੱਡੀਆ ਵਿਚ ਬਾਰਾਂ ਬਾਰਾਂ ਮੁੰਡੇ ਬਿਠਾਉਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ. ਤੇ ਇਕ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਤੇਰਾ ਮੁੰਡੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤੇ....

ਉਹਨਾ ਡੈਕਰਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਸੀ. ਿਸਰ ਤੇ ਮੂੰਹ ਪੱਗ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਸੀ, ਿਸਰਫ ਅੱਖਾਂ ਹੀ ਦਿਸਦੀਆ ਸੀ. ਉਹਨਾ ਦੇ ਕੱਦ ਵੀ ਛੇ ਛੇ ਫੁੱਟ ਲੰਬੇ ਤਾ ਸ਼ਕਲਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਭੈੜੀਆ ਸੀ... ਰੰਗ ਸਾਰਿਆ ਂ ਦਾ ਕਾਲਾ ਤੇ ਤਿੰਨਾ ਦੇ ਹੱਥ ਿਵਚ ਵੀਯਾਇਰਲੈਸ ਸੈੱਟ ਵਰਗੇ ਫੋਨ ਸੀ. ਉਹਨਾ ਨੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਚੋਲੇ ਪਾਏ ਹੋ ਏ ਸੀ.....

ਜਦੋ ਅਸੀਂ ਬਾਰਾਂ ਮੁੰਡੇ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਜਗਾ ਥੋੜੀ ਹੋਣ ਕਰਤੇ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਸੀ. ਸਾਡੀਆ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਰ ਲਮਕਦੀਆਂ ਸਨ. ਆਪਣੀਆ ਬਾਹਵਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਉਪਰ ਰੱਖ ਲਈਆ, ਕਿਉਕੇ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਆਸਰਾ ਨਹੀ ਸੀ...! ਅੰ ਸਾਰੇ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਤੇ ਸਹਿਮੇ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਸੀ....

ਜਦੋ ਸਾਡੀਆ ਗੱਡੀਆ ਸਟਾਰਟ ਹੋਈਆ ਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਪੰਜ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਬੰਗਾਲੀ ਮੁੰਡੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ..! ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਖਜਸਾ ਸੀ ਕੇ ਸ਼ਾਈਦ ਹੀ ਇਹਨਾ ਿਵਚੋ ਕੋਈ ਬਚੇ. ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਡਾ ਵੀ ਰੋਣਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ....

ਹਾਜੀ ਨੇ ਡੈਕਰਾਂ ਨਾਲ ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਦਸ ਮਿੰਟ ਗੁਪਤ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਤੇ ਸਾਰੇ ਆਪੇ ਆਪਣੀਆ ਗੱਡੀਆ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਏ.... ਸਾਡੇ ਵਾਲਾ ਏਜੰਟ ਤੇ ਅਲੀ ਸਫਾਰੀ ਵਰਗੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਏ. ਉਹ ਗੱਡੀ ਸਾਡੇ ਤੇ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਈ. ਤੇ ਜਦੋ ਸਾਡੀਆ ਗੱਡੀਆ ਮਕਾਨ ਿਵਚੋ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੀਆ ਤਾ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਰੋਦਿਆ ਰੋਦਿਆ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਦਮ ਜੋਰ ਨਾਲ " ਬੋਲੇ ਸੇ ਿਨਹਾਲ" ਕਿਹਾ. ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਮੁੰਡਿਆ ਨੇ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ

ਦਾ ਗਰਜਦਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ.....ਤੇ ਗੱਡੀਆ ਚੱਲ ਪਈਆ...
ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ.....

ਭਾਗ ਪੰਜਵਾਂ (Part 5)

ਗੱਡੀਆਂ ਜਿਉ ਹੀ ਦੌੜੀਆ, ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਡਰ ਗਏ, ਕਿਉਕੇ ਨਾ ਤਾ ਗੱਡੀਆ ਉਪਰ ਕੋਈ ਛੱਤ ਸੀ ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਤਰਪਾਲ. ਗੱਡੀਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੇਜ ਭਜਾਈਆ ਜਾ ਰਹੀਆ ਸੀ. ਅਸੀ ਸੋਚਦੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਕੇ ਗੱਡੀਆ ਏਨੀਆ ਤੇਜ ਕਿਉ ਭਜਾ ਰਹੇ ਹਨ. ਨਾ ਚੱਜ ਦਾ ਰਸਤਾ, ਨਾ ਕੋਈ ਸੜਕ ਿਸਰਫ ਰੇਤਾ ਹੀ ਰੇਤਾ....! ਰੇਤਾ ਦੀ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਗੱਡੀਆ ਭੱਜੀਆ ਜਾ ਰਹੀਆ ਸੀ.....

ਸਪੀਡ ਤਾਂ ਤੇਜ ਹੈ ਹੀ ਸੀ, ਉਤੇ ਕੱਟ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜੋਰ ਨਾਲ ਮਾਰਦੇ ਸਨ. ਇਸੇ ਤਰਾ ਕੱਟ ਮਾਰਨ ਲੱਗਿਆ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸਾੇ ਿਵਚੇ ਰਛਪਾਲ ਬਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਡਿੱਗ ਹੀ ਪਿਆ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਹੱਥ ਪਾਈ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਚੱਲਦੀ ਤੇਜ ਗੱਡੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲਮਕ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਨਾਲਦੇ ਮੁੰਡਿਆ ਨੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਬਾਹੋਂ ਫੜ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਉਪਰ ਖਿੱਚ ਲਿਆ. ਪਰ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰ ਉਠੇ॥ ਸਾਡੇ ਕੋਲੇ ਆਪਿਸ ਿਵਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀ ਸੀ ਹੋ ਰਹੀ.. ਕਿਉਕੇ ਹਵਾ ਬਹੁਤ ਤੇਜ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ. ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ " ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ " ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ... ਅਸੀ ਰਾਤ ਨੇ ਵਜੇ ਤੁਰੇ ਸੀ ਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਜੇ ਉਜਾੜ ਬੀਆਬਾਨ ਜੰਗਲ ਿਵਚ ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਲਈ.... ਉਹਨਾ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡਿਆ ਨੂੰ ਕਹਾ ਕੇ ਨਾ ਖੜਨਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੈਠਣਾ, ਬੱਸ ਸਾਰੇ ਲੰਮੇ ਪੈ ਜਾਓ....

ਅਸੀ ਸਾਰਿਆ ਨੇ ਰੋਣਹਾਕੇ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਵਲ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ . ਕਿਉਕੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕੱਪੜਾ ਸੀ ਥੱਲੇ ਵਿਛਾਉਣ ਨੂੰ , ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਚਾਦਰ ਸੀ ਉਪਰ ਲੈਣ ਨੂੰ... ਅਖੀਰ ਭਾਣਾ ਮੰਨ ਕੇ ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਥੱਲੇ ਬੈਠ ਗਏ....

ਇੱਥੇ ਮੌਸਮ ਇਸ ਤਰਾ ਸੀ ਕੇ, ਦਿਨੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਗਰਮੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ. ਪਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਠੰਡ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ... ਸੇ ਠੰਡ ਤੇ ਬਚਣ ਲਈ ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀਆ ਛਾਤੀਆ ਭਾਰ ਲੰਮੇ ਤਾ ਪੈ ਗਏ, ਪਰ ਨੀਦ ਨਾ ਸਾਨੂੰ ਅਾਉਣੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਈ...

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਤੇ ਝਿਕੇ ਵਾਲੀ ਮਾਸੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਆਈ...

"ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਚੇ ਲੈ" ਅਾਪ ਮੁਹਾਰੇ ਅਰਦਾਸਾਂ ਼ਿਨਕਲ ਰਹੀਆ ਸੀ... ਜਿੰਨਾ ਘਰਦਿਆ ਲਾਗੇ ਕਦੀ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ ਵੇਖਿਆ, ਅੱਜ ਉਹਨਾ ਘਰਦਿਆ ਨੂੰ ਅਸੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਿਵਚ ਵਸਾ ਕੇ ਆਪ ਸੁਪਨੇ ਲੈ ਕੇ ਯਾਦ

ਕਰਕੇ, ਅਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ.. " ਮੇਰੀ ਮਾਂ, ਮੇਰੀ ਭੈਣ, ਮੇਰੇ ਵੀਰ ; ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਤਹਾਡੀ ਕਿੰਨੀ ਲੋੜ ਆ.... ਅੱਜ ਤਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤਰਸ ਰਹੇ ਆ. ਅਸੀ ਘਰ ਵਿਚ ਕਦੀ ਬਹੀ ਰੋਟੀ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ ਖਾਧੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਬਹੀ ਰੋਟੀ ਕੀ ਸੁੱਕੀ ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਸ ਰਹੇ ਆ।।....

ਇੰਦਰਜੀਤ ਮੇਰੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ...

ਜਦੋ ਸਵੇਰੇ ਪੱਜ ਵੱਜੇ ਤਾਂ ਡੈਕਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰਿਆ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕੇ ਫਟਾਫਟ ਆਪਣੀਆ ਗੱਡੀਆ ਵਿਚ ਬੈਠ ਜਾਓ...

ਅਸੀ ਉਠ ਪਏ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਾ ਮੂੰਹ ਧੋਤਾ, ਨਾ ਕੁਰਲੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ.... ਅਸੀ ਅਜੇ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਬੈਠ ਹੀ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਗੱਡੀਆਂ ਤੁਰ ਪਈਆ.... ਚਾਰ ਪੰਜ ਮੁੰਡੇ ਤਾਂ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹਏ ਭੱਜ ਕੇ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹੇ.. ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਤੇ ਬੀਰੂ ਮੇਲੇ ਵਾਲਾ ਘਰੇ ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਨ; ਇਹਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਦਿਲੀ ਹੀ ਕਟਵਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ. ਪਰ ਪੱਗਾਂ ਅਜੇ ਕੋਲ ਸਨ. ਅਸੀ ਫਟਾਫਟ ਪੱਗਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰਾ ਬੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆ ਲੱਤਾਂ ਡੈਕਰਾਂ ਵੱਲੋ ਦਿੱਤੇ ਰੱਸੇ ਨਾਲ ਬੰਨ ਲਈਆ... ਤਾਂ ਜੋ ਗੱਡੀ ਦੇ ਹੁਲਾਰਿਆ ਨਾਲ ਥੱਲੇ ਨਾ ਡਿੱਗ ਜਾਈਏ..

ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਤੇ ਬੜੇ ਹੀ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਈਆ ਜਾ ਰਹੀਆ ਸੀ.. ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਜੇ ਕਿਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਡੈਕਰ ਗੱਡੀ ਰੋਕਦੇ ਨਹੀ ਸੀ....

ਜਿਧਰ ਦੀ ਅਸੀ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸੀ. ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਰਾਸਤਾ ਨਹੀ ਸੀ ਦਿਸਦਾ. ਜੇ ਕੁਝ ਹੈਗਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸੀ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਦਰਖੱਤ ਬਗੈਰ ਪੱਤਿਆ ਤੋਂ, ਪਰ ਧੁੱਪ ਇੰਨੀ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀ ਸੀ....

ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡਿਆ ਨੇ ਆਪਣੀਆ ਕਮੀਜਾਂ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਚੰਗੀ ਤਰਾ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਸੀ. ਕਿਉਂਕੇ ਰੋਤਾ ਬਹੁਤ ਉਠਦਾ ਸੀ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾਂ ਸੀ. ਇਸੇ ਤਰਾ ਅਸੀ ਬਿਨਾ ਕੁਝ ਖਾਧੇ ਪੀਤੇ ਚਲਦੇ ਗਏ.....

ਜੇ ਗੱਡੀ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਬੱਕਰੀਆਂ ਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਆਜੜੀ ਮਿਲਿਆ. ਸਾਡੇ ਡੈਕਰਾਂ ਨੇ ਬੱਕਰੀਆ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਕੇ ਇੱਕ ਬੱਕਰੀ ਚੁੱਕ ਲਈ..

ਅਸੀ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕੇ ਇਹਨਾ ਬੱਕਰੀ ਕਿਉ ਚੱਕੀ ਹੈ. ਫਿਰ ਵੇਖਦਿਆ ਹੀ ਵੇਖਿਆ ਡੈਕਰਾਂ ਨੇ ਬੱਕਰੀ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਬੰਨ ਦਿੱਤੀਆ... ਅਸੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਭ ਵੇਖਦੇ ਰਹੇ...

ਫਿਰ ਉਹਨਾ ਨੇ ਬੱਕਰੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ, ਗੱਡੀ ਵਿੱਚੋ ਇੱਕ ਤਿੱਖਾ ਦਾਤ ਕੱਢ ਲਿਆਦਾ.....

ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ.....

ਭਾਗ ਛੇਵਾਂ (Part-6)

ਡੋਕਰ ਬੱਕਰੀ ਦੀ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਤਿੱਖੇ ਦਾਤ ਨਾਲ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਵੱਢਣ ਲੱਗੇ..

ਅਸੀਂ ਹਲਾਲ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੇਖਿਆ. ਬੱਕਰੀ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਤੜਫ ਰਹੀ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮੇ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਰਹੇ. ਪਰ ਡੋਕਰ ਬੜੀ ਬੇਖੋਫੀ ਨਾਲ ਬੱਕਰੀ ਹਲਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ...

ਅਖੀਰ ਉਹਨਾ ਬੱਕਰੀ ਅੱਧੀ ਗਰਦਨ ਕੱਟ ਕੇ ਅੱਧਮੋਈ ਜਹੀ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਗੱਡੀ ਿਵੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ.

ਉਸਦਾ ਖੂਨ ਅਜੇ ਵੀ ਨੁੱਚੜ ਰਿਹਾ ਸੀ.

ਸਾਨੂੰ ਬੇਜੁਬਾਨ ਬੱਕਰੀ ਤੇ ਤਰਸ ਬਹੁਤ ਆਇਆ... ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਰ ਵੀ ਕੀ ਸਕਦੇ ਸਾਂ?? ਸੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ...

ਅਸੀਂ ਸਵੇਰ ਦੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਦੇ ਗੱਡੀਆਂ ਿਵਚ ਸਾਂ. ਸੇ ਯੁੱਪ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪਿਆਸ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੱਗ ਗਈ. ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਿਸਰਫ ਦੋ ਹੀ ਬੋਤਲਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਨ. ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਯੁੱਪ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਗਰਮ ਹੋਈਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ. ਛੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਕੋਲ ਇਕ ਬੋਤਲ ਸੀ, ਜੇ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਗਦਾ ਤਾਂ ਦੂਸਰਾ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਖੋਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਲਾ ਲੈਂਦਾ.. ਫਿਰ ਉਸਤੇ ਅੱਗੇ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਬੋਤਲ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਕੇ "ਅਸੀਂ ਵੀ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਹੈ" ਅਸੀਂ ਇਕ ਤਾਂ ਬੈਠੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਸੀ, ਉਤੇ ਯੁੱਪ ਵੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਸੀ. ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਿਵਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸਪੇਨ ਜਾ ਰਹੇ ਆ... . ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੱਸ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਇਹੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕੇ " ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਨੂੰ ਕਿਤੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮੰਦਰ, ਨਹਿਰ ਜਾਂ ਫਿਰ ਛੱਪੜ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਪਾਣੀ ਦਾ, ਤਾਂ ਜੇ ਅਸੀਂ ਰੱਜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀ ਸਕੀਏ.... ਕਿਉਂਕੇ ਯੁੱਪ ਤੇ ਦੁੱਖ ਬੰਦਾ ਸਹਾਰ ਸਕਦਾ, ਜੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ....

ਜਦੋਂ ਦੁੱਖਿਹਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਜਿਆਂ ਤਾਂ ਡੋਕਰਾਂ ਗੱਡੀ ਰੋਕੀ, ਤੇ ਆਪ ਗੱਡੀ ਦੇ ਥੱਲੇ ਗੱਡੀ ਦੀ ਛਾਵੇ ਬੈਠ ਗਏ. ਅਸੀਂ ਸੈਂਤੀ ਮੁੰਡੇ ਯੁੱਪ ਿਵੱਚ ਤਪੇ ਅਤੇ ਜਿਆਦਾ ਥੱਕੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੇਤ ਤੇ ਹੀ ਡਿੱਗ ਪਏ.... ਡੋਕਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਝਿੜਕਾ ਮਾਰੀਆਂ ੇ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਿਵਚ ਕਿਹਾ ਕੇ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉ.....

ਸਾਡਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਿਵਚੇ ਬੀਰੂ, ਦੁਬਈ ਵਾਲਾ ਭਾਜੀ, ਕਿੰਦਾ, ਗੋਪੀ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਦੂਰੇ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਕਿੱਕਰਾ ਦੀਆਂ ਲੱਕੜਾਂ ਤੋੜੀਆਂ, ਤੇ ਫਿਰ ਰੇਤ ਦਾ ਚੁੱਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਇਕ ਪਤੀਲਾ ਚੋਲਾਂ ਦਾ ਬਣਾਇਆ..

ਇਹ ਿਮਰਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸੈਂਤੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਅੱਧੀ ਅੱਧੀ ਕੜਸੀ ਚੋਲਾ ਦੀ ਖਾਧੀ ਤੇ ਅੱਧਾ ਅੱਧਾ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਿਲਿਆ.... ਪਰ ਭੁੱਖ ਪਿਆਸ ਇੰਨੀ ਸੀ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪੰਦਰਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਕੜਛੀਆਂ ਚੋਲ ਤੇ ਦਸ ਦਸ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਪੀ ਸਕਦੇ ਸੀ.....

ਇੰਨੇ ਕੁ ਖਾਣੇ ਨਾਲ ਅਸੀ ਵੱਡਿਆ ਮੁੰਡਿਆ ਤਾਂ ਸਬਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਨਿੱਕੇ ਮਿੰਡੇ ਜਿੰਨਾ ਦੀ ਉਮਰ ਸਤਾਰਾਂ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਸੀ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਰੇ ਰਹੇ ਸੀ. ਫਿਰ ਅਸੀ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ ਿਵਚ ਲੈ ਕੇ ਹੋਸਲਾ ਦਿੱਤਾ...

" ਵੀਰ ਅਸੀ ਥੋੜੇ ਦਿਨਾ ਨੂੰ ਸਪੇਨ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਫਿਰ ਉਥੇ ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਵਾਰੋ ਤੇ ਪੀਵਾਰੋ.....

ਅੱਗੋ ਮੁੰਡੇ ਰੋਂਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਭਾਜੀ ਇਹਨਾ ਡੋਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰੋ ਕੇ ਅਸੀ ਸਪੇਨ ਨਹੀ ਜਾਣਾ, ਸਾਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜ ਦਿਉ....

ਅਸੀ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਹੋਸਲਾ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਾਤ ਕੀਤਾ... ਜਦੋ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਦਿਨ ਇਸੇ ਤਰਾ ਭੁੱਖੇ ਿਪਆਸਿਆ ਨੂੰ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਅਸੀ ਰੱਬ ਅੱਗੋ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕੇ " ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹੀ ਫੜ ਲਵੇ, ਇਸਤੇ ਜਿਆਦਾ ਭੁੱਖ ਪਿਆਸ ਹੋਰ ਬਰਦਾਸ਼ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ"

ਮਨਪਰੀਤ ਲੱਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸਤਨਾਮ ਐਮਾਂ ਆਲੇਵਾਲ ਵਾਲਾ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਗਏ... ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਵੀ ਥੋੜਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ.

ਡੋਕਰ ਆਪ ਹਰ ਰੋਜ ਪੰਜ ਟਾਇਮ ਨਮਾਜ ਪੜਦੇ, ਪੰਜ ਟਾਇਮ ਹੱਥ ਮੂੰਹ ਧੋਂਦੇ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਗੱਡੀਆ ਉਪਰ ਧੁੱਪੇ ਬਿਠਾਈ ਛੱਡਦੇ...!! ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਸੀ ਜਿਸ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਡੋਕਰ ਮੂੰਹ ਹੱਥ ਧੋ ਕੇ ਪਾਣੀ ਥੱਲੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ, ਸਾਨੂੰ ਉਹੋ ਦੇ ਦਿਆ ਕਰਨ ਪੀਣ ਨੂੰ... ਅਸੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਡੋਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ....

" ਅਸੀ ਮੇਰਾਕੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਕਦੇ ਪਹੁੰਚਣਾ"

ਅੱਗੋ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਿਵਚ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ" ਵਾਹਦ ਬੁੱਕਰਾ ਈਛਾਂ ਔਲਾ"

ਜਦੋ ਅਸੀ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੱਤ ਕੁ ਵਜੇ ਰੇਤ ਦੇ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਮੋਸਮ ਵੀ ਠੰਡਾ ਸੀ. ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ.

ਜਦੋ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਰੇਤ ਦੇ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਰੁਕੀਆ ਤਾਂ ਉਸ ਪਹਾੜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੇਤ ਿਵਚ ਛੱਪੜ ਵਾਗ ਪਾਣੀ ਖੜਾ ਨਜਰ ਆਇਆ... ਜਿਸ ਿਵਚ ਛੋਟੀਆ ਛੋਟੀਆ ਸੁੰਡੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਕੀੜੇ ਮਕੋੜੇ ਤੈਰ ਰਹੇ ਸੀ. ਪਾਣੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਗੰਦਾ ਸੀ..

ਪਰ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਿਨਾ ਅਸੀ ਇੰਨੇ ਤੰਗ ਸੀ ਕੇ ਉਸ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਸੀ ਇੰਨੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਕਾ ਸਾਡਾ ਰੱਬ ਜਾਣਦਾ... ਪਹਿਲਾ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਓ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫਿਰ ਰੱਜ ਰੱਜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ..... ਤੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਕੈਨੀਆ ਭਰ ਲਈਆ.....

ਭਾਗ ਸੱਤਵਾਂ (Part- 7)

ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਪਿੱਛੇ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕੇ ਇਹ ਪਾਣੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਹੀ ਖਰਾਬ ਲਗਦਾ ਹੈ. ਪਰ ਸਵਾਦ ਇਸ ਤਰਾ ਸੀ ਿਜੱਦਾ ਖੰਡ ਘੋਲੀ ਹੋਵੇ. ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕੇ ਰੇਤ ਿਵਚ ਪਾਣੀ ਕਿਵੇਂ ਆ ਗਿਆ?? ਕਿਉਂਕੇ ਉਥੇ ਦੇ ਲੋਕ ਦੱਸਦੇ ਸੀ ਕੇ ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਕਦੀ ਇੱਥੇ ਮੀਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ. ਪਰ ਇਹ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕੈਤਕ ਹੀ ਲਗਦਾ ਸੀ.... ਅਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਵਜੇ ਖਾਣਾ ਖਾਦੇ ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਫਿਰ ਤੁਰ ਪੈਦੇ.. ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅੱਠ ਵਜੇ ਤੱਕ ਫੇਰ ਸੌ ਜਾਦੇ. ਸੌਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਕੇ ਨਾ ਹੀ ਹੁਣ ਕੁਝ ਬੋਲਣਾ ਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖਾਣਾ ਆ..

ਸਵੇਰੇ ਛੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਉਠ ਕੇ ਬਿਨਾ ਕੁਝ ਖਾਧਿਆ ਪੀਤਿਆ ਗੱਡੀਆ ਿਵਚ ਬੈਠ ਜਾਦੇ..ਦੁਪਹਿਰ ਇੱਕ ਵਜੇ ਤੱਕ. ਇਸ ਤਰਾ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ...

ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਫਰ ਿਵਚ ਇਕ ਜੰਗਲ ਆਇਆ ਉਸਤੇ ਬਾਦ ਕੋਈ ਜੰਗਲ ਨਹੀਂ ਬੱਸ ਰੇਤ ਦੇ ਪਹਾੜ ਹੀ ਆਏ..ਚਾਲੀ ਪੰਜਾਹ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਬਾਦ ਕਦੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਪੱਤਿਆ ਤੇ ਬਗੈਰ ਰੁੱਖ ਆਉਦਾਂ ਸੀ..

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਰੁੱਖ ਆਉਦਾ ਡੋਕਰ ਸਾਨੂੰ ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ...." ਲੱਕੜਾ ਤੇੜ ਕੇ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਰੱਖ ਲਵੋ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਦਰੱਖਤ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ"

ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਲੱਕੜਾ ਰੱਖ ਲੈਣੀਆ.. ਤੇ ਫਿਰ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਹੋਰ ਅੱਖੇ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠਣਾ, ਕਿਉਂਕੇ ਤੰਗ ਤਾ ਪਹਿਲਾ ਬਹੁਤ ਸੀ..

ਇਸ ਤਰਾ ਚੱਲਦਿਆ ਚੱਲਦਿਆ ਇਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਸਾਡੀ ਗੱਡੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ. ਉਸ ਦਿਨ ਤੇਰਾਂ ਤਾਰੀਖ ਸੀ ਤੇ ਦਿਨ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਵੱਜੇ ਸੀ. ਸਾਡੀ ਗਿਆਰਾ ਵਜੇ ਖਰਾਬ ਹੋਈ, ਸ਼ਾਮਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਜ ਗਏ. ਪਰ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋਇਆ. ਸ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਛੇ ਕੁ ਵਜੇ ਡੋਕਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ " ਇਹ ਗੱਡੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀ ਸੋ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੇ ਗੱੀਆ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਓ...

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਏ. ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤਰਾ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਜੱਜ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ..

ਕਿਉਂਕੇ ਤੰਗ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾ ਤਿੰਨ ਗੱਡੀਆ ਿਵਚ ਸੀ. ਤੇ ਦੇ ਿਵਚੋਂ ਕਿੱਥੇ ਬੈਠ ਹੋਣਾ ਸੀ. ਪਰ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਬੋਲ ਨਾ ਸਕੇ...

ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉੱਠੀ ਜਣੇ ਇਕ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਤੇ ਅਠਾਰਾਂ ਜਣੇ ਇਕ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਤੰਗ ਸੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸੀ. ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਬਹੁਤ ਰੰਦੇ ਸੀ. ਸਾਡੇ ਧੁੱਪ ਨਾਲ ਰੰਗ ਕਾਲੇ ਹੋ ਗਏ ਸੀ ਤੇ ਬੁੱਲਾ ਤੇ ਝੱਗ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਸੀ... ਅੱਖਾ ਿਵਚ ਰੇਤਾ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ.

ਨਾ ਸਾਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਣਾ ਮਿਲਦਾ, ਨਾ ਪੀਣਾ, ਨਾ ਸੌਣਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੈਠਣਾ.. ਗੱਡੀਆ ਵਾਰ ਵਾਰ ਰੇਤਾ ਿਵਚ ਫਸ ਜਾਦੀਆਂ. ਤਾ ਸਾਨੂੰ ਉਤਰ ਕੇ ਧੱਕਾ ਲਾਉਣਾ ਪੈਦਾਂ. ਕਿੰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾ ਤਾਂ ਾ ਤੁਰਨਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਸੀ ਰੇਤਾ ਤੇ.. ਰੇਤ ਦੇ ਪਹਾੜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰੇਤਾ ਤੇ ਤੁਰਦੇ ਤਾਂ ਸਾੇ ਪੈਰ ਿਵਚ ਖੁੱਭ ਜਾਦੇ...

ਇਸ ਤਰਾ ਸਾਨੂੰ ਰੇਤ ਦੇ ਜੰਗਲਾ ਿਵਚ ਛੇ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ. ਛੇ ਦਿਨਾ ਿਵਚ ਅਸੀਂ ਨਾ ਕੋਈ ਬੰਦਾ, ਨਾ ਕੋਈ ਚਿੜੀ ਤੇ ਨਾ

ਹੀ ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਵੇਖਿਆ. ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਵੀ ਮੁਕ ਗਿਆ ਸੀ. ਪਹਿਲਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹੀ ਫੜ ਲਵੇ....

ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਸੀ

"ਹੇ ਰੱਬਾ ਸਾਨੂੰ ਮੌਤ ਹੀ ਦੇ ਦਵੇ"

ਏਜੰਟ ਸਾਨੂੰ ਚੌਲ ਤੇ ਪਾਣੀ ਸਿਰਫ ਜਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਿੰਦੇ ਸੀ, ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ. ਅਸੀਂ ਛੇ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਕੱਟੇ. ਜਦਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਾਲੀ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਬਾਦ ਸਪੇਨ ਹੋਵੋਗੇ....

ਸੱਤਵੇਂ ਦਿਨ ਸਾਨੂੰ ਡੈਂਕਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸਹਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਓ. ਇਕ ਪਾਸੇ ਮੁਰਤਾਨੀਆ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਮੋਰਾਕੋ ਦੇਸ਼. ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋ....

ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਸਹਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ, ਇਹ ਅਸੀਂ ਰੇਤ ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲਿਆ, ਜੇ ਸਹੀ ਸੀ.

ਡੈਂਕਰ ਕਹਿੰਦੇ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਤਹਾਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਤਹਾਨੂੰ ਤਿੰਨ ਗੱਡੀਆਂ ਲੈਣ ਆਉਣਗੀਆਂ! ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਮੋਰਾਕੋ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਤੇ ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਸਪੇਨ...

ਸਾਨੂੰ ਸਪੇਨ ਜਾਣ ਦਾ ਰਾਹ ਫਿਰ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ....

ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ.....

ਭਾਗ 8 (Part-8)

ਸੇ ਜੀ ਅਸੀਂ ਤੇਈ-ਤੇਈ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸੀ. ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੀ.

ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਮ ਸੱਤ ਵਜੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ ਰਾਤ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਏ.

ਡੈਂਕਰਾਂ ਨੇ ਗੱਡੀਆਂ ਰੋਕ ਕੇ ਦਵਾ ਦਾਵ ਤੇਈ-ਤੇਈ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਲਾਇਨਾ ਬਣਾ ਲਈਆ...ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਵੀਹ

ਪੱਚੀ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਸੀ. ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ, " ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉੱਚੀ ਬੋਲਣਾ, ਨਾ ਤੁਰਨ ਦਾ ਖੜਾਕਾ

ਕਰਨਾ!!! ਬੱਸ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਰਾਤ ਸਪੇਨ ਪਹੁੰਚ ਜਾਉਗੇ. ਤਹਾਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਮੋਰਾਕੋ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਪਾਰ ਇਕ ਬੰਦਾ ਲੈਣ ਆ

ਰਿਹਾ. ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦਰੀਆਂ, ਚੈਨੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਦੇ ਦਿਉ, ਕਿਉਂਕੇ ਘੜੀਆਂ ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਮਕ

ਬਹੁਤ ਆ...!!!

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਉਤਾਰ ਲਈਆ ਗਈਆ. ਮਜ਼ਾਰੀ ਵਾਲੇ ਜੱਸੀ ਦੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਵੀ ਲੈ ਲਈ.. ਥੋੜੇ

ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਲਾਇਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਤੋਰ ਲਿਆ. ਦਸ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪੈਰਾ ਭਾਰ ਿਬਠਾ ਲੈਂਦੇ ਤੇ, ਅੱਧੇ

ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਫਿਰ ਤੋਰ ਲੈਂਦੇ...

ਭੁੱਖੇ ਪਿਆਸੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਗਈ. ਰਾਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਨੀਂਦ ਵੀ ਬਹੁਤ ਆ ਰਹੀ ਸੀ. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੈਰਾ ਭਾਰ ਬੈਠਣ ਤੇ ਬਾਅਦ ਉਠਣ ਲੱਗਦੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਸੁੱਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਕਈ ਮੁੰਡੇ ਵਿਚਾਰੇ ਮੂੰਹ ਭਾਰ ਡਿੱਗ ਪੈਦੇਂ... ਅਸੀਂ ਦੇ ਦੋ ਪੈਰਾਂ ਕਮੀਜਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗਰਮੀ ਬਹੁਤ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ ਇਸ ਤਰਾ ਸਾਨੂੰ ਰੀਤ ਦੇ ਢਾਈ ਵਜੇ ਤੱਕ ਤੋਰਨ ਤੇ ਬਾਦ ਕਹਿੰਦੇ ਚੱਲੇ ਅੱਜ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਕਿਉਂਕੇ ਅਗਲਾ ਡੈਕਰ ਅੱਜ ਤਹਾਨੂੰ ਲੈਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ.

ਅਸੀਂ ਥੱਕੇ ਟੁੱਟੇ ਵਾਪਿਸ ਆਏ ਤੇ ਫਿਰ ਸੌ ਗਏ..

ਹੁਣ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਚਲਣ ਲੱਗਾ, ਰੋਜ਼ ਤੋਰਨਾ ਤੇ ਫਿਰ ਵਾਪਿਸ ਲੈ ਆਉਣਾ... ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਵਾਪਿਸ ਆ ਜਾਦੇਂ ਤੇ ਥੱਕੇ ਟੁੱਟੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਜਾਦੇਂ.... ਗੱਡੀਆਂ ਰੋਜ਼ ਦਸ ਬਾਰਾਂ ਘੰਟੇ ਚਲਦੀਆਂ, ਦੁਬਾਰਾ ਹੋਰ ਪਾਸਿਓਂ ਬਾਰਡਰ ਟਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ. ਪਰ ਸਫਲ ਨਾ ਹੁੰਦੇ.

ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿੱਦਾਂ ਅੱਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਬਾਰਡਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਡੈਕਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵੱਲ ਟਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਜੰਮੂ ਵੱਲੋਂ..

ਇਸ ਤਰਾ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰਾਤ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਟਰਾਈ ਮਾਰਦੇ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰੇਤਾ ਤੇ ਲੱਗ ਜਾਦੇਂ.., ਫਿਰ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਮੇਰਾਕੇ ਦੀ ਮਿਲਟਰੀ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੇਖਦੀ ਤਾਂ, ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੀ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜਿਆਦਾ ਸਖਤਾਈ ਕਰ ਦਿੰਦੀ....

ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਡੈਕਰ ਭੇਡਾਂ ਬੱਕਰੀਆਂ ਵਾਗ ਲੱਦ ਕੇ ਏਧਰ ਉਧਰ ਬਿਨਾ ਕੁਝ ਖਵਾਇਆ ਪਿਆਇਆ ਘਮਾਉਦੇ ਰਹਿੰਦੇ, ੜੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਪੰਜ ਛੇ ਘੰਟੇ ਪਿੱਛੇ ਸਾਨੂੰ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਉਤਾਰ ਦਿੰਦੇ.. ਅਸੀਂ ਧੁੱਪ ਤੇ ਬਚਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਜਾਂ ਖੋਲ ਕੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਲੈ ਲੈਦੇਂ. ਇਹ ਡੈਕਰ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਦੇਂ, ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪਾਣੀ ਤੇ ਚੌਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਦੇਂ.. ਅਸੀਂ ਇਹ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰਾ ਕੱਟੇ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਵੀ ਮਿਣਤੀ ਦਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਤੇ ਚੌਲ ਵੀ..

ਜਿੱਥੇ ਰੇਤ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਉਥੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੂਝੇ ਤੇ ਸੱਪ ਅਤੇ ਚੂਹੇ ਦੀਆਂ ਰੁੱਡਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸੀ... ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਸੱਪ ਵੇਖੇ ਵੀ ਤੇ ਮਾਰੇ ਵੀ....

ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਮਾਲੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਅਜੇ ਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ... ਡੈਕਰ ਦੇ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਸੈੱਟ ਫੋਨ ਤੇ.... ਉਹਨਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ..... ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ

" ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ "

ਮੈਂ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਕਿਆ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਾਣੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਲੋਕ ਨਾ ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁਝ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ.... ਅਸੀਂ ਰੇਤ ਵਿਚ ਦਿਨ ਕੱਟ ਰਹੇ ਤੇ, ਰੇਤ ਵਿਚ ਹੀ ਰਾਤ.....

ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਹੱਦ ਤੇ ਵੱਧ ਗਰਮੀ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਠੰਡ ਹੁੰਦੀ ਸੀ.....ਦਿਨ ਦੇ ਦਸ ਵਜੇ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤਕ ਸਾਡੀ ਰੋਜ਼ ਮੌਤ ਤੇ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹਾਲਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਪਹਾੜ ਸਾਡੇ ਤੇ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਸੀ, ਤੇ ਰੇਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੋਈ

ਦਰਖੱਤ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ.....

ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਛਾਤੀਆ ਭਾਰ ਲੰਮੇ ਪੈ ਜਾਦੇ ਠੰਡ ਤੇ ਬਚਣ ਲਈ. ਕਈ ਵਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਹਵਾ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀ ਚੌਲ ਵੀ ਨਹੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਸੀ, ਬੱਸ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਸਿਰ ਢੱਕ ਕੇ ਲੰਮੇ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ. ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਰੇਤੇ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਦੇ...

ਚੈਦਾਂ ਪੰਦਰਾ ਦਿਨਾ ਬਾਦ ਅਸੀ ਡੈਕਰਾ ਦੀਆ ਮਿੰਨਤਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ" ਜਾ ਸਾਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਭੇਜ ਦਿਉ, ਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਫੜਵਾ ਦਿਉ"!!!!

ਅੱਗੇ ਸਾਨੂੰ ਡੈਕਰ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ " ਹੁਣ ਤੁਸੀ ਪਿਛਾਹ ਨਹੀ ਅੱਗੇ ਹੀ ਜਾਉਗੇ" ""

ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ ਜੀ.....

ਭਾਗ 9 (Part-9)

ਸਾਡਾ ਇਕ ਇਕ ਪਲ ਰੇ ਰੇ ਕੇ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਸੀ. ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ, ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆ ਰੋਟੀਆ ਨੂੰ ਤਰਸਦੇ ਸੀ. ਜਦੋ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਖ ਲਗਦੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀ ਸੀ, ਸੇ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡਿਆ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਘਰ ਦੀਆ ਰੋਟੀਆ ਦੀਆ ਗੱਲਾ ਗੱਲਾ ਕਰ ਕਰ ਹੀ ਢਿੱਡ ਭਰ ਲੈਣਾ... ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਬਝਾਉਣ ਲਈ ਠੰਡੇ ਮਿੱਠੇ ਜਲ ਦੀਆ ਛਬੀਲਾਂ ਦੀਆ ਗੱਲਾ ਕਰ ਲੈਣੀਆ.. ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਅੱਗੇ ਇਹੋ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਸੀ:

"ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਵਾਪਿਸ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆ ਪੀਰਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਲੈ ਜਾ, ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨਹੀ ਛੱਡਾਗੋ.., ਅਸੀ ਆਪਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੁੱਖ ਿਵਚ ਹੀ ਕੱਟਾਗੇ. ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ਲਵਾਗੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਪਰਚਾਰ ਕਰਾਗੇ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਾ ਜਾਇਉ, ਕਿਉਕੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾ ਗੱਲਾ ਦਾ ਪਤਾ ਅੱਜ ਏਸ ਰੇਤ ਦੇ ਜੰਗਲ ਿਵਚ ਆ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਗੁਰੂਆ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰੇਤ ਦੇ ਜੰਗਲ ਦਾ ਕੀ ਫਰਕ ਹੈ. ਇੱਥੇ ਅਸੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ ਆ, ਪੰਜਾ ਿਵਚ ਅਸੀ ਛਬੀਲਾਂ ਲਾਉਦੇ ਹਾ. ਇੱਥੇ ਅਸੀ ਭੁੱਖੇ ਮਰ ਰਹੇ ਆ, ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਿਵਚ ਅਸੀ ਭੁੱਖਿਆ ਲਈ ਲੰਗਰ ਲਾਉਦੇ ਆ. ਇਥੇ ਅਸੀ ਛਾਵੇ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਤਰਸਦੇ ਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਸੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਰਾਵਾ ਬਣਾਈਆ ਆ..

ਜਦੋ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਥੋੜੇ ਥੋੜੇ ਚੌਲ ਿਮਲਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀ ਪਹਿਲਾ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਫਿਰ ਚੌਲ ਖਾਦੇ.. ਇਸ ਤਰਾ ਅਸੀ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ. ਭਾਵੇ ਅਸੀ ਸੈਂਤੀ ਮੁੰਡੇ ਕਲੀਨ ਸੇਵ ਸੀ, ਭਾਵੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਨਹੀ ਸੀ., ਭਾਵੇ ਘਰਦਿਆ ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਸੀ.

ਕਿਉਕੇ ਇੰਨੀ ਜਿਆਦਾ ਧੁੱਪ, ਭੁੱਖ, ਪਿਆਸ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰੀ ਨਹੀ ਸੀ

ਲੱਗੀ. ਅਸੀਂ ਭੁੱਖੇ ਪਿਆਸੇ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਨਿਤਨੇਮ ਕਰਦੇ, ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ..

ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ....

ਅੱਦ ਸਾਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਹੋ ਗਏ, ਇਸ ਰੇਤ ਦੇ ਜੰਗਲ ਆਇਆ ਨੂੰ. ਅਸੀਂ ਸੈਤੀ ਮੁੰਡੇ ਅਲੱਗ ਬਾਠੇ ਸੀ ਤੇ ਨੈ ਨੀਗਰੇ ਮੁੰਡੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਸੇ ਗਜ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਸੀ.

ਜਦੋ ਅਸੀਂ ਨੀਗਰੇ ਕੋਲੇ ਪੰਜ ਜਾਣੇ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾ ਬੱਸ ਇਕ ਹੀ ਬੋਤਲ ਦਿੱਤੀ ਪਾਣੀ ਦੀ.....

ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਨੇ ਜਣੇ ਉ, ਤੁਸੀਂ ਅੱਧੀ ਕੈਨੀ ਰੱਖ ਲਵੋ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤੇ ਡੇਢ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਦਵੋ....

ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ " ਇਕ ਕੈਨੀ ਤੁਹਾਡੀ, ਤੇ ਇਕ ਸਾਡੀ"

ਫਿਰ ਵੀ ਜਦੋ ਅਸੀਂ ਕੈਨੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਨੀਗਰੇ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪੈ ਗਏ. ਉਹਨਾ ਨਾਸ ਕਾਫੀ ਹੱਥਪਾਈ ਹੋਈ. ਸਾਡਾ ਰੋਲਾ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਕੀ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਆ ਗਏ. ਹੁਣ ਨੀਗਰੇ ਡਰ ਗਏ. ਅਸੀਂ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਕੈਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਡੇਢ ਅਸੀਂ ਲੈ ਆਏ...

ਉਸ ਰਾਤ ਲੜਾਈ ਤੇ ਬਾਦ ਨੀਗਰੇ ਸਾਰੀ ਸਾਜੇ ਤੇ ਡਰਦੇ ਨਾ ਸੁੱਤੇ, ਤੇ ਨਾ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾ ਦੇ ਡਰ ਤੇ. ਸਾਨੂੰ ਖਦਸ਼ਾ ਸੀ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਰਾਤ ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਕੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਲੈ ਜਾਣ.....

ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਛਬੀਲਾਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੌਮ ਅੱਜ ਖੁਦ ਪਾਣੀ ਪਿੱਛੇ ਲੜ ਰਹੀ ਆ. ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸਾਡੀ ਮਜਬੂਰੀ ਸੀ.

ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋ ਕਈ ਮੁੰਡੇ ਸਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਨਾ ਸੌਂਦੇ... ਕਿਉਂਕੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਸੌਂ ਜਾਦੇ. ਤਾਂ ਕਈ ਮੁੰਡੇ ਰਾਤ ਚੋਰੀ ਪਾਣੀ ਪੀ ਜਾਦੇ.... ਜਦੋ ਅਸੀਂ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵੰਡਣ ਲੱਗਣਾ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਘੱਟ ਹੋਣਾ.. ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਕੇ ਕਈ ਸੀਜੇ ਵਿਚੋ ਪਾਣੀ ਚੋਰ ਆ...

ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ???? "ਹੱਲ ਿਨਕਲ ਆਇਆ". ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕੈਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੱਕਣ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੌਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਰੇਤ ਵਿਚ ਇਕ ਟੋਆ ਪੁੱਟ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਦੱਬ ਦਿੰਦੇ, ਤੇ ਆਪ ਉਪਰ ਸੌਂ ਜਾਦੇ...

ਰੇਤ ਦੇ ਜਾੜ ਬੀਆਬਾਨ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾ ਡਰ ਸਾਡੇ ਡਾਲਰਾ ਯੂਰੇ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਨਾ ਡਰ ਪਾਣੀ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਟਾਈਮ ਪਾਣੀ ਵੰਡਦੇ ਸੀ, ਅੱਧਾ ਅੱਧਾ ਗਿਲਾਸ. ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਅੱਪੇ ਅੱਪਈਆ ਬੋਤਲਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਬਚਾ ਬਚਾ ਕੇ ਜਮਾ ਕਰਦੇ ਸੀ.

ਫਿਰ ਪੱਚੀ ਦਿਨਾ ਸਾਨੂੰ ਦਸਵੀਂ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਡੈਕਰ ਡੈਕੀ ਲਵਾਉਣ ਲਈ ਲੈਣ ਆਏ. ਤੇ ਕਿਹਾ "ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠੋ"

ਅਸੀਂ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀ ਬੰਨ ਲਈ, ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੱਤ ਵੱਜੇ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਤੇ ਨੀਗਰੇ ਜਦ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਡੈਕਰਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ. ਫਿਰ ਨੀਗਰੇਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਫੜ ਕੇ ਥੱਲੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਰੁਕੋ ਅਸੀਂ ਤਹਾਨੂੰ ਲੈਣ ਆਉਂਦੇ ਆ..

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਨੀਗਰੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ. ਉਹ ਡੋਕਰਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਫੜ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ "ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਲੈ ਜਾਉ"????
ਪਰ ਡੋਕਰਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਕੱਢ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਰੁਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ. ਉਹਨਾ ਨੀਗਰੇਆ ਦੀ ਹਾਲਤ ਲੇਖ ਕੇ ਸਾਡਾ ਵੀ ਰੋਣਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ, ਪਰ ਡੋਕਰ ਉਹਨਾ ਨੀਗਰੇਆ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਆਏ... " ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜਾਣਦੇ ਉਹਨਾ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਬੀਤੀ ਹੋਵੇ....

ਜਦ ਵਾ ਸਾਡੀਆ ਗੱਡੀਆ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਵੱਲ ਜਾਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਗੱਡੀਆ ਦੀਆ ਲਾਈਟਾਂ ਬੰਦ ਹੁੰਦੀਆ ਸੀ. ਅੱਜ ਅਜੇ ਅਸੀ ਵੀਹ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਵੇਖਿਆ ਕੇ ਡੋਕਰ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਵਿਚੇ ਗੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਦੇ ਸੀ.

ਰਾਤ ਦੇ ਸਾਡੇ ਗਿਆਰਾਂ ਦਾ ਟਾਇਮ ਸੀ. ਅਚਾਨਕ ਜਾਦੀ ਜਾਦੀ ਗੱਡੀ ਸਾਡੀ ਟੋਏ ਵਿਚ ਫਸ ਗਈ. ਉਥੇ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਪੈ ਗਿਆ. ਪਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ...

ਡੋਕਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਕੇ ਟੋਏ ਵਿਚੇ ਗੱਡੀ ਕੱਢੀ ਤੇ ਫਿਰ ਤੁਰ ਪਏ. ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਉਹਨਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਗੱਡੀ ਵਿਚੇ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸਾਡੀਆ ਦੇ ਲਾਈਨਾ ਬਣਾ ਲਈਆ. ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਸਭ ਤੇ ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਸੀ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਮਹਿਤਪੁਰ ਉਲੱਦਈ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ. ਡੋਕਰ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਸੀ.....

ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ...

ਭਾਗ 10 (Part-10)

ਰਾਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡੇਢ ਵਜੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਅਸੀ ਸਿਰਫ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਿੱਛੇ ਸੀ।ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕਿੱਕਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਰਾਕੇ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਫੌਜੀਆ ਦੀਆ ਗੱਡੀਆ ਥੋੜੇ ਥੋੜੇ ਫਾਸਲੇ ਤੇ ਘੁੰਮਦੀਆ ਸੀ।ਉਨਾ ਗੱਡੀਆ ਦੇ ਉਪਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੇਜ ਲਾਈਟ ਸੀ ਜੋ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਸੀ।ਉਸ ਲਾਈਟ ਦੇ ਲਾਗੇ ਫੌਜੀ ਖੜੇ ਦਿਸਦੇ ਸਨ।ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜਦੋ ਲਾਈਟਾ ਦੇ ਚਾਨਣ ਚ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਉਹਨਾ ਫੌਜੀਆ ਨੂੰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਤਾ ਉਹ ਉਸੇ ਟਾਈਮ ਗੋਲੀਆ ਚਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।ਜਦੋ ਗੱਡੀ ਦੀ ਲਾਈਟ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਪੈਦੀ,ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਲੰਮੇ ਪੈ ਜਾਦੇ।ਸਾਡਾ ਇੱਕ ਡੋਕਰ ਮੇਰਾਕੇ ਦੇ ਬਾਰਬਰ ਤੇ ਸੈਂ ਗਜ ਪਿੱਛੇ ਸੀ।ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀ ਇੱਥੇ ਖੜੇ ਮੈ ਮੇਰਾਕੇ ਦੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ,ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਆਇਆ।ਅਸੀ ਅਜੇ ਖੜੇ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਮਿਲਟਰੀ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਦੀ ਲਾਈਟ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਪਈ।ਲਾਈਟ ਸਾਡੇ ਤੇ ਪੈਦਿਆ ਹੀ ਮੇਰਾਕੇ ਦੀ ਮਿਲਟਰੀ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ,ਸਾਡੇ ਵਾਲਾ ਡੋਕਰ ਚੀਕਾ ਮਾਰਦਾ ਥੱਲੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਘਬਰਾ ਗਏ।ਅਸੀ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਇਹ ਡੋਕਰ ਤਾ ਮਰ ਗਿਆ ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਚੀਕਾ ਮਾਰਦੇ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ ਪਏ।ਮੇਰਾਕੇ ਦੀ ਮਿਲਟਰੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਵੀ ਸਤਾਰਾਂ ਅਠਾਰਾਂ ਗੋਲੀਆ ਚਲਾਈਆ ਪਰ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ।ਮੈਂ ਸੈਂਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਰੂਪ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੀ,ਤਾ ਹੀ ਇਸ ਅੱਖੇ ਸਮੇ ਬਚਾਅ ਹੋ

ਗਿਆ।

ਮੈ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਹਮੇਸਾ ਪਾਕੇਟ ਬੈਲਟ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਲੱਕ ਦੁਆਲੇ ਬੈਲਟ ਬੰਨ ਲੈਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੌੜ ਰਹੇ ਸੀ। ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੌੜਨ ਤੇ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਡੀ ਤਾਂ ਭੁੱਖ ਤੇ ਖਿੰਪਿਆਸ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਲੱਗੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਤੇ ਰੋਂਦੇ ਸੀ। ਮੌਤ ਹਮੇਸਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਰਛਾਂਵਾ ਬਣ ਕੇ ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਮਹਿਰਾਂ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਤੇ ਰਹਿਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਮੌ ਤੇ ਬਚਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਢਾ ਹੋਇਆ। ਤਿਸ ਨੇ ਮਾਰਿ ਨ ਸਾਕੈ ਕੋਇ। ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਡੋਕਰਾਂ ਨਾਲ ਆਹਮਣਾ-ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਣ ਵੇਲੇ ਦੌੜੋ ਕਿਉਂ ਸੀ ? ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਦੀਆਂ 'ਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੰਮੇ ਪੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ...। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੱਗੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਣੀਆਂ...। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਸਾਡੀ ਮੇਰਾਕੇ ਮਿਲਟਰੀ ਨਾਲ ਸੈਟਿੰਗ ਹੈ...। ਡੋਕਰ ਕਹਿੰਦਾ- ਸਾਡੀ ਸਗੀਰ ਮਧੀਰ (ਛੋਟੇ ਅਫ਼ਸਰ) ਨਾਲ ਸੈਟਿੰਗ ਹੈ, ਪਰ ਲੱਗਦੇ ਉਥੇ ਕਬੀਰ ਮਧੀਰ (ਵੱਡਾ ਅਫ਼ਸਰ) ਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲੀਆਂ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਬੀਰ ਮਧੀਰ ਤੇ ਸਗੀਰ ਮਧੀਰ ਕੌਣ ਸਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਡੋਕਰਾਂ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸਾਂ। ਇੱਕ ਡੋਕਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜ ਟਾਈਮ ਨਮਾਜ਼ ਪੜਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਸੌ ਵਾਰ ਝੂਠ ਬੋਲਦੇ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੱਸਦੇ, ਸਗੋਂ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦੇ ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਤੜਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਥੱਕੇ ਟੁੱਟੇ ਪਏ ਸੀ। ਤੁਰਨ ਨੂੰ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸਾਡੇ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਸੀ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਡੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਫਿਰ ਡੋਕਰਾਂ ਨੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਲਦਾ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਭੁੱਖਿਆਂ ਤੇ ਪਿਆਸਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਸਤਾਈਵਾਂ ਦਿਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਸ ਵਾਰ ਮੇਰਾਕੇ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਡੋਕਰ ਸਾਨੂੰ ਡੋਕੀ ਮਾਰਨ ਗਏ। ਸਤਾਈ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਦੇ ਬਰੱਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਹੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਧੋਤਾ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਰਲੀ ਕੀਤੀ। ਬਸ ਭੁੱਖੇ ਢਿੱਡ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਜਾਦੇ।

। ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਵਜੇ ਇੱਕ ਕਿੱਕਰ ਦੇ ਕੋਲ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅੱਕ ਗਏ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅੱਜ ਤੇ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਡੋਕਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾਕੇ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਡੋਕੀ ਲਾਉਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕੁੱਟਣ। ਅਸੀਂ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਾਰਡਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਤੇ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਡੋਕਰ ਸਾਨੂੰ ਰੇਤ ਵਿੱਚ ਕਿੱਕਰ ਕੋਲ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਹੀ ਲੱਗੇ ਸੀ ਕਿ ਡੋਕਰਾਂ ਦੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਸੈੱਟ ਤੇ ਸਾਡੇ ਮਾਲੀ ਦੇਸ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਅਜੇ ਤੇ ਰਾਜੇਸ ਦਾ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਫੋਨ ਫੜਿਆ ਰਾਜੇਸ ਏਜੰਟ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ-ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ? ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਣਾ ਸੀ...। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੋਂਦੇ-ਰੋਂਦੇ ਨੇ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਏ ਼ ਸੀ ਼ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣੈ ਤੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸੈਟਿੰਗ ਐ, ਪਰ ਸਾਡੇ

ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਸਤਾਰਾਂ ਅਠਾਰਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂਅਸੀਂ ਦੌੜ ਕੇ ਮਸੀ ਬਚੇ....ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ...ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਲਓ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿਓ...। ਰਾਜੇਸ਼ ਏਜੰਟ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਠਰੰਮੇ ਜਿਹੇ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਤੁਸੀਂ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਮਾਲੀ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸੈਂਤੀ ਮੁੰਡੇ ਹੋਰ ਭੇਜੇ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਕੱਲ ਮੇਰਾਕੋ ਦਾ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸਪੇਨ ਚਲੇ ਗਏ ਨੇ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸਮਤ ਮਾੜੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੈਂਤੀ ਮੁੰਡੇ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਏ, ਤੁਸੀਂ ਦੇ ਦਿਨ ਹੋਰ ਠਹਿਰੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਡੈਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹੋਰ ਸੈਂਤੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਾ ਦਿਓ.....। ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਸਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਤਾਈ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਪੰਜ ਵਾਰ ਡੈਕਰ ਬਦਲੇ ਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਏਜੰਟ ਦੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਤੇ ਪੋਲੀਆਂ-ਪੋਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਮੇਰਾਕੋ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਾਡਾ ਫਿਰ ਯਕੀਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।.....

ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ....

ਭਾਗ 11 (Part-11)

ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਮਾਲੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਅਜੈ ਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਬਾਰਡਰ ਜਰੂਰ ਪਾਰ ਕਰੋਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾਕੋ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਮਿਲਟਰੀ ਵਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰੋਜੇ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਉਹ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਵਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਖਤਾਈ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਫੇਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਕੁੱਲ ਗਿਆਰਾਂ ਵਾਰ ਮੇਰਾਕੋ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਗਏ। ਗਿਆਰਵੀ ਵਾਰ ਡੈਕਰ ਸਾਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਬਾਰਡਰ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ। ਜਿਸ ਗੱਡੀ ਚ ਮੈਂ ਸੀ ਉਸ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਵੀਹ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਸਤਾਰਾਂ ਮੁੰਡੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਵੀਹ ਮੁੰਡੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਅਜੇ ਵੀਹ ਪੰਝੀ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਗੱਡੀ ਰੇਤ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਈ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਡੀ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਈ ਤੇ ਅਖੀਰ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਸਣੇ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਦੇ ਘੰਟੇ ਫਸੀ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਕੱਢਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਗੱਡੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੀ। ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵੱਜ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਡੈਕਰ ਕਹਿੰਦੇ ਤੁਸੀਂ ਸੈਣਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਛਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਦੇ ਟਾਇਰਾਂ ਥੱਲੇ ਰੇਤਾ ਕੱਢੋ.....। ਸਾਨੂੰ ਰੇਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਗੱਡੀ ਕੱਢਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤੜਕੇ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਜ ਗਏ। ਅਖੀਰ ਮਸਾਂ ਹੀ ਗੱਡੀ ਨਿਕਲੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਬਸ ਹੋ ਗਈ। ਨੀਦ ਵੀ ਬਹੁਤ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਘਬਰਾਏ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੋਏ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਾਕੀ ਵੀਹ ਕਿੱਥੇ ਗਏ। ਪ। ਡੈਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਪਦਾ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ

ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਤੇ ਪਹਾੜ ਹੈ, ਤੁਸੀ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਉ.....ਅਸੀ ਦੂਜੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਆਉਦੇ ਹਾਂ।
ਸਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਗਈ, ਹੁਣ ਅਸੀ ਪਹਾੜ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਕੇ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਗੇ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਹੀ ਉਹਨਾਂ
ਸਤਾਰਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਦਸ ਵਜੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠ ਜਾਣ ਤੇ ਅਸੀ ਪੁੱਛਿਆਂ, ਤੁਸੀ
ਕਿੱਥੇ ਬੈਠੇ

ਉਹਨਾ ਦੱਸਿਆ-" ਕੱਲ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੰਜ ਵਜੇ ਸਾਡੀ ਗੱਡੀ ਪੈਚਰ ਹੋ ਗਈ.... ਜਦੋਂ ਅਸੀ ਪੈਚਰ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਇਕ
ਹੈਲੀਕਪਟਰ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ.. ਸਾਡੇ ਡੈਕਰ ਕਹਿੰਦੇ" ਤੁਸੀ ਸਾਰੇ ਲੰਮੇ ਪੈ ਜਾਉ" ਅਸੀ ਦੇ ਘੱਟੇ ਢਿੱਡ ਭਾਰ ਲੰਮੇ ਪਏ ਰਹੇ.....
ਡੈਕਰਾਂ ੇ ਗਰਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਕੰਬਲਾਂ ਨਾਲ ਲੁਕੇ ਦਿਤਾ... ਸਾਡੇ ਡੈਕਰ ਆਪ ਗੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ .. ਅਸੀ ਸਾਰੀ
ਰਾਤ ਉਡੀਕਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਆਹ ਤੁਹਾਡੇ ਗੱਡੀ ਵਾਲੇ ਡੈਕਰ ਜਾ ਕੇ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ...।

ਅਸੀ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਬੇਵੱਸੀ ਿਵਚ ਝੂਰਨ ਲੱਗੇ।

ਡੈਕਰ ਕਹਿੰਦੇ, "ਤੁਸੀ ਚੋਲ ਬਣਾ ਕੇ ਖਾ ਲਵੋ, ਅਸੀ ਤਹਾਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਿਵਚ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਵਾ ਦੇਣੇ!!!!

ਅਸੀ ਕਿਹਾ-" ਨਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ, ਤੇ ਨਾ ਚੋਲ....!

ਡੈਕਰ ਕਹਿੰਦੇ-" ਪਾਣੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵੀ ਨਹੀ ਹੈ"

ਅਸੀ ਚਿੰਤਾ ਿਵਚ ਪੈ ਗਏ। ਅਖੀਰ ਉਹਨਾ ਸਾਨੂੰ ਦਸ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਆਉਣ ਦਾ ਲਾਰਾ ਲਾ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ. ...

ਅਸੀ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਸਾਰਿਆ ਨੇ ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ, ਜਦ ਕੇ ਅਜੇ ਦਿਨ ਵੀ ਪੂਰਾ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਅੱਤ ਦੀ ਦੁਪਿਹਰ ਿਵਚ
ਕੋਈ ਪਹਾੜ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ , ਜਿਸਦੀ ਅਸੀ ਛਾਵੇ ਬਹਿ ਸਕਦੇ....

ਅਸੀ ਯੁੱਧ ਿਵਚ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬੈਠੇ ਰਹੇ. ਡੈਕਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅੱਠ ਵਜੇ ਗੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਆਏ, ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ ਸੀ. ਪਰ
ਡੈਕਰ ਆਉਦਿਆ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ " ਤੁਸੀ ਹੁਣ ਸਪੇਨ ਜਾ ਕੇ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪੀਵੋਗੇ....

"ਅਸੀ ਸੁੱਕੇ ਬੁੱਲਾਂ ਤੇ ਜੀਭ ਫੇਰਦੇ ਫਿਰ ਚੁੱਪ ਰਹੇ."

ਡੈਕਰ ਕਹਿੰਦੇ ਕੇ ਗੱਡੀ ਇੱਕ ਤੇ ਆਪਾਂ ਸੈਂਤੀ ਜਣੇ ਆਂ

ਅਸੀ ਕਿਹਾ ਕੇ ਏਨੇ ਜਣੇ ਕਿੱਦਾਂ ਬੈਠ ਸਕਦੇ,??????????

ਤਾਂ ਡੈਕਰ ਕਹਿੰਦੇ " ਏਦਾਂ ਕਰੇ ਵੀਹ ਜਣੇ ਿਵਚ ਬੈਠ ਜਾਉ, ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਤਾਰਾਂ ਜਣੇ ਗੱਡੀ ਦੀਆ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਮਗਰ ਮਗਰ ਭੱਜੇ
ਆਉ. ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਹੀ ਸਿੱਟ ਦਿਉ"

ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਟਪਟਾ ਜਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੰਨਣਾ ਤਾਂ ਪੈਣਾ ਸੀ.

ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਵੀਹ ਮੁੰਡਿਆ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਮੈ ਵੀ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮਗਰ ਮਗਰ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ. ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਬੈਠਿਆ,
ਸਾਨੂੰ ਮਗਰ ਭੱਜਣ ਵਾਲਿਆ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਤਰਸ ਜਿਹਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ.

ਚਾਰ ਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਗੱਡੀ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਡੈਕਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਗੱਡੀ ਿਵਚੋ ਲਾਹ ਕੇ ਸਤਾਰਾਂ ਮੁੰਡਿਆ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹੁਣ

ਅਸੀ ਭੱਜਣਾ ਸਟਾਰਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ...

ਇਸ ਤਰਾ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੈ ਗਏ. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਭੱਜ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਹੈਪੀ ਰੂਪੇਵਾਲ ਤਾਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਿਡੱਗ ਪਿਆ. ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ, ਉਹ ਪਾਣੀ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ. ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਬੀਰੂ ਤੇ ਰਫ਼ਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਲੀ ਬੈਤਲ ਿਵਚੇ ਉਸਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਆਇਆ. ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਹੈਪੀ ਨੂੰ ਮੋਡਿਆ ਤੇ ਹੱਥ ਪਾ ਕੇ ਤੇਰਦੇ ਰਹੇ...

ਅਖੀਰ ਡੈਂਕਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਤੱਕ ਪੰਜ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਰ ਕੇ ਲੈ ਕੇ ਗਏ....

ਜਦ ਅਸੀਂ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਰਿਹ ਗਏ ਤਾਂ ਡੈਂਕਰਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ.

ਅਸੀਂ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰਦੇ ਅਸੀਂ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਵੀਹ ਗਜ਼ ਦੂਰ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਲਾਈਨਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਘੁੰਮ ਰਹੀਆਂ ਸਨ.

ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਡੈਂਕਰਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਮੋੜ ਲਿਆ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਦੂਸਰੀ ਸਾਈਡ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੈ ਗਏ..

ਇਕ ਪਾਸੇ ਲਾਈਟ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਸਦੀ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ...

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਦਸ ਗਜ਼ ਹੀ ਆਗਾਹ ਗਏ ਤਾਂ ਥੱਲੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਪੱਥਰ ਖਿਲਰੇ ਹੋਏ ਸੀ. ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਿਵਚੇ ਖੜਕਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਕੁੱਤੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਭੈਂਕਣ ਲੱਗ ਪਏ... ਇਹ ਕੁੱਤੇ ਮੇਰਾਕੇ ਬਾਰਡਰ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸੀ.....

ਜਦ ਕੁੱਤੇ ਭੈਂਕਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ...

ਅਸੀਂ ਘਬਰਾ ਗਏ, ਡੈਂਕਰ ਸਾਨੂੰ ਫਿਰ ਇਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਿੱਛੇ ਲੈ ਗਏ. ਅਸੀਂ ਡੈਂਕਰ ਦਾ ਹਰ ਅਾਦੇਸ਼ ਮੰਨ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਮਨ ਿਵਚ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸੀ ਕੀ ਅੱਗੇ ਕਾ ਹੋਵੇਗਾ...

ਡੈਂਕਰ ਕਾਫੀ ਸੋਚ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਕੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਲੰਮੇ ਪੈ ਕੇ ਕੂਹਣੀਆਂ ਦੇ ਭਾਰ ਤੁਰੋ....

ਅਸੀਂ ਗੁੱਸੇ ਿਵਚ ਆਇਆਂ ਨੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਮੰਨ ਲਿਆ. ਤੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਘੜੀਸਨ ਲੱਗੇ. ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਵੀਹ ਕੁ ਗਜ਼ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਸੀ ਕੇ ਅਚਾਨਕ ਸਾਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਵੀਹ ਫੌਜੀ ਟੱਕਰ ਪਏ.. ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਿਵਚ ਸਟੈਨਗੰਨਾਂ ਤੇ ਟੌਰਚਾਂ ਸੀ. ਉਹਨਾਂ ਸਾਡੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ....

ਅਸੀਂ ਘਬਰਾ ਗਏ ਤੀ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਿਪਛਾਹ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ...ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਗੋਲੀ ਨਾ ਚਲਾਈਆਂ. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਅੱਗੇ ਲੰਘਦੇ ਭੱਜ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁਛ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਸੀਂ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਆ..

ਭੱਜਦਿਆਂ ਭੱਜਦਿਆਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਰੁਕ ਗਏ. ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਖਤਰੇ ਤੇ ਬਾਹਰ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸੀ. ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਸਬਰ ਦਾ ਬੰਨ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਸੀ. ਮੈਂ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਹਾ " ਸਾਲੇ ਡੈਂਕਰ ਨੂੰ ਫੜ ਲਵੋ" ਧਰਮਿੰਦਰ ਤੇ ਇੰਦਰ ਜੀਤ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਉਹਨਾਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਡੈਂਕਰ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਤੇ ਡੈਂਕਰ ਨੂੰ ਬਾਹੋਂ ਫੜ ਲਿਆ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਚਾਕੂ ਸੀ.

ਫਿਰ ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ ਿਵਚ ਕਿਹਾ "ਤੈਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਟਾਇਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਸਾਨੂੰ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨੂੰ, ਅੱਜ ਤੂੰ ਵੀ ਚੱਲ ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਚਲਦਾ" ਤੂੰ

ਕਹਿੰਦਾ ਮੇਰੀ ਸੈਟਿੰਗ ਬਾਰਡਰ ਵਾਲੇ ਫੋਜੀਆ ਨਾਲ" ਚਲ ਦੇਵੇ ਚਲਦੇ ਆਪਾ" ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲੀ ਜਾਦਾਂ" " ਡੋਕਰ ਰੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਬਾਕੀ ਮੁੰਡੇ ਕਹਿੰਦੇ " ਚਲੇ ਛੱਡ ਦਿਉ ਭਾਜੀ!!!! ਹੁਣ ਪਿੱਛੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ" " " ਅਖੀਰ ਠੰਡਾ ਸਾਹ ਭਰ ਕੇ ਮੈਂ ਡੋਕਰ ਦੀ ਬਾਹ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ. ਸਾਡੇ ਗੱਡੀਆ ਵਾਲੇ ਡੋਕਰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ. ਮੈਂ ਕਾਬੂ ਆਏ ਡੋਕਰ ਦਾ ਵਾਈਰਲੈਸ ਸੈਟ ਖੋਹ ਿਲਿਆ।
 ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨਿੱਕੂ(ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੀ) ਦੇ ਚਾਚੇ ਬਲਬੀਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਮਿਲਾਇਆ. ਕਾਲ ਚਲ ਗਈ, ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਖਿੱਲ ਗਏ..
 ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ

ਭਾਗ 12 (Part-12)

ਫੋਨ ਤੇ ਮੈਂ ਰੋਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਚਾਚੇ ਬਲਬੀਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ, ਤੇ ਫਿਰ ਆਖਿਆ ਕੇ ਰਾਜੇੇਸ਼ ਗੜਸੰਕਰ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਵਾਪਿਸ ਮੰਗਵਾ ਲਵੋ.... ਇਹ ਸਾਡਾ ਆਖਰੀ ਫੋਨ ਹੈ, ਨਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਖਾਣ ਨੂੰ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਪੀਣ ਨੂੰ.... ਤੇ ਡੋਕਰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ ਨੇ...
 ਇਸਤੇ ਬਾਦ ਮੈਂ ਫੋਨ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ. ਤੇ ਮੁੰਡਿਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕੇ ਡੋਕਰ ਦੀਆ ਬਾਹਵਾਂ ਤੇ ਫਰ ਲਵੋ. ਪਰ ਕੋਈ ਡਰਦਾ ਉਸਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀ ਸੀ ਪਾ ਰਿਹਾ. ਕਿਉਕੇ ਸਾਰਿਆ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕੇ ਬਾਦ ਿਵਚ ਇਸਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਮਰਵਾ ਦੇਣਾ ਹੈ.
 ਮੈਂ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਿਦੱਤੀ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆ ਨੇ ਡੋਕਰ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਪਰ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਬੰਨ ਕੇ.... ਤਾਂ ਜੋ ਸੇਫ ਜਗਾ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਡੋਕਰ ਸਾਨੂੰ ਪਛਾਣ ਨਾ ਸਕੇ...
 ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤੁਰਦੇ ਰਹੇ. ਸਵੇਰੇ ਦੇ ਛੇ ਵਜੇ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਤੀਹ ਪੈਤੀ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੁਰ ਲਿਆ, ਤੇ ਫਿਰ ਥੱਕ ਟੁੱਟ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ....
 ਸਾਡੇ ਵਿਚੋ ਕਾਲਾ ਮਹਿਤਪੁਰੀਆ ਦੇ ਸਾਲ ਦੁਬਈ ਲਾ ਕੇ ਆਇਆਂ ਸੀ. ਇਸ ਲਈ ਉਸੂੰ ਥੋੜੀ ਥੋੜੀ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਆਉਦੀ ਸੀ... ਉਸਨੇ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਿਵਚ ਡੋਕਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕੇ---- ਆਪਣੇ ਵਾਲੇ ਡੋਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਗੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ" " " ਡੋਕਰ ਕਹਿੰਦਾ " ਪਹਿਲਾ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡੋ"???"
 ਅਸੀਂ ਡੋਕਰ ਦੇ ਲੱਕ ਨੂੰ ਪਰਨੇ ਨਾਲ ਬੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ. ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਤਾ, ਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪੱਣੇ ਸਾਥੀ ਅਲੀ ਡੋਕਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ. ਅਲੀ ਡੋਕਰ ਸੱਤ ਰੁ ਵਜੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਦਾ ਦਿਸਿਆ..
 ਸਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਖਿੜ ਗਏ" " "

ਪਰ ਅਲੀ ਅਜੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਆ ਹੀ ਰਹਾ ਸੀ ਕੇ ਸਾਡੇ ਵਾਲਾ ਡੈਕਰ ਕਹਿੰਦਾ ਮੈ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਜਾਣਾ ਆ ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਬੱਕੇ ਹੋਏ ਸੀ . ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਿਵਚ ਕੁਝ ਨਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ. ਜੇ ਅਲੀ ਡੈਕਰ ਗੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਸਾਡੇ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਡੈਕਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਿਵਚ ਫੋਨ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੁਛ ਕਿਹਾ ਤੇ ਭੱਜ ਕੇ ਚਲਦੀ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ. ਉਹਨਾ ਇਕ ਦਮ ਗੱਡੀ ਭਜਾ ਲਈ.....

ਅਸੀ ਹੱਕੇ ਬੱਕੇ ਰਹਿ ਗਏ... ਸਾਡੀ ਕੈਦ ਿਵਚੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਡੈਕਰ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਿਵਚ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਿਵਚ ਸਾਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੀਆ, ਤੇ ਵੇਖਦਿਆ ਹਾ ਵੇਖਦਿਆ ਗੱਡੀ ਅੱਖਾ ਤੇ ਉਹਲੇ ਹੋ ਗਈਅਸੀ ਸਾਰੇ ਸਮਝ ਨੇ ਸਕੇ ਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ....

ਹੁਣ ਅਸੀ ਘਬਰਾ ਗਏ ਤੇ ਕਿਝ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ ਕੇ ਹੁਣ ਅਸੀ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਜਾਵਾਗੇ... ਕਿਉਕੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਰੇਤ ਹੀ ਰੇਤ ਸੀ.. ਇਹ ਗੱਲ ਸਤਾਰਾਂ ਤਰੀਕ ਦੱਸਵਾ ਮਹੀਨਾ ਤੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਚਾਰ ਦੀ ਹੈ..

ਕੁਝ ਚਿਰ ਡਾਵਾਂ ਡੈਲ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਦਿੱਤੀ. ਤੇ ਅਸੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕੇ ਹੁਣ ਅਸੀ ਡੈਕਰਾ ਦੀਆ ਗੱਡੀਆ ਦੀਆ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਤੁਰਾ ਗਏ... ਤੇ ਅਕਸਰ ਕਿਤੇ ਤਾ ਪਹੁੰਚਾਗੇ...

ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ ਕੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤਰਾ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ.. ਭਾਵੇ ਸਾਡੇ ਿਵਚ ਤੁਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਹ ਨਹੀ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ. ਫਿਰ ਵੀ ਕਿੰਦੇ ਨੇ ਜੋਰ ਦੀ ਕਿਹਾ "ਚਲੋ ਉਠੋ ਤੇ ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਗੱਡੀ ਦੀਆ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਤੁਰਾਗੇ....."

ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਕਾਫਲਾ ਤੁਰ ਪਿਆ, ਸਭ ਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿੰਦਾ, ਧਰਮਿੰਦਰ ,ਜੀਤਾ ਤੇ ਇਕ ਸਾਡੇ ਿਵਚੇ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਭਾਅ ਜੀ ਸੀ(ਜਿੰਨਾ ਦੀ ਉਮਰ ਪੰਜਾਹ ਕੁ ਸਾਲ ਸੀ) ਤੇ ਨਾਲ ਜਸਵੀਰ ਟਿੱਬਾ, ਨਿੱਕੂ ਤੇ ਮੈਂ ਸਾ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪਿੱਛੇ ਸੀ.....

ਜਦੋ ਅਸੀ ਸੱਤ ਅੱਠ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੈਡਾਂ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਵਿਚ ਦੋ ਚਾਰ ਝੁੱਗੀਆ ਤੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਬੰਦੇ ਘੁੰਮਦੇ ਵੇਖੇ.. " " ਸਾਨੂੰ ਜਿਵੇ ਮੌਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਿਵਚ ਜਿੰਦਗੀ ਦਿਸ ਪਈ ਹੋਵੇ" " "

ਝੁੱਗੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਏਰੀਅਲ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ .

ਅਸੀ ਸਲਾਹ ਬਣਾਈ, ਕੇ ਚਲੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਕੋਲ ਚਲਦੇ ਆ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਪੁੱਛਦੇ ਆ. ਨਾਲੇ ਉਹਨਾ ਕੋਲੇ ਕੁਝ ਖਾਣ ਪੀਣ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਆ.... ਅਸੀ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧੇ.... ਸਾਡੇ ਪੈਰ ਤੁਰਨ ਰੇਤਾ ਵਿਚ ਖੁੱਭਦੇ ਸੀ...

ਅਜੇ ਅਸੀ ਝੁੱਗੀਆਂ ਤੇ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਸੀ ਕੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਜਣੇ ਝੁੱਗੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਏ ਤੇ ਅੰਦਰੋ ਰਫਲਾ ਕੱਢ ਲਿਆਏ... ਉਹਨਾ ਉਸ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ ਹਵਾਈ ਫੈਰ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ...

ਅਸੀ ਘਬਰਾ ਕੇ ਇਹ ਕੀ ਮਾਜਰਾ ਆ, ਉਹ ਕਾਲੇ ਪਰਨੇ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਨਾ ਆਉ... ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ ਕੇ ਇਹ ਝੁੱਗੀਆ ਨਹੀ ਮੇਰਾਕੇ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਫੋਜੀ ਆ...

ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਫਿਰ ਪਿਛਾਹ ਨੂੰ ਭੱਜੇ.... ਸਾਡੇ ਨਾਲਦੇ ਬਾਕੀ ਮੁੰਡੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਿੱਛੇ ਸਨ.
ਸਾਡਾ ਤੁਰਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ.... ਪੈਰ ਰੇਤਾ ਵਿਚ ਖੁੱਭ ਰਹੇ ਸਨ. ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰੇਤਾ ਤੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸੀ..
ਸਾਡੇ ਬਾਕੀ ਸਾਥੀ ਵੀ ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੇ ਬਾਰਡਰ ਵਲ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹੋ ਹੋਈ ਜੇ ਸਾਡੇ
ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ.....

ਅਸੀਂ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਪਹਾੜ ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆ ਦੀ ਉਡੀਕ
ਕਰਨ ਲੱਗੇ. ਤਕਰੀਬਨ ਗਿਆਰਾ ਵਜੇ ਤੇ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਅਸੀਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਡੀਕਦੇ ਰਹੇ...
ਅਖੀਰ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਚਲੇ ਜਿਧਰ ਨੂੰ ਡੈਂਕਰਾਂ ਦੀ ਗੱਡੀ ਗਈ ਹੈ..ਉਧਰ ਨੂੰ ਚਲਦੇ ਹਾ ਜੇ ਅਸੀਂ ਬੈਠ ਗਏ ਤਾਂ ਬਾਕੀਆ ਨੇ ਵੀ
ਬੈਠ ਜਾਣਾ...
ਪਰ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਮੁੰਡਿਆ ਦੀ ਬੇਵਸ ਹੋ ਗਈ, ਅੱਧੇ ਮੁੰਡੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਾਥੋਂ ਨਹੀਂ ਤੁਰ ਹੁੰਦਾ ਹੋਰ ਹੁਣ..
ਮੈਂ ਕਿਹਾ- ਬੈਠਣਾ ਸਾਡਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ"
ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਮੰਨੇ...
ਅਖੀਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਸਨ, ਤੁਰਨ ਦੀ ਪਰੈਕਟਿਸ ਹੋਣ ਕਰਨ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤੁਰ
ਪਏ..
ਗੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਮੈਂ, ਨਿੱਕੂ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਭਾਜੀ, ਜਸਬੀਰ ਟਿੱਬਾ, ਸਤਨਾਮ ਐਮਾਂ, ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਜਣੇ ਤੁਰ ਪਏ..
ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅੱਗੇ ਗਏ ਤਾਂ ਧੁੱਪ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਵੀ ਿਬਲਕੁਲ ਬੱਸ ਹੋ
ਗਈ.... ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਭਾਜੀ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਬੈਠ ਗਏ....
ਜਦ ਨਿੱਕੂ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ " ਭਾਜੀ ਪਿੱਛੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ""
ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਡਰ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਜਣੇ ਿਫਰ ਵਾਪਿਸ ਪਿਛਲੀ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਆ ਗਏ...ਪਰ ਉਥੇ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਹੈ ਗਏ ਹੀ
ਨਹੀਂ ਸੀ. ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਹਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸੀ. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਲਣ ਲਈ ਤਰਸਣ ਲੱਗੇ...
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਅੱਧੀ ਬੋਤਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਚੀ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਜਣਿਆ ਨੇ ਇਕ ਇਕ ਢੱਕਣ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੀਤਾ..
ਅਚਾਨਕ ਨਿੱਕੋ ਦੀ ਨਿਗਾ ਰੇਤੇ ਤੇ ਪਈ..
ਜਿਸ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ..
" ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਮਗਰ ਆ ਜਾਉ, ਅਸੀਂ ਗੱਡੀ ਦੀ ਲੀਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ. ਅਸੀਂ ਉਧਰ ਜਾ ਰਹੇ ਆ ਜਿਧਰ ਡੈਂਕਰ ਸਾਨੂੰ
ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ""
ਇਹ ਸੁਣੇਹਾ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਛੱਡ ਗਏ ਸੀ. ਸਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੋਈ ਪੜ ਕੇ..,
ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗ ਪਏ..
ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅੱਗੇ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਸਾਥੀ ਅੱਗੇ ਸਾਡੀ ਉਡੀਕ ਿਵਚ ਬੈਠੇ ਮਿਲ ਗਏ....

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਗਲ ਲਗ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ... ਤੇ ਜਜਬਾਤੀ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਅੱਗੇ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਆ.....

ਫਿਰ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਸੋਚਿਆ ਹੁਣ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਜਾਈਏ..... ਦੁਪਿਹਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਜ ਗਏ ਸੀ . ਧੁੱਪ ਕਹਿਰ ਦੀ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਛਾਵੇਂ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ ਸੀ..

ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਛੱਡੀ ਸਾਥੀਆਂ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ.... ਸੇ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਗੱਡੀ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਮਗਰ ਤੁਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ....

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਗਏ ਤਾਂ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਭਾਜੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ.. ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਤੁਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਕਦੇ, ਸੇ ਨਾਲਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਮੋਡਿਆ ਨਾਲ ਆਸਰਾ ਦੇ ਕੇ ਤੇਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ.... ਥੋੜੇ ਚਿਰ ਬਾਦ ਸਾਨੂੰ ਦੂਰ ਇਕ ਕਿਕਰ ਦਿਸੀ..

ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਛਾਵੇਂ ਬੈਠਾਗੇ.. ਸੇ ਅਸੀਂ ਕਿਕਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲ ਪਏ... ਜਦੋਂ ਡਿੱਗਦੇ ਢਿਗਦੇ ਅਸੀਂ ਮਸਾ ਕਿਕਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ, ਕਿਕਰ ਸਿਰਫ ਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸੀ... ਕਿੱਕਰ ਕੋਲ ਇਕ ਵੱਡਾ ਉਠ ਮਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ.. ਮਰੇ ਹੋਏ ਉਠ ਨੀਂ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਸਾਫ਼ ਿਵਖਾਈ ਦਿੱਤੀ. ਕਿਉਂਕੇ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਸੀ ਕੇ ਉਠਪਾਣੀ ਤੇ ਬਿਨਾ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਜਿਊਂਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੈ. ਸੇ ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਉਠ ਵੀ ਮਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ. ਸੇ ਅਸੀਂ ਉਠ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ.

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤਾਂ ਅੱਧੀ ਬੋਤਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਥੱਕੇ ਹਾਰੇ ਧੁੱਪ ਿਵਚ ਹੀ ਡਿੱਗ ਪਏ...ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਨੀਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਚੈਨ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਦਸ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟ ਬਾਦ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਕੇ ਹੁਣ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ..

ਅਸੀਂ ਗਿਆਰਾਂ ਜਣੇ ਇੰਨੇ ਭੁੱਖੇ ਪਿਆਸੇ ਸੀ ਕੇ ਇਕ ਜਣਾ ਪੰਜ ਪੰਜ ਬੋਤਲਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੀ ਸਕਦਾ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਦੇ ਦਿਨ ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਇਕ ਢੱਕਣ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੀ ਕੇ ਗੁਜਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ..

ਸਾਡੇ ਿਵਚੋਂ ਇੱਕ ਜਣਾ ਲੰਮੇ ਪੈ ਜਾਦਾਂ ਸੀ, ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਬੋਤਲ ਿਵਚੋਂ ਢੱਕਣ ਿਵਚ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਊਂਦਾ ਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਜੁਬਾਨ ਨਾਲ ਢੱਕਣ ਵੀ ਚੱਟ ਲੈਂਦਾਂ..

ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਅੱਧੀ ਬੋਤਲ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਤੇ ਕਦੀ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਵੱਲ. ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਸੁੱਕੇ ਪਏ ਸੀ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਕਾਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਈਆਂ ਸੀ... ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਲਗਦਾ ਸੀ.. ਫਿਰ ਵੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ,, ਅਸੀਂ ਨਿਤਨੇਮ ਦਾ ਪਾਠ ਜਰੂਰ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸੀ...

ਅਖੀਰ ਜਸਵੀਰ ਟਿੱਬਾ ਕਹਿੰਦਾ ਭਾਜੀ ਮੈਂ ਚੱਲਿਆ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇ... ਬੱਸ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀਰ ਭੇਜ ਦਿਉ...

ਥੋੜੇ ਚਿਰ ਬਾਦ ਜੱਸੀ ਬਲਾਚੌਰ ਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਮੈਂ ਚਲਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾਕੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾ ਦੇ ਦਿਉ.....

ਅਸੀ ਗਿਆਰਾ ਜਣਿਆ ਨੇ ਦਸ ਬੋਤਲਾ ਦੇ ਦਿਤੀਆ... ਜਿਸ ਿਵਚ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਸੀ , ਉਹ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ.. ਜਦੋ ਜਸਵੀਰ ਤੇ ਜੱਸੀ ਤੁਕਨ ਲੱਗੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਮਿਲੇ. ਰੋਂਦੇ ਰੋਂਦੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਜਾਂ ਮਰਾਗੋਂ ਤੇ ਜਾ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਆਵਾਗੋਂ.....

ਜਦੋ ਜੱਸੀ ਮਜਾਰੀ ਬਲਾਚੋਰ ਤੇ ਜਸਵੀਰ ਟਿੱਬਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਨੇਕੀਆ ਮੋਬਾਈਲ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ..

ਮੈ ਕਿਹਾ ਜਦ ਤੁਸੀ ਮੇਰਾਕੇ ਦੀ ਬਾਰਡਰ ਚੋਕੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਲਾਈਟ ਮਾਰ ਕੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਦਿਉ. ਅਸੀ ਉਸਦੀ ਸੇਧ ਤੇ ਅੱਗ ਬਾਲ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਵਾਗੋਂ...

ਕਿਉਕੇ ਫਾਸਲੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸੀ....

ਅਸੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੀਰੋਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਬਾਲ ਕੇ ਅੱਗ ਸੇਕਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ.

ਜਸਵੀਰ ਤੇ ਜੱਸੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲੇ ਅਲਵਿਦਾ ਲੈ ਕੇ ਮੇਰਾਕੇ ਬਾਰਡਰ ਵਲ ਚਲ ਪਏ.. ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪਿੱਛੇਨੂੰ ਵੇਖੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਅਸੀ ਵੀ ਉਹਨਾ ਵਲ ਨੂੰ ਵੇਖੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ, ਕਿਉਕੇ ਸਾਨੂੰ ਲਗਦੀ ਸੀ ਇਹ ਆਖਰੀ ਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਆ....

ਅਜੇ ਉਹ ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਹੀ ਗਏ ਸੀ ਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਖੜੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਭਾਜੀ (ਜਿੰਨਾ ਦੀ ਉਮਰ ਪੰਤਾਲੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ) ਇਕ ਦਮ ਧੜਮ ਕਰਤੇ ਥੱਲੇ ਡਿੱਗ ਪਏ.. ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਡਰ ਗਏ..

ਭਾਜੀ ਪਾਣੀ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸੀ॥

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਧਾ ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੀ, ਅਸੀ ਫਟਾਫਟ ਪਾਣੀ ਭਾਜੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਿਵਚ ਪਾਇਆ..

ਭਾਜੀ ਹੋਰ ਪਾਣੀ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸੀ, ਪਰ ਅਸੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਪਿਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ. ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਉਹ ਥੋੜੀ ਸੁਰਤ ਿਵਚ ਆਏ ਪਰ ਹੌਸ ਨਾ ਸੰਭਾਲ ਸਕੇ ਤੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ.... ਕਹਿੰਦੇ

" ਮੇਰੀ ਨਹੀ ਕੋਈ ਵਾਹ , ਤੁਸੀ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਉ, ਜਾਂ ਇੱਥੇ ਛੱਡ ਜਾਉ, ਮੇਰੇ ਕੋਲੇ ਹੋਰ ਨਹੀ ਤੁਰ ਹੁੰਦਾ.." @@"

ਭਾਜੀ ਦੇ ਬੂਟਾ ਦੇ ਸੋਲ ਟੁੱਟੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੀਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨੇ ਹੋਏ ਸੀ....ਭਾਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਸੀ. ਅਸੀ ਭਾਜੀ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤੇ ਨਾਲ ਜਜਬਾਤੀ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਕਹੀ ਜਾਈਏ ਕੇ ਭਾਜੀ ਆਸੀ ਤਹਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਹੀ ਜਾ ਸਕਦੇ....॥॥

ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀ ਆਪਾਂ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਤੁਰ ਲਵਾਗੋਂ... ਅਖੀਰ ਉਹ ਸੰਭਲ ਗਏ. ਸਤਨਾਮ ਤੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ ਤੇਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ..

ਅਸੀ ਜਿਉ ਜਿਉ ਤੁਰਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੀ ਭੁੱਖ ਪਿਆਸ ਵਧਦੀ ਜਾਦੀ.. ਨਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਖਾਣ ਨੂੰ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਪੀਣ ਨੂੰ , ਉਤੇ ਰੇਤਾ ਵਿਚ ਤੁਰਨਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅੱਖਾ ਸੀ....

ਜਦੋ ਅਸੀ ਥੋੜੀ ਜਹੀ ਦੂਰ ਤੁਰ ਕੇ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਅਸੀ ਡਿੱਗ ਪਏ... ਕਿਉਕੇ ਅਸੀ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿ ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀ ਸੀ ਖਾਧਾ....

ਅਸੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤਰਸਦੇ ਸੀ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਭਾਜੀ ਵੀ ਫੇਰ ਡਿੱਗ ਪਏ.... ਹੁਣ ਭਾਜੀ ਦਾ ਇੰਨਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਸੀ ਕੇ ਉਹਨਾ ਕੋਲੋ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ ਕਹਿ ਹੁੰਦਾ, ਬੱਸ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ. ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆ ਦੇ ਮੂੰਹ ਸੁੱਕੇ, ਬੁੱਲਾਂ ਤੇ ਝੱਗ ਤੇ ਰੰਗ ਕਾਲੇ ਪਏ ਹੋਏ ਸੀ....

ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਬੈਠਿਆਂ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਚਿਰ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਗੋਲੀ ਚਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ ਆਈ.... ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਡਰ ਗਏ ਤੇ ਸੋਚਿਆ ਕੇ ਜਿਹੜੇ ਵੀਰ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਗਏ ਸੀ. ਲਗਦਾ ਉਹ ਮਾਰੇ ਗਏ... ਅਸੀ ਬਹੁਤ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਸੀ ਪਰ ਬੇਵੱਸ.....

ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ ਜੀ.....

ਭਾਗ 13 (Part-13)

ਹੁਣ ਅਸੀ ਰਾਤ ਬੈਠ ਕੇ ਹੀ ਕੱਟੀ. ਤੇ ਸਵੇਰੇ ਫੇਰ ਖੂਹੀ ਲੱਭਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ. ਪਰ ਲੱਭਦਿਆ ਲੱਭਦਿਆ ਨੇ ਵੱਜ ਗਏ ਪਰ ਖੂਹੀ ਨਾ ਲੱਭੀ... ਇੰਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਗੱਡੀ ਦੀ ਆਵਾਜ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ.. ਸਾਡੀ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਜਾਗੀ.. ਕਾਲੇ ਨੇ ਪਹਾੜ ਉਪਰ ਚੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਭਾਜੀ ਗੱਡੀ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਆ ਅਜੇ..

ਅਸੀ ਸੋਚਿਆ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡਾ ਡੈਂਕਰ ਸਾਨੂੰ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ???? ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਿਚ ਮੈ ਤੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਗੱਡੀ ਵਲ ਨੂੰ ਭੱਜੇ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ..

ਅੱਧਾ ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਕੈਨੀਆ ਲੈ ਕੇ ਅਸੀ ਗੱਡੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਤੁਰ ਪਏ..

ਅਸੀ ਨੇ ਵਜੇ ਦੇ ਤੁਰੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜ ਗਏ, ਅਖੀਰ ਅਸੀ ਇਕ ਰੇਤ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਉਤੇ ਚੜ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ.. ਅਸੀ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਸੀ ਤੇ ਆਪਿਸ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ....

ਮੈਂ ਤੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਪਿੱਠ ਜੋੜ ਕੇ ਪਹਾੜੀ ਵਲ ਬੈਠੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਾਨੂੰ ਚਿੜੀ ਪੰਛੀ ਹੀ ਦਿਸ ਜਾਵੇ...

ਸਾਨੂੰ ਬੈਠਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕੇ ਅਚਾਨਕ ਸਾਡੇ ਤੇ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਲੈਂਡਕਰੂਜਰ ਗੱਡੀ ਆਉਦੀ ਦਿਸੀ. ਨਾਲ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਚੌਦਾਂ ਪੰਦਰਾ ਸਾਲਾ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ.

ਮੈ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ " ਭੱਜ ਲੈ ਕੈਨੀਆ ਲੈ ਕੇ " "

ਧਰਮਿੰਦਰ ਬੂਟ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਵੇ ਕੈਨੀਆ ਲੈ ਕੇ ਭੱਜ ਪਿਆ. ਉਹ ਉਹਨਾ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤੇ ਗੱਡੀ ਅੱਗੇ ਗੋਡਿਆ ਭਾਰ ਬੈਠ ਕੇ ਕੈਨੀਆ ਵਿਖਾ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ...,

ਮੈ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਬੂਟ ਫੜ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਜਾਣ ਨਾ ਦਵੀ....

ਧਰਮਿੰਦਰ ਮਈਆ ਮਈਆ ਕਹਿੰਦਾ ਉਸਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ , ਮੈ ਵੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ....

ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਦ ਮੈਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਗੱਡੀ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਲੋਹੇ ਦਾ ਪਾਇਪ ਕੱਢ ਲਿਆ.. ਤੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ

ਮੈਂ ਵੀ ਗੋਡੇ ਭਾਰ ਬੈਠ ਕੇ ਮਈਆ ਅੱਬੂ, ਅੱਲਾ ਮਈਆ (ਪਾਣੀ) ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ..

ਉਸਨੂੰ ਯੂਰੇ ਦਿੰਦਿਆ ਮੈਂ ਤਰਲੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਦਿਉ...

ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪਿਆਇਆ ਤੇ ਮੇਰੀ ਕੈਨੀ ਵੀ ਪੈਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤੀ..

ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲਦੇ ਬੰਦੇ ਵੀ ਪਹਾੜੀ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਆ....ਸਾਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਲੈ ਜਾ

ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਉਠ ਛੱਡ ਆਵਾਂ ਤੇ ਫਿਰ ਤਹਾਨੂੰ ਸ਼ਾਮਾ ਨੂੰ ਛੇ ਵਜੇ ਲੈਣ ਆਉਗਾ....

ਅਸੀਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਵਾਦੇ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਪਹਾੜੀ ਵਲ ਤੁਰ ਪਏ... ਅਸੀਂ ਚਾਰ ਵਜੇ ਵਾਪਿਸ ਪਹਾੜੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ

ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗਲ ਦੱਸੀ..... ਤੇ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਰੱਜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪਿਉ... ਆਪਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਸ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ

ਛੇ ਵਜੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ ਲੈ ਜਾਣਾ ਵਾ.....

ਅਸੀਂ ਛੇ ਵਜੇ ਅਗ ਬਾਲ ਕੇ ਸੇਕਣ ਲੱਗੇ ਤੇ ਸੋਚਿਆ ਕੇ ਅੱਗ ਵੇਖ ਕੇ ਭਾਈ ਸਾਨੂੰ ਲੈਣ ਆਵੇਗਾ....

ਪਰ ਸਤ ਵੱਜ ਗਏ ਗੱਡੀ ਵਾਲਾ ਆਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ. ਅਸੀਂ ਰੋਣਹਾਕੇ ਹੋ ਗਏ ਕੇ ਗੱਡੀ ਵਾਲਾ ਸਾਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲ ਗਿਆ... ਸਾਡੇ ਬਾਕੀ

ਵੀਰ ਸਾਡੇ ਤੇ ਖਿੱਝਣ ਲੱਗੇ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਕੋਲ ਗੱਡੀ ਖੋਹ ਲੈਣੀ ਸੀ....

ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕੇ ਗੱਡੀ ਵਾਲਾ ਜਿਸ ਸਾਈਡ ਤੇ ਉਠ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆਸੀ, ਉਸ ਸਾਈਡ ਜਰੂਰ ਕੋਈ ਖੂਹ ਹੋਵੇਗਾ... ਤੇ ਅਸੀਂ

ਖੂਹ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ..

ਅਸੀਂ ਇਕ ਪਹਾੜੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਰੱਖ ਕੇ ਤੁਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ...

ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਾਤ ਨੂੰ ਏਦਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਦਾ ਸੀ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਘੁੰਮ ਘੁਮਾ ਕੇ ਵਾਪਿਸ

ਉਥੇ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਦੇ ਸੀ.. ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਰੱਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਕੇ ਜਿਧਰ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਸੀਂ ਉਧਰ ਨੂੰ ਲੱਤਾਂ ਕਰਕੇ ਸੈਂਦੇ

ਸੀ....

ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤੁਰ ਕੇ ਦੂਸਰੀ ਪਹਾੜੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ , ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਇੰਨਾ ਕਿੱਦਾ ਤੁਰ ਲੈਂਦੇ ਆ.... ਅਸੀਂ ਉਥੇ

ਖੂਹੀ ਲੱਭਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ , ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅੱਧੀ ਕੈਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸਾਭ ਸਾਭ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸੀ. ਕਿਉਂਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ

ਇਸ ਕੈਨੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਜਿਊਣਾ ਸੀ.....

ਸੋ ਅਸੀਂ ਖੂਹੀ ਲੱਭਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਖੂਹੀ ਨਾ ਲੱਭੀ.. ਥੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਨੌਂ ਕੁ ਵਜੇ ਇਕ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਕਿਕਰ ਦੇ ਥੱਲੇ ਬੈਠ

ਗਏ..

ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ ਅਸੀਂ ਇਕ ਕਾਂ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਦਾਂ ਵੇਖਿਆ. ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਕੇ ਪਹਾੜੀ ਪਿੱਛੇ ਜਰੂਰ ਖੂਹੀ

ਹੋਵੇਗੀ..ਅਸੀਂ ਭੱਜ ਕੇ ਪਹਾੜੀ ਪਿੱਛੇ ਗਏ ਤੇ ਏਧਰ ਉਧਰ ਵੇਖਿਆ. ਪਰ ਖੂਹੀ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ . ਅਸੀਂ ਥੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਫਿਰ ਬੈਠ

ਗਏ.. ਅਾਉਦਿਆ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਨਾਲਦੇ ਬੰਦੇ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਿਵਚ ਵੜ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸੀ...

ਸਾਡਾ ਜਦੋ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਜਿਆਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਦਾ ਤਾਂ, ਅਸੀ ਰੇਤਾ ਵਿਚ ਟੋਆ ਪੁੱਟ ਕੇ, ਸਾਰੇ ਕੱਪੜੇ ਲਾ ਕੇ ਨੰਗੇ ਹੋ ਕੇ ਿਵਚ ਲੰਮੇ ਪੈ ਜਾਦੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਕਾਫੀ ਆਰਾਮ ਮਿਲਦਾ, ਤੇ ਰੇਤਾ ਠੰਡੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਾਫੀ ਰਾਹਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ..

ਹੁਣ ਅਸੀ ਰੱਬ ਕੋਲੇ ਮੌਤ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਰੱਬਾ ਸਾਡੇ ਕੋਈ ਸੱਪ ਹੀ ਲੜ ਜਾਵੇ, ਅਾਪਣੇ ਆਪ ਕੋਲੇ ਅਾਪ ਨੂੰ ਮਾਰ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ ਹੁੰਦਾ. ਤੇ ਪਛਤਾ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਕੋਲੇ ਇੰਨੀ ਦੂਰ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ...

ਫਿਰ ਮੈ ਆਪਣੇ ਨਾਲਦੇ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤੜਫ ਵਿਚ ਮੌਤ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਆਉਣੀ ਆ, ਸੇ ਚਲੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫੇਰ ਬਾਰਡਰ ਵਲ ਨੂੰ ਚਲਦੇ ਹਾਂ..

ਸਾਰੇ ਮੰਨ ਗਏ.... ਦੂਰ ਬਹੁਤ ਸੀ ਪਰ ਤੁਰਨਾ ਤਾਂ ਪੈਣਾ ਸੀ.... ਜਦ ਸਾਰੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਿਵਚੇ ਸਤਵਾਮ ਵੀਰ ਗਾਇਬ ਸੀ. ਜਦ ਉਸਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਾੜੀ ਵਿੱਚ ਰੇਤਾ ਪੁੱਟ ਕੇ ਟੇਏ ਿਵਚ ਲੰਬਾ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ...

ਜਿੰਦੀ ਵੀਰ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ- "ਭਾਜੀ ਉਠੋ ਆਪਾਂ ਬਾਰਡਰ ਵਲ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਵਾ... ਸਤਨਾਮ ਕਹਿੰਦਾ- ਭਾਜੀ ਮੈਂ ਨਹੀ ਜਾਣਾ!!!

ਜਿੰਦੀ ਨੇ ਉਸਦਾ ਜਵਾਬ ਸਾਨੂੰ ਆ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ, ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਗਏ...

ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਗੈਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੇ ਮਰ ਵੀ ਨਹੀ ਹੋਣਾ ਚਲ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਚੱਲੀਏ...

ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਵਾਬ ਿਵਚ ਕਹੇ ਬੋਲ ਅੱਜ ਵੀ ਯਾਦ ਨੇ... ਸਤਨਾਮ ਕਹਿੰਦਾ- "

"ਭਾਜੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਿਵਚ ਪੱਥਰ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿਉ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਗੱਡੀ ਲੈ ਆਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਮੈ ਇਥੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ. ਨਈ ਤਾਂ ਮੈ ਨਹੀ ਜਾਣਾ ਤੁਸੀ ਜੇ ਮਰਜੀ ਕਰ ਲਵੇ" ""

ਅਸੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕੀਤੀਆ. ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਮੰਨਿਆ...

ਹਾਰ ਕੇ ਅਸੀ ਉਸਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗੇ.

ਮੈ ਉਸਨੂੰ ਅੱਧੀ ਤੇ ਜਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਫੜਾਉਦਿਆ ਕਿਹਾ ਕੇ ਵੀਰ ਤੂੰ ਆਹ ਪਾਣੀ ਰੱਖ ਲੈ...

ਅਸੀ ਤਿੰਨ ਟਮਾਟਰ ਤੇ ਜੇ ਇਕ ਸੇਬ ਬੱਚਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਸਤਨਾਮ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ..

ਤੁਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਇਆ ਤੇ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਰੇਏ, ਪਰ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਲੰਬਾ ਹੀ ਪਿਆ ਰਿਹਾ, ਉਸਦੀ ਉਠਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਹ ਨਹੀ ਸੀ. ਪਾਣੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਅੰਦਿਰ ਗਰਮੀ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਸੀ....

ਤੁਰਨ ਲੱਗੇ ਅਸੀ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਵੀਰ ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹੀ. ਅਸੀ ਤੇਰੇ ਲਈ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਦੇ ਆ, ਅਸੀ ਰਾਹ ਿਵਚ ਕਿਤੇ ਨਹੀ ਰੁਕਾਗੇ, ਸਿੱਧਾ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਆਵਾਗੋਂ...

ਉਹ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ।

ਅਸੀ ਮਨ ਿਵਚ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਜੇ ਸਤਨਾਮ ਤੂੰ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਰੋਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਅਸੀ ਹੈਗੇ ਆ.... ਪਰ ਸਾਡੀ ਆਈ ਤੇ ਕੋਈ

ਵੀ ਨਹੀ ਹੋਣਾ.,

ਠੀਕ ਸਾਡੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਅਸੀ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਕੋਲੇ ਤੁਰ ਪਏ ਤੇ ਸਾਡੀ ਰਾਤ ਤੁਰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਅਗਲੀ ਦੁਪਿਹਰ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ...

ਪਰ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ. ਅਸੀ ਫੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਗ ਉਚੀ ਉਚੀ ਗੋਡਿਆ ਭਾਰ ਬੈਠ ਕੇ ਰੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ.... ਅੱਲਾ, ਅੱਬੂ, ਮਈਆ. ਮਈਆ, ਵਾਹਦ.. ਨਫਰ ਮਰੀਜ(ਇਕ ਬੰਦਾ ਬੀਮਾਰ ਹੈ)

ਪਰ ਅੰਦਰੋ ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲਿਆ....

ਸਾਢੇ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਗੋਰ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਪਈ ਸੀ. ਥੋੜੇ ਚਿਰ ਬਾਦ ਇੰਦਰ ਜੀਤ ਤੇ ਨਿੱਕੂ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਫੌਜੀਆ ਦੇ ਬੰਕਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਵੜੇ.. ਉਥੇ ਫੌਜੀ ਅੰਦਰ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ. ਉਹਨਾ ਦੇ ਕੋਲ ਖਾਲੀ ਕੋਕ ਦੀਆ ਬੋਤਲਾਂ ਪਈਆ ਸਨ. ਨਿੱਕੂ ਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਨੇ ਉਹਨਾ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿਚੋ ਜੋ ਘੁੱਟ ਘੁੱਟ ਕੋਕ ਦੇ ਬਚੇ ਸੀ ਉਹ ਪੀਤੇ ਤੇ ਹੋਰ ਪਾਣੀ ਲੱਭਣ ਲੱਗੇ...

ਉਹ ਅਜੇ ਪਾਣੀ ਲੱਭ ਹੀ ਰਹੇ ਸਨ ਕੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਫੌਜੀ ਦੂਰੇ ਭੱਜੇ ਆਏ ਤੇ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਫੌਜੀਆਂ ਤੇ ਆ ਕੇ ਖਿੱਝਣ ਲੱਗੇ...

ਉਹਨਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਤੇ ਨਿੱਕੂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੇ ਫੜ ਕੇ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ.... ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਧੱਕਣ ਲੱਗੇ... ਤੇ ਏਦਾਂ ਇਸ਼ਾਰੇ ਕਰਦੇ ਸੀ ਜਿਵੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਦੂਸਰੀ ਸਾਈਡ ਵੱਲ ਜਾਉ....

ਪਰ ਉਹ ਦੋਵੇ ਵੀਰ ਅੱਗੇ ਰੋਏ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ. ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਦਿਉ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿਉ....

ਜਦੋ ਇੰਦਰ ਜੀਤ ਤੇ ਨਿੱਕੂ ਆਪਣੀ ਜਿੱਦ ਤੇ ਅੜੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਫੌਜੀਆ ਨੇ ਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ.. ਦੋਵੇ ਵੀਰ ਉਚੀ ਉਚੀ ਰੇ ਰਹੇ ਸੀ..

ਨਿੱਕੂ ਇਕ ਫੌਜੀ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨਾਲੀ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ..

"ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਵੇ, ਪਲੀਜ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਵੇ"..."

ਪਰ ਫੌਜੀਆ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ ,ਸਗੋ ਹੋਰ ਜਿਆਦਾ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ..

ਅਸੀ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਖੜੇ ਸਭ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਉਹਨਾ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਤੁਸੀ ਏਧਰ ਆ ਜਾਉ....

ਫੌਜੀਆ ਨੇ ਗੋਲੀ ਤਾਂ ਨਹੀ ਚਲਾਈ, ਪਰ ਕੁੱਟਦੇ ਰਹੇ. ਫਿਰ ਨਿੱਕੂ ਇਕਦਮ ਇਕ ਵੱਡਾ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ, ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਮੇਰਾਕੇ ਦੇ ਫੌਜੀ ਨੇ ਬਾਹਵਾਂ ਫੜ ਲਈਆ.. ਫਿਰ ਇਕਦਮ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਫੌਜੀ ਨੇ ਨਿੱਕੂ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ.....

ਹੁਣ ਫੌਜੀ ਵੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ ਅਸੀ ਵੀ,....

ਫਿਰ ਉਹਨਾ ਫੌਜੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਦਸ ਬਾਰਾਂ ਗੱਡੀਆ ਵਿਚ ਅਫਸਰ ਆ ਗਏ...

ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਫੌਜੀਆ ਨੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਅਸੀ ਗੋਲੀ ਕੀ ਮਾਰੀਏ ਇਹਨਾ ਨੂੰ , ਇਹ ਤੀਂ ਖੁਦ ਮੌਤ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ... ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਪੱਥਰ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਸਾ..

ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕੇ ਦੱਸੋ ਤੁਸੀ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ??

ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਹਾਨੂੰ ਅਰੈਸਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ..

ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਦਿਉ ਸਾਡਾ ਇਕ ਵੀਰ ਬਹੁਤ ਬੀਮਾਰ ਹੈ...

ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਤੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਆਇਉ...

ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਅਫਸਰ ਆਪ ਚਲੇ ਗਏ.

ਹੁਣ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਗ ਪਾਣੀ ਪਿਆਇਆ ਤੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ..

ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਰਸੋਇਆ ਫੇਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੱਜਾ ਆਇਆ ਤੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਟਮਾਟਰ, ਖੰਜੂਰਾਂ ਤੇ ਖੰਡ ਲਿਆ ਕੇ ਫੜਾਈ... ਤੇ ਇਸਾਰੇ ਿਵਚ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕੇ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੁੱਟ ਪੇ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਅੰਦਰ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ..

ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਆਇਉ ਸਾਡੀ ਨੇਕਰੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ... ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਵਾਰਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਆ ਕੇ ਇਸ ਵਾਰੀ ਆਏ ਤਾਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿਉ..... ਜਾਂ ਨੇਕਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ....

ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਲਾਹ ਕਰ ਲਈ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹਨਾ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਭਾਵੇਂ ਭੁੱਖੇ ਮਰ ਜਾਈਏ...

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਥੇ ਵਾਪਿਸ ਫੇਰ ਤੁਰ ਪਏ... ਦੇ ਘੰਟੇ ਤੁਰਨ ਤੇ ਬਾਦ ਅਸੀਂ ਥੋੜਾ ਟਾਇਮ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਬੈਠ ਗਏ... ਤੇ ਜਦ ਦੁਬਾਰਾ ਤੁਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਕਈ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਤੁਰੇ . ਕਹਿੰਦੇ ਜਦ ਹੁਣ ਮਰਨਾ ਹੀ ਤਾਂ ਤੁਰਨਾ ਕਿਉ..... ਨਾਲੇ ਜਦੋਂ ਤਕ ਫੇਰ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਣਾ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਮੁੱਕ ਜਾਣਾ...

ਪਰ ਮੈਂ ਮਸਾਂ ਤਰਲੇ ਮਾਰ ਕੇ ਫੇਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ.. ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੁਰਦੇ. ਸਗੋਂ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੁਰਦੇ ਸੀ ਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਿਵਚ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਲੱਭ ਜਾਵੇ.... ਰਾਹ ਿਵਚ ਤੁਰੇ ਜਾਦਿਆਂ ਇਕ ਵੀਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ ਕੇ ਭਾਜੀ ਆਹ ਵੇਖੋ ਘੋੜੇ ਦੀ ਲਿੰਦ ... ਜੇ ਉਠ ਏਧਰ ਨੂੰ ਗਯਾ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਏਧਰ ਪਾਣੀ ਹੋਵੇ....

ਅਸੀਂ ਫੇਰ ਉਧਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲੱਭਣ ਤੁਰ ਪਏ.. ਸਾਡੀ ਬੇਵੱਸ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ... ਪਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਸੀ....

ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਲੱਭਿਆ,ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਕੁਝ ਨਾ ਲੱਭਾ...

ਹਾਰ ਹੱਕ ਕੇ ਅਸੀਂ ਵਾਪਿਸ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਵੱਲ ਚੱਲ ਤੁਰੇ.....

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਜਿੰਦੀ ਪਹੁੰਚਿਆਂ, ਤੇ ਉਸਨੇ ਘਬਰਾ ਕੇ ਉੱਚੀ ਦੀ ਚੀਕ ਮਾਰੀ....

ਅਸੀਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ - ਕੀ ਹੋਇਆ?????

ਤਾਂ ਜਿੰਦੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ

" ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ"

ਵਾਹਿਗੁਰੂ

ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ...

ਭਾਗ 14 (Part-14)

ਜਿੰਦੀ ਨੇ ਉੱਚੀ ਦੀ ਚੀਕ ਮਾਰੀ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ...

ਅੱਗ ਸੁਣ ਕੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਦਿਮਾਗ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਿਆ..

ਅਸੀਂ ਭੱਜ ਕੇ ਉਪਰ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਗਏ ਤਾਂ, ਸਤਨਾਮ ਸੱਚੀ ਲਾਸ਼ ਬਣਿਆ ਪਿਆ ਸੀ....

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨਾਂ ਜਣਿਆਂ ਸਤਨਾਮ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ.. ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਸਾਫ਼ ਦਿੱਸ ਰਹੀ ਸੀ.. ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪੱਥਰ ਜਹੇ ਬਣ ਗਏ ਸੀ...

ਜਿੰਦੀ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋਦਾਂ ਸਤਨਾਮ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ....

"ਵੀਰ ਉੱਠ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਖੰਜੂਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਆ, ਜਿੰਨਾ ਮਰਜੀ ਖਾਹ, ਜਿੰਨਾ ਮਰਜੀ ਪੀ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਾ ਹੋ" " ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਕਦੀ ਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ.. ਵੀਰ ਉੱਠ"

ਪਰ ਸਤਨਾਮ ਉੱਥੇ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ..। ਫਿਰ ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਅੱਜ ਸਤਨਾਮ ਗਿਆ, ਕੱਲ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਆ....

ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਕੇ ਸਤਨਾਮ ਦੇ ਸਿਰਾਣੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪਤੀਲੇ ਿਵਚ ਪਾਣੀ ਤੇ ਸੁੱਕਾ ਦੁੱਧ ਘੋਲ ਕੇ ਕਿਸਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ??? ਉਸ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਕੀੜੇ ਬਹੁਤ ਪਏ ਸੀ. ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪਿਆਸ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੱਗੀ ਸੀ..

ਮੈਂ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ " ਪਾਣੀ ਦਾ ਪਤੀਲਾ ਚੁੱਕ" ""

ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਬੁੱਕ ਭਰ ਭਰ ਕੇ ਵਿਚੋਂ ਕੀੜੇ ਕੱਢੇ ਤੇ ਮੈਂ ਕਪੜੇ ਨਾਲ ਪੁਣ ਕੇ ਪਾਣੀ ਬੋਤਲ ਿਵਚ ਪੇਣ ਲੱਗਾ...

ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਪਾਣੀ ਪੁਣ ਹੀ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਇਕ ਗੱਡੀ ਆਉਂਦੀ ਦਿਸੀ.

ਧਰਮਿੰਦਰ ਤੇ ਜਿੰਦੀ ਗੱਡੀ ਦੇ ਮਗਰ ਭੱਜੇ. ਮੈਂ ਵੀ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਪਤੀਲੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਖਾਲੀ ਕੈਨੀ ਲੈ ਕੇ ਮਗਰ ਭੱਜ ਉੱਠਿਆ..

ਅਸੀਂ ਗੱਡੀ ਦੇ ਮਗਰ ਭੱਜੇ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਗੱਡੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ.,,, ਅਸੀਂ ਗੋਡੇ ਥੱਲੇ ਕਰਕੇ ਉਚੀ ਉਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗੇ.,

ਗੱਡੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਬਾਹਵਾਂ ਤਾਂ ਕਰਾ ਕੇ ਸਾਡੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ. ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਗੱਡੀ ਿਵਚੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਆਇਆ... ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਿਵਚ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜ ਬੰਦੇ ਪਹਾੜੀ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਨੇ ਤੇ ਇਕ ਬੰਦਾ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ...

ਗੱਡੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀ ਪੀਉ, ਮੈਂ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ..

ਇਸ ਤਰਾ ਥੋੜੇ ਚਿਰ ਬਾਦ ਸਾਡੇ ਬਾਕੀ ਵੀਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਗਏ....(ਇਹ ਉਹ ਸਾਥੀ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਅਜੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ

ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ ਹੀ ਨਹੀ ਸੀ) ਉਹਨਾ ਨੇ ਆਉਦਿਆ ਹੀ ਪੁੱਛਿਆ - ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਕਿੱਥੇ ਆ????

ਅਸੀ ਕਿਹਾ ਉਸਨੂੰ ਡੰਕਰ ਲੈ ਗਿਆ. ਤੁਸੀ ਪਾਣੀ ਪੀਵੋ...

ਉਸ ਗੱਡੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁੱਕੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਡੱਬਾ, ਸੇਵੀਆ, ਇਕ ਪਨੀਰ ਦੀ ਡੱਬੀ ਤੇ ਦੋ ਕੈਨੀਆ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨੀਲ ਪਤੀਲਾ ਸਾਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਤੁਸੀ ਆਹ ਖਾਉ ਤੇ ਮੈਂ ਦੇ ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਵਾਪਿਸ ਆ ਕੇ ਤਹਾਨੂੰ ਲਾਗਲੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ...

ਅਸੀ ਰੱਜ ਕੇ ਸੇਵੀਆ ਖਾਧੀਆ, ਤੇ ਰੱਜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਕੀਤਾ, ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਭਾਵੇ ਕਲੀਨਸ਼ੇਵ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀ ਰੋਜ ਨਿਤਨੇਮ ਕਰਦੇ ਸੀ.....

ਫਿਰ ਅਸੀ ਬਾਕੀ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ.. ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਉਵੇ ਹੋਈ ਜਿਸ ਤਰਾ ਸਾਡੀ ਹੋਈ... ਪੰਜੇ ਵੀਰ ਭੱਜੇ ਭੱਜੇ ਗਏ ਤੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗੇ...

ਸਾਰੇ ਵੀਰ ਰੋਂਦੇ ਰੋਂਦੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕੇ ਤੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕੇ ਗੱਡੀ ਆਵੇਗੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹੀ ਜਾਣਾ.... ਹੁਣ ਉਠ ਗੱਡੀ ਆ ਗਈ ,, ਚੱਲ ਚੱਲੀਏ... ਵੀਰ ਤੂੰ ਆਪੇ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਠਦਾ ਕਿਉ ਨਹੀ....??

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਭਾਜੀ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ..." ਕੇ ਸਤਨਾਮ ਪੁੱਤ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਮੋਢਿਆ ਦੇ ਉਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਤੁਰਦਾ ਸੀ,, ਪਰ ਹੁਣ ਤੂੰ ਆਪ ਕਿਉ ਨਹੀ ਉਠ ਰਿਹਾ...?????

ਸਾਡੇ ਕੋਲੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਰੋਣਾ ਵੇਖਿਆ ਨਹੀ ਸੀ ਜਾਦਾਂ... ਹੁਣ ਅਸੀ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਸਿਰਾਣੇ ਬੈਠੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਕਿਵੇ ਕਰੀਏ..

ਧਰਮਿੰਦਰ ਤੇ ਜਿੰਦੀ ਸਤਾਰਾਂ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਿਆਦਾ ਰੋ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ " ਅਸੀ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਨਹੀ ਹੋਣ ਦੇਣੇ....." ਅਸੀ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣਾ.....

ਪਰ ਸੰਸਕਾਰ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ, ਰੇਤ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਿਵਚ ਲੱਕੜਾ ਦਾ ਲੱਭਣਾ ਬਹੁਤ ਐਖਾ ਸੀ. ਤੇ ਟੋਆ ਪੁੱਟ ਕੇ ਦੱਬਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਹੀ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ...

ਅਸੀ ਉਦਾਸ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਗੱਡੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਵਜੇ ਦਾ ਟਾਇਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਪੰਜ ਵੱਜ ਗਏ ਪਰ ਉਹ ਆਇਆ ਹੀ ਨਹੀ....

ਹੁਣ ਅਸੀ ਫੇਰ ਪਛਤਾਉਣ ਲੱਗੇ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਾ ਰਾਸ਼ਣ ਨਹੀ ਸੀ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ . ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕੇ ਉਹਨੇ ਆਉਣਾ ਹੀ ਨਹੀ....

ਪਰ ਫਿਰ ਅਸੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦਿੱਤੀ ਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੇ ਰਾਤ ਦੇ ਦੋ ਵਜੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਅਸੀ ਉਸਦੀ ਆਸ ਨਾਲ ਫਿਰ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗੇ...

ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਕੋਲ ਬੈਠੇ-ਬਿਠਾਏ , ਅਸੀ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਾਗ ਹੋ ਗਏ ਸੀ.. ਅਸੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ

ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ.. ਹੁਣ ਤੜਕੇ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਜ ਗਏ. ਪਰ ਗੱਡੀ ਵਾਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਨਾ ਆਇਆ... ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਆਸ ਵੀ ਲੱਥ ਚੁੱਕੀ ਸੀ....

ਮੈਂ ਰੇਤ ਤੇ ਬੈਠਾ ਕੀੜਿਆ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕੇ ਜਲਦ ਹੀ ਅਸੀਂ ਵੀ ਥੋਡੀ ਖੁਰਾਕ ਬਣਨ ਵਾਲੇ.... ਖੇਰੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਕਿੰਨੇ ਵੀਰ ਇਸ ਰੇਤ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਨੇ ਖਾਧੇ ਹੋਣਗੇ....

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬੈਲਟ ਿਵਚੇ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਕੱਢ ਕਿਕਰ ਤੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤੇ.. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਲਾਸ਼ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਬਿਲਕੁਲ ਚੁੱਪ ਸਾਂ. ਸਾਨੂੰ ਰੋਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ, ਪੱਥਰ ਜਹੇ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੋਸ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ...

ਅਸੀਂ ਮਨ ਿਵਚ ਹੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਰੱਬਾ ਇਸ ਨਾਲੇ ਚੰਗਾ ਸਾਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਹੀ ਮੌਤ ਦੇ ਦਿੰਦਾ, ਘੱਟੋਘੱਟ ਸਾਡਾ ਸੰਸਕਾਰ ਤਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇ... ਅਸੀਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਇਕ ਵਾਰ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਗੇ..... ਵਾਹਿਗੁਰੂ

ਇਸੇ ਤਰਾ ਹੀ ਇੰਦਰਜੀਤ, ਕਾਲਾ, ਨਿੱਕੂ, ਜਿੰਦੀ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਵੀ ਰੋਂਦੇ ਰੋਂਦੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਜੇ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਉਤਰੇ ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਪਹਿਲੀ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਵਾਂਗੇ...

ਸਤਨਾਮ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ...

""ਮੇਰਾ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਕੁੜੀ"" ਮੇਰੇ ਮਾਮਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਕੋਈ ਮੁੰਡਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੇ ਮੇਰਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਵਿਚਾਰਾ ਸਿੱਧਾ (ਅਬਨੋਰਮਲ) ਹੈ. ਸੋ ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਆ... ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ... ""

ਮੈਂ ਤਾਂ ਭਜਨ ਸਰਪੰਚ ਪਿੰਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ(ਬਲਾਚੌਰ) ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਿਵਚ ਆ ਗਿਆ ਕੇ ਸਿੱਧੀ ਫਲਾਈਟ ਆ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਸਪੇਨ...

ਪਰ ਉਸ ਸਿੱਧੀ ਫਲਾਈਟ ਦੇ ਝਾਸੇਂ ਨੇ ਇਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗੱਭਰੂ ਸਤਨਾਮ ਰੇਤ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਿਵਚ ਮਿੱਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ. ਜਿਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਈ ਸੀ...

ਹੁਣ ਸਵੇਰ ਦੇ ਸੱਤ ਵਜ ਗਏ ਪਰ ਗੱਡੀ ਵਾਲਾ ਨਾ ਆਇਆ. ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਦਿਸ ਜਾਵੇ....

ਥੋੜੇ ਜਹੇ ਟਾਇਮ ਬਾਦ ਸਾਨੂੰ ਇੰਜਣ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਤੇ ਬਾਦ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਗੱਡੀਆਂ ਵੀ ਧੀਮੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਲ ਆਉਂਦੀਆਂ ਦਿੱਸੀਆਂ....

ਅਸੀਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹੋ ਗਏ. ਤਿੰਨ ਗੱਡੀਆਂ ਿਵਚੇ ਦੋ ਦੋ ਬੰਦੇ ਨਿਕਲੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ.. ਬੰਦੇ ਚੰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਸੇਵੀਆਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ....

ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ.. ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕੇ ਇੱਥੇ ਲੱਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਸੋ

ਸੰਸਕਾਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ. ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬੇਲਚੇ ਨੇ... ਸੇ ਤੁਸੀਂ ਟੋਆ ਪੁੱਟ ਕੇ ਦੱਬ ਸਕਦੇ ਜੇ...

" ਅਸੀਂ ਮੰਨ ਗਏ"

ਧਰਮਿੰਦਰ ਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਬੇਲਚੇ ਨਾਲ ਟੋਆ ਪੁੱਟਣ ਲੱਗੇ.... ਪਰ ਉਹਨਾ ਦਾ ਹੋਇਆ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਤੇ ਬੇਵੱਸ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਆਪ ਬੇਲਚੇ ਫੜ ਲਏ ਤੇ ਟੋਆ ਪੁੱਟਣ ਲੱਗੇ.. ਕਿਉਂਕੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਜਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ...

ਟੋਆ ਪੁੱਟ ਕੇ ਉ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁਣ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲਿਆਉ!!!

ਧਰਮਿੰਦਰ, ਇੰਦਰਜੀਤ, ਜਿੰਦੀ ਤੇ ਨਿੱਕੂ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆ ਰਹੇ ਸੀ..... ਜਿਉ ਜਿਉ ਲਾਸ਼ ਟੋਏ ਵਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ. ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆ ਦੀਆਂ ਭੁੱਬਾਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਸੀ... ਸਾਨੂੰ ਰੋਦਿਆ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਰੋਣਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ...

ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਕੇ ਅਸੀਂ ਠੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਜਾਂ ਗਲਤ...

ਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰ ਥੱਲੇ ਰੇਤਾ ਰੱਖ ਕੇ ਮੁਸਲਿਮ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰ ਸੂਰਜ ਵਲ ਨੂੰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ. ਉਹਨਾ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਉਪਰ ਰੇਤਾ ਪਾਇਆ..

ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਲੈ ਕੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਕੋਲ ਪਾਠ ਕੀਤਾ. ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀਰ ਵੀ ਮਨ ਇਕਾਗਰ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਪਾਠ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ..

ਫਿਰ ਮੈਂ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸ਼ਾਤੀ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਲਈ ਸੁੱਖ ਸੁੱਖੀ.....

ਹੁਣ ਦੇ ਗੱਡੀਆ ਵਾਪਿਸ ਚਲੇ ਗਈਆਂ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤੇ ਆਪ ਤਿੰਨ ਜਣੇ ਅੱਗੇ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਗੱਡੀ ਤੁਰ ਪਈ..

ਅਸੀਂ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠੇ ਵਿਚੋਂ ਡਰ ਵੀ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਕਿਤੇ ਇਹ ਲਾਦੇਨ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾ ਹੋਣ.. ਅਸੀਂ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਜੇ ਇਹਨਾ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਕੇ ਵਧੀਕੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਆਪਾਂ ਇਹਨਾ ਕੋਲੋਂ ਗੱਡੀ ਖੋਹ ਕੇ ਭੱਜ ਜਾਣਾ ਹੈ... ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ..

ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਹੁਣ ਉਹਨਾ ਰੇਤ ਦੇ ਪਹਾੜ ਤੇ ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹ ਰੁਕ ਗਏ ਅਸੀਂ ਡਰ ਗਏ.... ਪਰ ਡਰਦੇ ਹੋਏ ਬੇਲੇ ਕੁਛ ਨਾ...

ਕਹਿੰਦੇ ਸਾਰੇ ਥੱਲੇ ਉਤਰ ਆਉ!!!!

ਸੇ ਉਹਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਗੱਡੀ ਵਿਚੋਂ ਉਤਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ!!

ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗੇ. ਪਰ ਜਿੱਦਾ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹਾਂ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਣਾ ਏਦਾਂ ਦੀ ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਪਈ.. ਪਰ ਉਹਨਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਨ ਕੱਢ ਕੇ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ

ਕਰ ਦਿੱਤਾ. ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨਾ ਸਵੇਰ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀ ਸੀ ਖਾਧਾ....

ਉਹਨਾ ਤਿੰਨਾ ਜਣਿਆ ਨੇ ਸੇਵੀਆ ਦਾ ਪਤੀਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਸਾਡਾ ਅੱਠ ਜਣਿਆਂ ਦਾ ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਬਣਾ ਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਖਾਉ ਸੇਵੀਆਂ...

ਅਸੀ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀ ਵੀ ਖਾਉ... ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬਣਾਈਆ, ਤਹਾਨੂੰ ਵੀ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਹੋਈ???

ਅਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਕੇ... ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ" " ਅਸੀ ਰੋਜੇ ਰੱਖੇ ਆ ਸੇ ਅਸੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੁਛ ਨਹੀ ਖਾ ਸਕਦੇ, ਸੇ ਆਹ ਸੇਵੀਆਂ ਅਸੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਬਣਾਈਆ ਨੇ" "

ਜਦ ਅਸੀ ਉਹ ਸੇਵੀਆਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਭਾਵੁਕ ਹੋਇਆ ਦੇ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੰਝੂ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਸੀ...

ਜਦੋਂ ਅਸੀ ਸੇਵੀਆਂ ਖਾਹ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਤਿੰਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀਰ ਸਾਡੇ ਵਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸੀ...ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਰਾਤ ਦੇ ਨੇ ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿਚੇ ਕੱਢ ਕੇ ਮੁਰਤਾਨੀਆ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਕੋਲ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ...

ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਮਿਲਟਰੀ ਨਹੀ ਸੀ, ਕਿਉਕੇ ਮੁਰਤਾਨੀਆ ਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਹੈ...

ਉਹਨਾ ਸਾਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਇ ਲਾਈਟ ਵੇਖਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਮਰਤਾਨੀਆ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਤੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਲੱਕੜ ਦਾ ਡੋਗਾਂ (ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ) ਦਿੱਤਾ..

ਅਸੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚੇ ਉਤਰ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਮਿਲੇ ਤੇ ਫਿਰ ਹਜਾਰ ਹਜਾਰ ਯੂਰੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਫੜਾਏ..

ਉਹਨਾ ਉਹ ਯੂਰੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੇ ਲੈ ਕੇ ਅਪਣੀਆ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ. ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ..

ਉਹਨਾ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਕਾਲੇ ਮਹਿਤਪੁਰੀਏ ਨੂੰ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕੇ ਅਸੀ ਆਪਣਾ ਇਨਸਾਨੀ ਫਰਜ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ

ਆ... ਜੇ ਅਸੀ ਥੋਡੇ ਕੋਲੇ ਆਹ ਯੂਰੇ ਲਵਾਗੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਰਾਮ ਹੋਣਗੇ.. ਅੱਲਾ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ ਨਹੀ ਕਰੇਗਾ..

ਹੁਣ ਅਸੀ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਅਗਲੀ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀ ॥

ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ...

ਭਾਗ 15 (Part-15)

ਸੇ ਅਸੀ ਮੁਰਤਾਨੀਆ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ..

ਅੱਜ ਪੱਤਾਲੀ ਦਿਨਾ ਬਾਦ ਅਸੀ ਲਾਈਟ ਵੇਖੀ ਸੀ, ਸੇ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ..

ਸੇ ਹੁਣ ਅਸੀ ਪੈਦਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਤੁਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਤੇ ਅਸੀ ਸਲਾਹ ਬਣਾਈ ਕੇ ਸਾਰਿਆ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ. ਜਿਉ

ਜਿਉ ਸ਼ਹਿਰ ਵਲ ਵਧ ਰਹੇ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਭੁੱਖ ਪਿਆਸ ਵੱਧ ਰਹੀ ਸੀ. ਅਸੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸੀ ਕਾਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਕਿਤਿਉ ਰੋਟੀ

ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ ਤੇ ਲੱਸੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ..

ਰਾਹ ਿਵਚ ਇਕ ਤੰਬੂ ਆਇਆ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਰੋਜਾ ਤੋੜਨ ਲਈ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਨ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ. ਅਸੀ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਛੱਡ ਆਵੇ..

ਉਸ ਵਿਚਾਰੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰੋਟੀ ਵਿਚੋ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਗੱਡੀ ਿਵਚ ਬਿਠਾਇਆ ਤੇ ਲੈ ਤੁਰਿਆ...

ਸੱਤ ਅੱਠ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਬਾਦ ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ.... ਅਸੀ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ , ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕ ਨੀਗਰੇਆ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀ....

ਇਸ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਬੱਸ ਦੇ ਹੀ ਕਮਰੇ ਹੀ ਸਨ ਤੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਸਨ. ਉਹਨਾ ਸਾਡੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੇਤੇ ਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ..

ਥੋੜੇ ਚਿਰ ਬਾਗ ਸਾਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਉਥੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ.. ਕਿਉਂਕੇ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਮੰਗਤਿਆ ਵਾਲੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ... ਸਾਡੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਟੇ ਤੇ ਗੰਦੇ ਹੋਏਪਏ ਸੀ.. ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਸ਼ਾ ਵਿਚ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਕੁਛ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰੇ ਬਰੈਡ, ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ, ਦੁੱਧ ਤੇ ਲੱਸੀ ਲਿਆ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ...

ਅਸੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਕੇ ਰੱਬ ਕੇਲੇ ਜੋ ਅਸੀ ਮੰਗਿਆ ਸੀ , ਸਾਨੂੰ ਉਹੋ ਕੁਛ ਹੀ ਮਿਲਿਆ, ਅਸੀ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ...

ਖਾਣੇ ਖਾਣ ਤੇ ਬਾਦ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੇਤੇ ਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ... ਅਸੀ ਅਜੇ ਵੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਅਸੀ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸੁਪਨਾ ਆ ਰਿਹਾ ਵਾ...

ਇਸ ਦੇਸ਼ ਮੁਸਲਮਾਵ ਭਾਵੇ ਗਰੀਬ ਸਨ . ਪਰ ਦਿਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਤੇ ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ ਸਨ. ਅਸੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਉਥੇ ਅਰਾਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਹੋਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਆ ਗਏ... ਤੇ ਉਹਨਾ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਬਿਆਨ ਲਏ ਤੇ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਥਾਣੇ ਤੇ ਯਵਾਰਾਤ ਦੇਸ਼ ਵਲ ਲੈ ਤੁਰੇ..

ਜਦੋਂ ਅਸੀ ਯਵਾਰਾਤ ਦੀ ਜੇਲ ਦੇ ਵਿਚ ਅੰਦਰ ਅੰੈਂਟਰ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਬੰਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਜੀਤਾ ਗੜੀ ਵਾਲਾ ਤੇ ਵੀਰੂ ਮੈਲਾ ਵਰਗੇ ਲੱਗੇ... ਇਹਨੇ ਗੰਜ ਕਝਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਜੇ ਵਲ ਭੱਜੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਹੀ ਵਿਛੜਿਆ ਸਾਥੀਆਂ ਿਵਚੋ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਨ ॥ ਅਸੀ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਨਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਸਮਝ ਗਏ ਕੇ... ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ...

ਸਾਨੂੰ ਜੇਲ ਿਵਚ ਇਕ ਵੱਖ ਕਮਰੇ ਿਵਚ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ , ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਸੱਠ ਸੱਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਵੀਰ ਪੱਚੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਮੁੰਡੇ ਸਨ..

ਅਸੀ ਹੈਰਾਨ ਸਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਠੀਕ ਠਾਕ ਸਨ. ਉਹਨਾ ਸਾਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਿਵਚ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ.. ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ.

ਕਪਰ ਵੀਰੂ ਮੈਲਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਾਈ ਬਹਾਨੇ ਆਇਆ ਤੇ ਦੱਸਣ ਲੱਗਾ ਕੇ ਹੁੱਣ ਇਹਨਾ ਥੋਡੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣੀ ਆ ਸੇ ਕਿਸੇ

ਬਹਾਨੇ ਸਾਰੇ ਡਾਲਰ ਯੂਰੋ ਮੈਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿਉ..

ਸੇ ਦੇ ਵੀਰਾ ਨੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਵੀਰੂ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤੇ....

ਸਾਡੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੇ ਬਾਦ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡਿਆ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ... ਸਾਡੇ ਨਾਲਦੇ ਬਾਕੀ ਅਠਾਈ ਵੀਰ ਵੀ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਜੇਲ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ..

ਜੱਸੀ ਮਜਾਰੀ ਤੇ ਜਸਵੀਰ ਬਲਾਚੌਰ (ਜਿਹੜੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਗਏ ਸੀ,) ਜਦ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਕਹਿੰਦੇ ਅਸੀ ਸੋਚਿਐ ਤੁਸੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਬਚਿਆ ਹੋਣਾ....

ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਰਾਂ ਕੋਲ ਇਕ ਮੇਬਾਈਲ ਸੀ॥ ਉਹਨਾ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰ ਲਵੋ.... ਅਸੀ ਆਪਣੇ ਘਰੇ ਫੋਨ ਲਾਇਆ ੇ ਰੋਂਦਿਆ ਰੋਂਦਿਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਕਿਵੇ ਅਸੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋ ਬਚੇ.. ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਏਜੰਟ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਤੁੀ ਸਪੇਨ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਜੇ....

ਅੱਹ ਸੁੱਣ ਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਏਜੰਟ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨੂੰ ਫੋਨ ਮਿਲਾਇਆ ਤੇ ਗਾਲਾਂ ਕੱਡੀਆਂ.. ਸਾਰੇ ਏਜੰਟ ਸਾਡੇ ਕੋਲੇ ਮਾਫੀ ਮੰਗੀ ਜਾਣ.. ਅਸੀ ਕਿਹਾ ਥਾਡੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਆਣ ਕੇ ਹੀ ਨਿੱਬੜਾਗੇ....

ਹੁਣ ਅਸੀ ਯਵਾਰਾਤ ਦੀ ਜੇਲ ਿਵਚ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਥੇ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਵੀ ਹਿਸਾਬ ਦਾ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੀ...

ਕਿਉਕੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਗਰੀਬ ਸੀ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀ ਆਪਣੇ ਪੈਸਿਆ ਦਾ ਵੀ ਖਾਣ ਪੀਣ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸੀ... ਤੇ ਪਾਣੀ ਵੀ ਸੀਮਤ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪੀਣ ਲਈ..

ਪਰ ਏਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸੀ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸੀ...

ਅਸੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹਨਾ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਨਹਾਉਣ ਜਾਂ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਚਲ ਜਾਦੇ ਸੀ.. ਇਹ ਲੋਕ ਕਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨਹੀ ਸੀ ਹੁੰਦੇ, ਸਗੋ ਉਲਟਾ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕੇ ਸਾਡੇ ਘਰੇ ਕੋਈ ਆਇਆ...

ਬਾਜ਼ਾਰ ਿਵਚ ਇੱਥੇ ਕਦੀ ਕੋਈ ਸਬਜੀ ਨਹੀ ਸੀ ਵੇਖੀ. ਕਦੇ ਕਦੇ ਸੁੱਕੇ ਕੱਦੂ ਜਾਂ ਗਾਜਰਾਂ ਵੇਖੀਆ ਸੀ. ਇਹੋ ਜਿਹੀਆ ਸਬਜੀਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਿਵਚ ਲੋਕ ਕੂੜੇ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਸੀ. ਪਰ ਇਥੇ ਦੇ ਲੋਕ ਖਰੀਦ ਦੇ ਤੇ ਖਾਦੇ ਸੀ.. ਰੇਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਸੀ ਹੁੰਦਾ.. ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਸਪੇਨ ਵਰਗੇ ਦੇੇਸ਼ਾ ਤੇ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਸੀ..

ਸਾਡੀ ਜੇਲ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਟਾਈਮ ਹਾਜਰੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ.. ਕਈ ਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਾਜਰੀ ਲੱਗਦੀ... ਕਿਉਕੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਈ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਲੋਕਾ ਘਰੇ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਮੰਹਣ ਚਲ ਜਾਦੇ ਸੀ..

ਅਸੀ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਘਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵੀ ਜਾਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ. ਲੀਰਾਂ ਝਾੜੂ ਫੇਰਨਾ... ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆ ਚਾਰ ਕੁੜੀਆ ਤੇ ਚਾਰ ਮੁੰਡੇ ਸੀ.. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬੱਕਰੀਆ ਰੱਖੀਆ ਹੋਈਆ ਸੀ. ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕੇ ਰੇਤ ਿਵਚ ਪੱਠੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੱਕਰੀਆ ਨੂੰ ਗੱਤੇ ਦੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਟੁੱਕੜੇ ਖਾਣ ਲਈ ਮਿਲਦੇ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਗੱਤਾ ਖਾਹ ਕੇ ਵੀ ਇਹ ਬੱਕਰੀਆ ਦੁੱਧ ਦਿੰਦੀਆ ਸੀ....

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਾਹੁਟੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅੰਮਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ....

ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ ਜੇਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਂ ਬਾਈਆ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਸੀ. ਤਾਂ ਜੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਰੱਬ ਦਾ ਮਿਹਰ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਰਹੇ. ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੀਗਰੇ ਫੜ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੀ, ਜੋ ਸਪੇਨ ਜਾਣ ਦੀ ਟਰਾਈ ਕਰਦੇ ਸੀ... ਕਈ ਕੈਦੀ ਕਮਰਿਆ ਵਿਚ ਤੇ ਕਈ ਤੰਬੂਆ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ...

ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਜੇਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਜੇ ਲੱਗੇ ਸੀ. ਕਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਤਹਾਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਭੇਜ ਦੇਣਾ ਕਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਜੇ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੋਗੇ.. ਪਰ ਸਾਡਾ ਸਾਹ ਰੇਤ ੇ ਮਾਰੂਥਲ ਨਾਲੇ ਚੰਗਾ ਸੀ.... ਜੀਣ ਦੀ ਆਸ ਤਾਂ ਬਚੀ ਸੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ... ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇੰਡੀਅਨ ਅੰਬੈਸੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ.... ਅੰਬੈਸੀ ਲਾਗਲੇ ਦੇਸ਼ ਸੈਨੇਗਲ" ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ.. ਪਰ ਉਥੇ ਵਾਲਾ ਅੰਬੈਸੀ ਗਲੇਰਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਏਡਜੰਟਾਂ ਨੇ ਖਰਿਦਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ.... ਉਹ ਸਾਡੀ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਰਿਹਾ..... ਕਿਉਂਕੇ ਸਾਡੇ ਏਜੰਟ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਉਥੇ ਜੇਲ ਵਿਚ ਕੱਢ ਕੇ ਸਪੇਨ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ....

ਥੋੜਾ ਚਿਰ ਬਾਦ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਸਾਡੇ ਚੰਗੇ ਵਤੀਰੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ.. ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਜੇਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰੋਕ ਟੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ....

ਦਿਨ ਚੱਲੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ.. ਪਰ ਇਕ ਦਿਨ ਉਦੇ ਹੜਬਲ ਮੱਚੀ.. ਜਦੋਂ ਬਾਹਰੇ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਨਿੱਕੂ ਤੇ ਤੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਦਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਭੱਜੇ ਭੱਜੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਏ .. ਕਹਿੰਦੇ " ਭਾਜੀ ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਬਾਹਰ ਸੜਕ ਤੇ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ...."

(ਇਹ ਉਹੋ ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ)

ਜਦ ਅਸੀਂ ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਾਕੀ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ....

"" ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ, ਚਲੇ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਫੜੀਏ""

ਪਰ ਫਿਰ ਇਕਦਮ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਆਇਆ ਕੇ ਇਹ ਡੈਂਕਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸਾਡੇ ਤਾ ਪੁੱਠੀ ਪੈ ਜਾਵੇ.... ਕਿਉਂਕੇ ਜੇਲ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵੀ ਛੋਟੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਵੀ ਤੰਬੂਆ ਵਿਚ ਸੀ..

ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਸੁੱਕਾ ਕਿੱਦਾਂ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਸੀ. ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਖਿਆਲ ਆ ਰਹੇ ਸੀ.. ਮੈਂ ਭੱਜ ਕੇ ਜੇਲ ਦੇ ਗੇਟ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਤੇ ਡੈਂਕਰ ਨੂੰ ਸੜਕ ਤੇ ਤੁਰੇ ਜਾਦੇ ਵੇਖਿਆ. ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਮਗਰ ਭੱਜਿਆ ਤੇ ਗਲੇ ਫੜ ਕੇ ਕੁੱਟਣ ਲੱਗ ਪਿਆ...

ਮੇਰੇ ਮਗਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਭੱਜੇ.. ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਚੀਕ ਚੀਕ ਕੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ .. ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਭੁੱਖੇ ਮਰੇ ਤੇ ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ...

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਛੁਡਾ ਰਹੇ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੁੱਟੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ..

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ ਤੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਜੇਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਏ...

ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਇਹ ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਆਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਇਆ..

ਅਲੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣਦਿਆ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆ ਅੱਖਾਂ ਚਮਕ ਗਈਆ... ਉਹਨਾ ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਨੂੰ ਜੇਲ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਹੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ..

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕੇ " ਅਸੀ ਇਸ ਡੈਂਕਰ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਤੇ ਲੱਭ ਰਹੇ ਆ, ਸਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸ਼ਕਲ ਨਹੀ ਸੀ ਪਤਾ, ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ ਪਤਾ ਕੇ ਇਹ ਰਹਿ ਕਿੱਥੇ ਰਿਹਾ ਆ?,,

ਅਹਿਮਦ ਨਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨੇ ਵਣਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਉਹ ਝੱਟ ਗੱਡੀਆ ਭਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਥਾਣੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ... ਉਹਨਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਕੇ (ਨਾਲ ਇਕ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ੀ ਮੁੰਡਾ ਜੇ ਕੇ ਅਰਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੋਵੇ ਜਾਣਦਾ ਸੀ....) ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ..

ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਕਹਿੰਦਾ ਮੈ ਇਸਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਵੀ ਨਹੀ... ਮੈ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਰੱਖੀ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ।।.

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਹੋਏ ਕੇ ਤੂੰ ਠੰਡਾ ਰਹਿ... ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਕੇ ਇਹ ਕਿੱਦਾਂ ਸਾਨੂੰ ਡੰਗਰਾਂ ਵਾਗ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਕੀ ਕੀ ਇਸਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀ ਪੇਸ਼ਾਬ ਤੱਕ ਪੀਤਾ, ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੋਈ...

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਜਦ ਅਲੀ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਏ ਤਾਂ ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਸਭ ਕੁਛ ਮੰਨ ਗਿਆ... ਤੇ ਆਪਦੇ ਨਾਲਦੇ ਸਾਥੀ ਤਰੂਜੀ ਡੈਂਕਰ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਡੈਂਕਰ ਵੀ ਫੜਾ ਦਿੱਤੇ..

ਥੋੜੇ ਚਿਰ ਬਾਦ ਟਰਾਸਲੇਟਰ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਏ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ "ਕੀ... ਤੂੰ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਸ ਅਲੀ ਖਿਲਾਫ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇਗਾ...???"

ਮੈਂ ਕਿਹਾ- ਹਾਂ ਜਰੂਰ ਦੇਵਾਗਾਂ..

ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਪਰ ਗਵਾਹੀ ਤੇਰੇ ਕੱਲੇ ਦੀ ਨਹੀ ਚੱਲਣੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਚਾਰ ਪੰਜ ਗਵਾਹੀਆ ਚਾਹੀਦੀਆ ਹਨ...

ਵੀਰੂ ਮੈਲਾ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਰਾਮਰਾਏਪੁਰ,ਜਿੰਦੀ ਬੋਪਾਰਾਏ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਤੇ ਕਾਲਾ ਮਹਿਤ ਪੁਰੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ....

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਨੂੰ ਜੇਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ.. ਚੌਥੇ ਪੰਜਵੇ ਦਿਨ ਸਾਡੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ .. ਅਸੀ ਠੇਕ ਕੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ...

ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਲੀ ਡੈਂਕਰ ਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਜੇਲ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦੋ ਡੈਂਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜਾ ਸੁਣਾਈ.... ਮੁਰਤਾਨੀਆ ਦੇਸ਼ ਮੁਸਲਿਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਸਾਡੇ ਵਾਗੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀ ਬੱਸ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਕਾਜੀ ਹੀ ਸਜਾ ਸੁਣਾਉਦੇ ਹਨ.. ਇਹ ਗੱਲ ਜਦੋ ਸਾਡੇ ਬਾਕੀਆ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ..

ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਜੇਲ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਦਿਲ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ... ਸਾਨੂੰ ਵੱਡਾ ਤੰਬੂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਵੀ ਗੁਜਾਰਾ ਚੱਲੀ ਜਾਦਾ ਸੀ...

ਜਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੀਗਰੋ ਫੜ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ, ਕਿਉਂਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਸਨਾਖਤ ਅਈਡੈਂਟੀਕਾਰਡ ਹੁੰਦਾ ਸੀ...

ਸਾਡਾ ਪੰਗਾ ਸੀ ਕੇ ਸਾਡੀ ਇੰਨ ਕੁਆਰੀ ਨਹੀ ਸੀ ਹੋ ਰਹੀ...

ਮੁਤਾਨੀਆ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀ ਸੀ ਪਰ ਸਿਗਰਟ ਇੱਥੇ ਸਾਰੇ ਪੀਦੇ ਸੀ.. ਤੇ ਬੁਰਕਾ ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਥੇ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ... ਇਹ ਲੋਕ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਰੋਂਦੇ ਨਹੀ ਵੇਖੇ... ਅਸੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਘੁਲਮਿਲ ਗਏ ਸੀ...

ਸਾਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਜੇ ਲੱਗੇ ਸੀ ਜੇਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆ ... ਸਾਡੇ ਏਜੰਟ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਕਹੀ ਜਾਂਦੇ ਸੀ.. ਸਾਡੀ ਡੈਕਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ.. ਉਹ ਤਹਾਨੂੰ ਸਪੇਨ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਣਗੇ... ਅਸੀ ਕਿਹਾ ਭਰਾ ਸਾਡੇ ਲਾਗੇ ਵਲੈਤ ਦਾ ਨਾ ਨਾਹੀ ਲੈ..

ਪਰ ਜਿੰਨਾ ਅਜੇ ਮੌਤ ਦਾ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਨਹੀ ਸੀ ਵੇਖਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮੰਨ ਗਏ..

ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਸੁੱਖਾ, ਅਮਨ ਰੁੜਕੀ, ਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਗਏ ਸੀ.. ਜਦੋਂ ਅਸੀ ਵਾਪਿਸ ਆਏ ਤੇ ਜੇਲ ਵਿਚ ਰੋਲਾ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕੇ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਭੱਜ ਗਏ ਆ...

ਉਹ ਸੀ ਵੀਰੂ ਮੌਲਾ ਤੇ ਬੰਤ ਰੁੜਕਾ...!

ਚਲਦਾ ਜੀ ਬਾਕੀ ਕਲ ਨੂੰ....

ਭਾਗ 16 (Part-16)

ਸੇ ਦੇ ਬੰਦੇ ਭੱਜ ਗਏ ਸੀ... ਪੁਲਿਸ ਲੱਭ ਰਹੀ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ...

ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣਾ ਸੀ..ਕੰਮ ਕਰਨ ।।।ਸੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲੱਗੇ..

ਸੁੱਖੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਅਮਨ ਰੁੜਕੀ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜੇਲ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ... ਅਮਨ ਬੰਤ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਸੱਚੀ ਨਹੀ ਸੀ ਪਤਾ ਕੇ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਸੇ ਅਸੀ ਦੱਸਦੇ ਵੀ ਕੀ!!!!!!!

ਹੁਣ ਅਹਿਮਦ ਤੇ ਫਰੂਈ ਸਾਨੂੰ ਜੇਲ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਰੇਤ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਲੈ ਗਏ... ਤੇ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗੇ ਅਸੀ ਕਾਫੀ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਸੀ... ਕਿਉਂਕੇ ਸਾਨੂੰ ਇੰਨਾ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਤੇ ਡਰ ਨਹੀ ਸੀ ਲਗਦਾ ਜਿੰਨਾ ਰੇਤ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਵਿਚੋਂ ਲਗਦਾ ਸੀ..

ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਗੱਡੀ ਵਿਚੋਂ ਉਤਾਰ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕੇ ਦੱਸੋ ਮੁੰਡੇ ਕਿੱਥੇ ਗਏ....????
ਅਸੀ ਨਾਹ ਵਿਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਏ..

ਉਹਨਾ ਸਾਨੂੰ ਥੱਪੜਾ, ਮੁੱਕੀਆ, ਲੱਤਾਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ... ਅਸੀਂ ਰੋਣ ਲਗ ਪਏ.. ਸਾਨੂੰ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ.... ਅਮਨ ਸਤਾਰਾ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਿਆਦਾ ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ.....

ਫਿਰ ਫਰੂਈ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਿਸਤੌਲ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁਛਿਆ ਕੇ ਦੱਸੋ ਕਿੱਥੇ ਆ ਮੁੰਡੇ ??? ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦੇਣੀ ਆ...

ਅਮਨ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਭਾਜੀ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਗਏ... ਬੰਤ ਤੇ ਵੀਰੂ ਮੁਹੰਮਦ ਨਾ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗਏ ਆ... ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਅਮਨ ਚੁੱਪ ਕਰ ਇਹਨਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਣਾ....

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗ ਰਹੀ.....

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਕਰਕੇ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ... ਮੈਂ ਅਮਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਭੱਜ ਚੱਲੀਏ..

ਅਮਨ ਕਹਿੰਦਾ- ਭਾਜੀ ਰੇਤ ਵਿਚ ਭੱਜ ਕੇ ਜਾਵਾਗੋਂ ਕਿੱਥੇ???

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਅਪਿਸ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ . ਮੈਂ ਤੇ ਅਮਨ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਜੁੱਤੀਆਂ ਲਾਹ ਕੇ ਮੁਰਤਾਨੀਆ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਭੱਜ ਉਠੇ.. ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੇ ਗਜ਼ ਹੀ ਭੱਜੇ ਤੇ ਰੇਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ...ਫਰੂਈ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਡਿੱਗੇ ਨੂੰ ਹੀ ਲੱਤਾਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ.... ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ-----

"" ਬਾਕੀ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਿਉ ਕੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਆਹ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਆ.. ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇੰਡੀਅਨ ਅੰਬੈਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਆ.. ਹੁਣ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦਾ ਗਾਈਬ ਹੁੰਦਾ ਆ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣੀ ਪੈਣਾ ਆ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ. ਹੁਣ ਅੰਬੈਸੀ ਵਾਲਿਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਕਰਨ ਤੇ ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀਹ ਵੀਹ ਕਰਕੇ ਵਾਪਿਸ ਇੰਡੀਆ ਭੇਜ ਦੇਣਾ""

ਅਸੀਂ ਜਿੰਨਾ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਜੇਲ ਵਿਚ ਰਹੇ ਸੀ ਉਹਨਾ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਡਾ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਹਿਸਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ.....

ਵੈਸੇ ਸਾਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਜਿਆਦਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ..... ਕਿਉਂਕੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੇ ਇਹੀ ਲਾਰਾ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ....

ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਸੱਚੀ ਅੰਬੈਸੀ ਤੇ ਬੰਦੇ ਆਏ ਤੇ ਸਾਡੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ..... ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਹੋਈ ਤੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਜਾਣ ਦੀ ਪਹਿਲਾ ਵਾਰੀ ਆਈ.... ਹੁਣ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਦ ਸਾਡੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲੇ ਵਿਛੜ ਜਾਣਾ ਸੀ.....

ਅਸੀਂ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕੇ ਯਾਰ ਸਾਨੂੰ ਪੱਕਾ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਜਰੂਰ ਦੱਸਿਉ... ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਦਾਂ ਤੇ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਉ...

ਜਿਹੜੇ ਹਿੰਦੀ ਜਾਣਦੇ ਸੀ, ਉਹਨਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕੇ "ਹਮ ਬਈਆ ਆਪਕੋ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਕੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਸੇ ਹੀ

ਬਤਾਏਗੇ"

ਹੁਣ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਬੈਗ ਬੰਨ ਲਏ... ਸਾਡੇ ਰੋਣ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਸੀ. ਇੱਦਾਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਦਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਜਾਨ ਕੱਢ ਲਈ ਹੋਵੇ.. ਕਿਉਂਕੇ ਸਾਡਾ ਉਹਨਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਬਹੁਤ ਸੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਕੱਠੇ ਭੰਗੜੇ ਪਾਉਂਦੇ ਤੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ... ਸੋ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ ਇਹਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ...

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਤਿੰਨ ਗੱਡੀਆਂ ਆਈਆਂ... ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਵਿਛੋੜਾ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣੈ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ...

ਮੁਰਤਾਨੀਆਂ ਸਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਆਏ ਸੀ... ਕਿਸੇ ਨੇ ਬਿਸਕੁਟ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਪੈਕਟ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਉਹਨਾ ਨੂੰ... ਇਹ ਛੋਟੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਭੇਟਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਸੀ, ਇਹ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸੀ...

ਜਦ ਉਹਨਾ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਤੁਰੀਆਂ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਏਦਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੁੜੀ ਤੌਰ ਰਹੇ ਹੋਈਏ . ਸਭ ਰੋ ਰਹੇ ਸੀ.....

ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਹੋਏ ਲੱਗੇ ਸੀ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਵੀਰਾਂ ਤੇ ਬਾਦ ਸਾਨੂੰ ਜੇਲ ਖਾਲੀ ਜਹੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈ...ਅਸੀਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਉਥੇ ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ ਖਾਧੀ ਪਰ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ... ਸਗੋਂ ਹਰ ਵਾਰ ਜਿਆਦਾ ਸੁਆਦ ਲੱਗਦੀ ਸੀ...(ਹੁਣ ਵੀ ਜੇ ਕਦੇ ਘਰੇ ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ ਖਾਏਂ ਆ ਤਾਂ ਸਹਾਰਾ ਦੇਸ਼, ਰੇਗਿਸਤਾਨ, ਜੇਲ ਦੇ ਸੀਨ ਅੱਖਾ ਅੱਗੇ ਆ ਜਾਦੇਂ...)

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬਾਦ ਸਾਨੂੰ ਰਾਜੂ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕੇ ਅਸੀਂ ਠੀਰ ਠਾਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਆ.. ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਤੇ ਸਾਡੀ ਵੀ ਆਸ ਵੱਧ ਗਈ....

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਕ ਵਾਰ ਇੰਡੀਆ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿਉ... ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਧਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਾਵਾਗੇਂ ਤੇ ਬਾਦ ਵਿਚ ਜਰੂਰ ਹਜੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਜਾਵਾਗੇਂ....

ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਵੀ ਇੰਨ ਕੁਆਰੀ ਦਾ ਟਾਇਮ ਹੋ ਗਿਆ... ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਸਾਡੀ ਅੱਠ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਰਹਿ ਗਈ..

ਕਿਉਂਕੇ ਲੇਟ ਆਏ ਸੀ ਤਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਫਾਰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਰੇ.. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਡਰਨ ਲੱਗੇ ਕੇ ਇੱਥੇ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਈਏ ਤੇ ਹੋਰ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ....

ਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣ ਗਈ....

ਉਹਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿੰਨੀ ਵਾਪਿਸ ਪੰਜਾਬ ਜਾਣ ਦੀ ਸੀ... ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਕਰ ਰੇਜ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਖਾਬ ਬੁਣਦੇ ਸੀ....

ਅਖਿਰ ਸਾਡੀ ਵੀ ਵਿਦਾਈ ਦਾ ਟਾਇਮ ਆ ਗਿਆ, ਸਾਡੇ ਵਾਰੀ ਸਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਆਏ.. ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹੰਝੂ ਸੀ.. ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਏਦਾਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਕੁਛ ਰਹਿ ਚੱਲਿਆ ਹੋਵੇ....

ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਉਹਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਸੀ.. ਉਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁੱਤਾ, ਭਰਾਵਾਂ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਦਿੱਤਾ..

ਜਦ ਵੀ ਯਵਾਰਾਤ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਥੇ ਬਿਨ ਬੁਲਾਇਆ ਜਰੂਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਸੀ... ਤੇ ਡੈਂਕ ਲਾ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੰਗੜਾ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਸੀ.. ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਜਾਣਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਗ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ.. ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਸਾਡਾ ਭੰਗੜਾ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸੀ.. ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਅ ਚੜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ. ਕਿਉਂਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਖਾਣਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹੈ ਨੀ ਕੁਛ.. ਕਿਉਂਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਮੀਟ ਹੀ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਸੀ ਵਿਆਹ ਵਿਚ..

ਇਹਨਾਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬੇ ਅਸੀਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਨੈਕਸਟ ਏਅਰ ਪੋਰਟ... ਜਿਹੜੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਸਾਨੂੰ ਚੜਾਉਣ ਆਏ.. ਉਹ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਭਰਾ ਸਮਝ ਕੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਚੁੰਮ ਰਹੇ ਸੀ.. ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਿੱਜੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸਾਡਾ ਜਹਾਜ਼ ਉਡ ਪਿਆ..

ਤਕਰੀਬਨ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਦ ਸਾਡਾ ਜਹਾਜ਼ ਉਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਲੈਂਡ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ... ਜਿਸ ਉਤੇ ਸਾਡੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਭੈਣ ਭਰਾ ਤੇ ਬਾਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਸਦੇ ਸੀ...ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਤੇ ਬਾਦ ਜਦ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਿੱਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੀ.... ਕੁਛ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਫੋਨ ਤੇ ਰਾਬਤਾ ਸੀ. ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਲੈਣ ਆਏ ਸੀ.. ਜਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਕੁਛ ਕੁ ਟਾਇਮ ਲਈ ਤਾਂ ਯਕੀਨ ਹੀ ਨਾ ਆਵੇ..... ਕੇ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਵਾਪਿਸ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ...

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਣ ਲੱਗੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਹਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਛੱਡ ਆਏ ਸੀ... ਕਾਸ਼ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਖੁਸ਼ੀ ਦੁੱਗਣੀ ਹੁੰਦੀ... " ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਗੋਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਉਸਦੀ ਗੋਦ ਦਾ"

ਪਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ...ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਦੂਸਰਾ ਜਨਮ ਮਿਲਿਆ ਸੀ... ਪਰ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਸੀ..

ਮਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੋਈ ਕਿਸੀ ਸੇ ਜੁਦਾ ਹੋਕਰ
ਕੰਬਖਤ ਵਕਤ ਸਭ ਕੇ ਜੀਣਾ ਸਿਖਾ ਦੇਤਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ... ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ.....

ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕੇ ਕੁਛ ਕ ਵੀਰ ਦਿੱਲੀ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਬਦਲ ਗਏ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਨਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਜਾਣਾ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ.. ਖੈਰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਵੀ ਰੱਬ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੇ ਮੁਕਰ ਗਏ ਸੀ....

ਅਸੀ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾ ਕੇ ਮੇਰਾਕੇ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਦੂਸਰੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ
ਤੁਸੀ ਸਾਰੇ ਪੜਨ ਵਾਲੇ ਵੀਰ ਸਭ ਵੱਖਰਾ ਵੱਖਰਾ ਸੋਚਦੇ ਹੋਣੇ....
ਕੇ ਅਸੀ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਕੱਟੇ...
ਭਰ ਕੇ ਗਏ ਸੀ , ਖਾਲੀ ਹੋ ਕੇ ਆ ਗਏ..
ਕਮਾਉਣ ਗਏ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਹੈਗੇ ਉਹ ਵੀ ਗਵਾ ਕੇ ਆ ਗਏ..
ਪਰ ਮੈਂ ਤਹਾਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਅਸੀ ਉਜੜ ਕੇ ਨਹੀ.... ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਬਣ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਮੁੜੇ..
ਅਸੀ ਗਵਾ ਕੇ ਨਹੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਮਾ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਮੁੜੇ.. ਅਸੀ ਸਿੱਖੀ ਕਮਾ ਕੇ, ਇੰਸਾਨੀਅਤ, ਹਿੰਮਤ, ਹੋਸਲਾਂ ਤੇ ਸੱਚ
ਕਮਾ ਕੇ ਮੁੜੇ ਸੀ..
ਸਾਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਓਟ ਦੀ ਕਮਾਈ ਮਿਲੀ...
ਅਸੀ ਇਸ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੱਲੇ ਬੰਨ ਕੇ ਮੁੜੇ....
ਤੇ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਤੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਇਸਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੀ....
(ਇੱਥੇ ਹੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪੇਨ ਦੇ ਸਫਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਅੰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ... ਬੱਸ ਇਕ ਲਾਸਟ ਭਾਗ ਕਲ ਨੂੰ
ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ... ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ....
ਜਿਸ ਵੀ ਵੀਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਟਾਇਮ ਕੱਢ ਕੇ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜਿਆ... ਅਸੀ ਉਹਨਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ .
ਅਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕੇ ਤਹਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ... ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਤੇ,,,
ਧੰਨਵਾਦ ਸਾਰਿਆ ਦਾ ਰੱਬ ਚੜਦੀ ਕਲਾ ਿਵਚ ਰੱਖੋ.....Upinder Thandi

ਭਾਗ 17 (Part-17)

ਮੁਰਤਾਨੀਆ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਵਾਪਿਸ ਆ ਕੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋ ਐਖਾ ਕੰਮ ਸੀ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ
ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣਾਉਣਾ..
ਹਿੰਮਤ ਨਹੀ ਸੀ ਪੈ ਰਹੀ, ਪਰ ਖਬਰ ਤਾਂ ਜਰੂਰੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਪੈਣੀ ਸੀ..ਇਸ ਲਈ ਅਸੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਅਸੀ ਉਸਦੀ ਖਬਰ
ਉਸਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ.. ਫਿਰ ਕੁਝ ਸਮੇ ਬਾਦ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ..
ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਮਹਿਤਪੁਰੀ,ਧਰਮਿੰਦਰ ਰਾਮਰਾਏਪੁਰ, ਜਿੰਦੀ ਬੋਪਾਰਾਏ ਤੇ ਜੱਸੀ ਮਜਾਰੀ ਵੀ ਗਏ...
ਬਲਾਚੈਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਐਮਾ ਮੁਗਲਾਂ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀਰ ਤੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦਾ ਘਰ ਦਾ ਬੂਹਾ ਖੜਕਾਇਆ... ਦਰਵਾਜਾ ਉਸਦੀ

ਮਾਤਾ ਨੇ ਖੋਲਿਆ. ਸਾਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆ ਹੀ ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਕਹਿੰਦੀ-" ਮੇਰਾ ਸਤਨਾਮ ਪੁੱਤ ਜਿਉਂਦਾ ਆ ਨਾ....???

ਤੁਸੀ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ ਦੇ ਕੋਲੇ ਆਏ ਹੋ ਨਾ...???

ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ ਨੇ ਕੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ....???

ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ.....???

ਸਾਡੇ ਮਨ ਭਰ ਗਏ ਤੇ ਅਸੀ ਚੁੱਪ ਸੀ, ਪਰ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਬਗੈਰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਪਾ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ.. ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀ ਸੀ... ਕਦੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ-" ਤੁਸੀ ਕਿਉ ਆ ਗਏ..?? ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਵੀ ਪੱਕਾ ਹੋ ਕੇ ਆਵੇਗਾ..... ""

ਅਸੀ ਰੋਣ-ਹਾਕੇ ਹੋ ਗਏ.. ਸਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਵੇਖ ਕੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਵਹੁਟੀ ਰਸੋਈ ਿਵਚ ਚਾਰ ਬਣਾਉਣ ਚਲੀ ਗਈ.. ਤੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕੋਲ ਉਸਦੀ ਵੱਡੀ ਲੜਕੀ ਅਮਨਦੀਪ ਤੇ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਢਾਈ ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੋਲ ਆਣ ਬੈਠੇ...

ਅਖੀਰ ਅਸੀ ਵੱਡਾ ਜਿਹਾ ਜਿਗਰਾ ਕਰ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕੇ " ਮਾਤਾ ਜੀ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਇਹੀ ਸੱਚਾਈ ਆ, ਤੇ ਇਹਨਾ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀ ਉਸਨੂੰ ਰੋਤ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਦਬ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ"

ਇਹ ਸੁਣਦਿਆ ਹੀ ਮਾਤਾ ਉਚੀ ਉਚੀ ਧਾਹਾਂ ਮਾਰ ਉਠੀ ਤੇ ਰੋਣ ਲਗ ਪਈ... ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ ਵੱਲ ਰਸੋਈ ਨੂੰ ਭੱਜੀ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ..... ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਵਹੁਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ- " ਪੁੱਤ ਕੀ ਹੋਇਆ" ਬੱਚੀ ਅਮਨ ਬੜੇ ਹੀ ਕਰੁਣਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਦੀ ਹੋਈ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਸੀ.. ਮੰਮੀ ਤੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕੇ " ਡੈਡੀ ਜਿਉਂਦੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਖਿਡੌਣੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ" ਪਰ ਆਹ ਭਾਈ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਡੈਡੀ ਨੂੰ ਰੋਤੇ ਵਿਚ ਦੱਬ ਕੇ ਆਏ... ਹੁਣ ਡੈਡੀ ਕਿੱਦਾ ਆਉਣਗੇ...???

ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆ ਧਾਹਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ... ਮੈਂ ਬੱਚੀ ਅਮਨਦੀਪ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀ ਉਸਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ..ਫਿਰ ਸਾਰੀਆ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆ...

ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀ ਵਹੁਟੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ . ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਯਕੀਨ ਨਹੀ ਆਉਂਦਾ, ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਲਗਦਾ ਕੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸੁੱਤਿਆ ਪਿਆ ਆ ਜਾਵੇ.. ਸਾਡਾ ਖਿਆਲ ਤਾਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਬੂਹੇ ਵੱਲ ਰਹਿੰਦਾ ਕੇ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਬੂਹਾ ਖੜਕਾਵੇ.... ਸਾਨੂੰ ਦਿਨ ਤਿਉਹਾਰ ਉਸਦੀ ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ.. ਜਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾ ਨਾਲ ਦਿਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਟਾਕੇ ਚਲਾਉਂਦੇ ਨੇ... ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਵੀ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ --- " ਹਾਏ ਡੈਡੀ ਸਾਨੂੰ ਪਟਾਕੇ ਲਿਆਂਦੇ ਆ ਕੇ.... ਮੰਮੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਲਿਆ ਕੇ ਨਹੀ ਦਿੰਦੀ"" ਡੈਡੀ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਪਟਾਕੇ ਦੇ ਕੇ ਫੇਰ ਚਲੇ ਜਾਇਉ""

ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਬਹੁਤ ਰੋਦੀਆਂ ਸਨ. ਕਹਿੰਦੀਆ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਵਿਹੜੇ ਕੋਣ ਆਇਆ ਕਰੂਗਾ....

ਕਿਉਕੇ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਸਿੱਧਾ(ਅਬਨੇਰਮਲ) ਸੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਨਕਿਆ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਲੜਕਾ ਨਹੀ ਸੀ..

ਸੇ ਸਤਨਾਮ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਸਾਝਾ ਭਰਾ ਸੀ..

ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੀਆ ਘਰ ਦੀਆ ਕੰਧਾਂ , ਦਰਖੱਤ ਵੇਖ ਕੇ ਇੰਝ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ. ਜਿਵੇ ਉਹ ਇੰਝ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕੇ

ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਜਿਉਦਾ ਆ... ਭਾਵੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਘਰ ਨਾ ਆਵੇ....

ਪਰ ਅਸੀ ਇਹ ਕਿਵੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ..॥

ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਗਮ ਵੰਡਾਇਆ ਘਟਦਾ ਹੈ. ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀ ਸਤਨਾਮ ਵੀਰ ਦੇ ਗਮ ਨੂੰ ਘਟਾ ਨਹੀ ਸੀ ਸਕਦੇ....

ਵਾਪਿਸ ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਸਾਡਾ ਹਰ ਕਦਮ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਰਾ ਭਾਰਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ... ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਿਵਚੇ ਹੁਕ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ.....

ਕਾਸ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੁਹਾਗਣ ਦੇ ਸੁਹਾਗ ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਮਨਦੀਪ ਦਾ ਪਾਪਾ ਵਤਨੋਂ ਦੂਰ ਅਨਜਾਣੀ ਮਿੱਟੀ
ਿਵੱਚ ਦਫਨ ਨਾ ਹੋਵੇ.....

ਵਾਹਿਗੁਰੂ.....

ਸਮਾਪਤ

